

**T.C.
ORDU VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

ORDU İLİ 2017 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

**HAZIRLAYAN:
Ordu İli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
ÇED İzin ve Lisans Şube Müdürlüğü**

ORDU - 2018

ÖNSÖZ

Çevre; bütün canlıların hayatları süresince ilişkilerini devam ettirdikleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları fiziki, biyolojik, ekonomik ve kültürel ortamdır. Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşın ödevidir. Çevre hakkı, günümüz insanların gelecek kuşaklara karşı sorumluluğu ve iki kuşak arasındaki dayanışmayı göstermektedir. Bu nedenle çevrenin korunmasına yönelik yapılacak her faaliyet, atılacak her adım insanlık için yapılmış olacaktır.

Çevre ile alakalı problemlerin çözümünde temel hareket noktası ise sorunların tespiti ve tanımlanmasıdır. Çevreyi koruma ve çevre meselelerini ortadan kaldırma ve ilimize ait bütün çevre değerlerini bir arada ele alan Ordu İl Çevre Durum Raporu genel gidişat açısından fikirler oluşturulmasında son derece önemli olup ilimizin çevresel önlemler açısından ulaştığı seviyeyi göstermektedir.

Bu rapor için emeği geçen ve çaba gösteren Ordu İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünün değerli yöneticileri ve çalışanlarına teşekkür ederim.

Hüseyin ÖZTÜRK
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ	1
A. HAVA.....	3
A.1. HAVA KALİTESİ	3
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN ÖGELER	1
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	3
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI.....	5
A.5. EGZOZ GAZI EMİSYON KONTROLÜ	15
A.6. GÜRÜLTÜ	15
A.6.1. GÜRÜLTÜNÜN ÇEVREYE OLAN ETKİLERİ	16
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	18
B. SU VE SU KAYNAKLARI	20
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	20
B.1.1. Yüzeysel Sular	20
B.1.1.1. Akarsular.....	20
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	21
B.1.2. Yeraltı Suları	22
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	22
B.1.3. Denizler	23
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	25
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	26
B.3.1. Noktasal kaynaklar.....	26
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar.....	26
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	27
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	27
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar.....	27
B.3.2.2. Diğer	27
B.4. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ.....	27
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu	27
B.4.1.1. Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	27
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti	29
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.....	29
B.4.2. Sulama	32
B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	32
B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı.....	32
B.4.3. Endüstriyel Su Temini	33
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	33
B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı	34
B.5. ÇEVRESEL ALTYAPI.....	34
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri	34
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri	37
B.5.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler	37
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	37
B.6. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ	38
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar	38
B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı	38

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar.....	39
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği.....	39
B.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	41
C. ATIK	42
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	42
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI.....	44
C.3. AMBALAJ ATIKLARI	45
C.4. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	46
C.5. ATIK MADENİ YAĞLAR.....	48
C.6. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER.....	49
C.7. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR.....	50
C.8. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL).....	51
C.9. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR (AEEE)	52
C.10. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR	53
C.11. TEHLİKSİZ ATIKLAR	53
C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları.....	54
C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül	54
C.11.3 Atıksu Aritma Tesisi Çamurları.....	54
C.12. TIBBİ ATIKLAR.....	54
C.13. MADEN ATIKLARI	55
C.14. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	55
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI	56
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	56
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	56
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	57
D.1. FLORA	57
D.2. FAUNA.....	116
D.2.1. MEMELİLER	120
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	135
D.4. ÇAYIR VE MERA	136
D.5. SULAK ALANLAR	136
RESİM 1 ÇİĞ GÖLÜ MAHALLİ SULAK ALANI	137
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	138
D.6,1 TABİAT PARKLARI.....	138
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	141
E. ARAZİ KULLANIMI	142
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	142
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA.....	143
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	144
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	144
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	145
F.1. ÇED İŞLEMLERİ	145
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ.....	146

F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	148
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI.....	149
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ.....	149
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	150
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	150
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	151
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	152
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	153
EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU.....	154
I. HAVA KİRLİLİĞİ.....	154
BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ	160
BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI	166

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge B.11 – Ordu ilinin akarsuları.....	20
Çizelge B.12 - Ordu ilinde mevcut sulama göletleri (DSİ,2017).....	21
Çizelge B.13 – Ordu ilinin yeraltı suyu potansiyeli	22
Çizelge B.14 - Ordu ilinde 2017 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	25
Çizelge B.15 – Ordu ilinde 2017 yılı kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	36
Çizelge B.16 – Ordu ilinde 2017 yılı OSB’lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu.....	37
Çizelge B.17 .- Ordu ilinde 2017 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	38
Çizelge B.18 – Ordu ilinde 2017 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	40
Çizelge B.19 - Ordu ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb).....	40
Çizelge B.20 – Ordu ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	40
Çizelge C.21 Ordu ilinde 2017 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	43
Çizelge C.22 - Ordu ilinde 2017 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları.....	45
Çizelge C.23 - Ordu ilinde atık işleme ve miktarı.....	47
Çizelge C.24 – Ordu ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları	49
Çizelge C.25 – Ordu ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler.....	50
Çizelge C.27 - Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg).....	50
Çizelge C.28 – Ordu ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	51
Çizelge C.29 – Ordu ilinde 2017 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler.....	51
Çizelge C.30 – Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl).....	52
Çizelge C.33 – Ordu ilinde 2017 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma, taşınma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri.....	53
Çizelge C.36 – 2017 yılında Ordu ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı.....	54
Çizelge C.37 - Ordu ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı	54
Çizelge C.39 – Ordu ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı	55
Çizelge Ç.40 –Ordu ilinde 2017 yılında SEVESO kuruluşlarının sayısı	56
Çizelge E.41 – 2017 yılı için Ordu ilinde arazi sınıflandırması	143
Çizelge F.42 – Ordu İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	145
Çizelge F.43 – Ordu ilinde 2017 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları.....	146
Çizelge G.44 - Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı	149
Çizelge G.45 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	150
Çizelge G.46 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı	151

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil B.5 – Ordu ilinde 2017 yılı itibariyle mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	24
Şekil B.6 - Ordu ilinde 2017 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	28
Şekil B.8 - Ordu ilinde 2017 yılı kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı	35
Şekil B.9 – Ordu ilinde 2017 yılı atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı.....	35
Şekil C.12 – Ordu ilinde katı atık kompozisyonu (Ordu Büyükşehir Belediyesi Atık Karakterizasyon Çalışması, 2016 yaz dönemi)	42
Şekil C.13 - Ordu ilinde 2017 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler	46
Şekil C.14 –Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi.....	47
Şekil C.15 – Ordu ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*.....	49
Şekil C.16 – Ordu ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton).....	50
Şekil C.17 – Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (Ton/Yıl).....	52
Şekil C.18 - Ordu ilinde 2017 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)	53
Şekil E.24 – Ordu ilinde 2017 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	142
Şekil F.25 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	145
Şekil F.26 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı	146
Şekil F.27 – Ordu ilinde 2017 yılında verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin sektörlere göre dağılımı.....	147
Şekil F.28 - Ordu ilinde 2017 yılında verilen lisansların konuları	147
Şekil G.29– Ordu ilinde ÇŞİM tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı (Çevre Denetim Uygulaması, 2018)	149
Şekil G.30 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı	150
Şekil G.31 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı	151

GİRİŞ

Ordu İli, kuzeyden Karadeniz, doğudan Giresun, güneyden Sivas ve Tokat ve batıdan Samsun illeri ile çevrilidir. Yüzölçümü 5.952 km² ve 500 metre rakımı olan ilde yeryüzü şekilleri farklılaşmaktadır. Büyüklü küçük akarsular, göller ve dağlar, bunların oluşturduğu ova ve yaylalar ilin genel topografisini oluşturmaktadır. İl topraklarında en fazla alanı dağlık araziler oluşturmaktadır. Batıdan doğuya ve kuzeyden güneye gidildikçe yükselti artmaktadır. Dağların doruk noktaları kimi zaman 3000 metreyi aşmaktadır. 3107 metre yüksekliği ve Kuzey Anadolu Dağları'nın bir kolunu oluşturan Canik Dağlarının en yüksek noktası olan Karagöl Dağı il sınırları içerisinde yer almaktadır. Sınırlar dahilinde olan ve kayda değer yüksekliğe sahip diğer alanlar, 2789 metre yüksekliğinde olan Gündeliç Tepesi, 2103 metre yüksekliği bulunan Seyir Tepesi'dir.

Ordu'da dağlardan sonra en geniş alanı plato ve yaylalar kaplamaktadır. Canik dağlarının akarsu ve vadilerle parçalanmış kesimlerinde yaylalar ve platolar oluşmuştur. İlde Korgan, Gökçebel, Turnalık, Düzoba Yaylası gibi birçok yayla bulunmakta olup en önemli yaylaları; Çambaşı, Keyfalanı ve Perşembe Yaylası'dır. İlde kaynağını dağlardan alan akarsular yoğunlaşmakta ve 34 adet akarsu bulunmaktadır. İldeki en büyük akarsu uzunluğu 161 km ile Melet ırmağı olup diğer büyük ölçekli ırmaklar Bolaman, Turnasuyu, Elekçidir. Akarsuyun yanı sıra il sınırları dahilinde göllerde bulunmaktadır. Şehirde Gaga Gölü ve Ulugöl sulak alan olarak ilan edilmiş olup Gaga Gölü 60 dekar, Ulugöl 80 dekar yüzeyi kapsamaktadır.

Ordu İli'nin topoğrafi ve iklim yapısına bağlı olarak bitki örtüsü de yer yer farklılaşmaktadır. Kışları ılık, yazları serin olan ılıman iklimde yılın ortalama 143 günü yağışlı geçmekte ve bitki örtüsünü ladin, çam (karaçam), kızılçam, kayın, gürgen, meşe, kestane ormanlık arazilerde bazen büyük, bazen küçük meşcereler oluşturmaktadır. Karadeniz maki formuna uygun bitki grupları orman vasfı bozulmuş arazilerde mevcuttur.

Ordu ili idari yapısında 2013 yılı önemli bir dönüm noktasıdır. İl, 22.03.2013 tarih ve 28595 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6447 sayılı "On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile büyükşehir olmuştur. Ordu, Türkiye'nin 30. Büyükşehir'i olup Altınordu, Akkuş, Aybastı, Çamaş, Çatalpınar, Çaybaşı, Fatsa, Gököy, Gülyalı, Gürgentepe, İkizce, Kabadüz, Kabataş, Korgan, Kumru, Mesudiye, Perşembe, Ulubey ve Ünye olmak üzere 19 ilçeden oluşmaktadır. İlçeler genelinde yer alan mahalle sayısı ise toplam 726'dır.

Ordu İli'nde 2015 yılı nüfus verilere göre 728949 kişi yaşamakta olup nüfus bakımından en yoğun ilçe merkez ilçe olan Altınordu İlçesi'dir. Nüfus kıyıda yer alan ilçelerde yoğunlaşmakta olup bu ilçeler; doğudan batıya doğru Gülyalı, merkez ilçe olan Altınordu, Perşembe, Fatsa ve Ünye denize kıyısı olan ilçelerdir. Diğer ilçeler ise iç kesimlerde yer almaktadır. İlin en büyük yüzölçümüne sahip ilçesi Sivas ve Tokat illerine komşu olan ve ilin güney doğusunda yer alan Mesudiye ilçesi olmasına rağmen ilçenin nüfus yoğunluğu düşük düzeydedir.

Ordu ili ekonomik yapısı tarım ve kısmen de olsa ticarete dayanmaktadır. Tarım sektörü içerisinde başta bitkisel üretim olmak üzere hayvancılık, arıcılık, balıkçılık ve ormancılık önemli alt sektörlerdir. Bitkisel üretim içerisinde en önemli pay, Türkiye üretiminin %25'ini oluşturan, fındıktır. Tarım sektörü, ilin ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda gelişmesine önemli oranda katkı sağlamaktadır.

Ordu sanayisi daha çok fındık ve fındığa bağlı girişimlerden oluşmaktadır. İlk sanayi 1970'li yıllar ve 1980'li yıllarda kent merkezine yakın alanlarda dağınık olarak kurulduğu görülmektedir. İldeki sanayi sektörüne yönelik özel sektör yatırımları gıda, orman ürünleri ve mobilya sanayi, tekstil, madencilik ve toprağa dayalı sanayi, çimento ve hazır 15 beton imalatı sektörü ile Tekstil ürünleri imalatı ve gıda sanayi yatırımlarının çoğu fındık kırma işleme ve fındık mamulleri üretimine yöneliktir. Ekonomide sanayi sektörü, tarım ve hizmet sektörüne oranla daha küçük bir paya sahiptir. Zaman içerisinde sanayide düzenin sağlanması ve kente olası olumsuz sonuçlarının en aza indirmesi amacıyla sanayi alanları oluşturulmuştur.

Kent merkezinde, Fatsa ve Ünye ilçelerinde olmak üzere 3 adet organize sanayi bölgesi, Ordu merkezde 2, Fatsa’da 1, Ünye’de 1, Mesudiye’de 1 Adet ve Korgan ilçesinde arsa alım aşamasında olan 6 adet küçük sanayi sitesi bulunmaktadır.

Ordu İli ekonomisine katkı sağlayacak önemli bir sektörde de turizm sektörüdür. Ordu İlinin doğal ve kültürel yapısı, doğa ve kültür turizminin gelişmesine olanak sağlamaktadır. Denize kıyısı olan il mevsimin elverdiği ölçüde yaz turizmi potansiyeli bulunmaktadır. İlde 27 arkeolojik, 2 kentsel, 1 kentsel arkeolojik, 6 doğal ve arkeolojik sit alanı olmak üzere 36 adet sit alanı bulunmaktadır. Ayrıca tek yapı ölçeğinde korunan 475 tarihi eser bulunmaktadır. Bunlardan 291’i sivil mimarlık örneği, 54’ü dinsel yapı, 52’si mezarlık, 48’i kültürel yapı, 9’u kalıntı, 8’i idari yapı, 7’si askeri yapı, 6’sı endüstriyel ve ticari yapıdır. Bunun yanı sıra ilde yayla turizmi önemli bir rol oynamaktadır. Bu turizm alanı aynı zamanda doğa yürüyüşü, avcılık, fotoğrafçılık vb. gibi diğer turizm alanları ile birlikte değerlendirilebilmektedir. Aynı zamanda yaylalarda yapılan festivaller, doğayı ve bölge kültürünü bir arada turizme sunmakta ve turizmin gelişmesini sağlamaktadır. İlde 8 turizm merkezi bulunmakta olup, bu turizm merkezlerinden 6’sını yaylalar oluşturmaktadır.

Son olarak 04.07.2011 tarih ve 27984 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK hükümleri ve 20.07.2011 tarih ve 1892 sayılı Bakanlık Makam Olur’u ile belirlenen “Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri Teşkilat Yapısı” gereğince yeniden yapılanmıştır. Ordu ve Şehircilik İl Müdürlüğü, ÇED ve Çevre İzinleri ile Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü şeklinde iki farklı şube olarak çevre ile ilgili görevler üstlenilmiştir. Bu şubelerin görevleri;

- Çevresel Etkileri olan faaliyetlerin Çevresel Etki Değerlendirmesini yapmak,
- Geçici faaliyet belgesi ve çevre izin/çevre izin ve lisansı başvurularını değerlendirmek,
- Egzoz gazı emisyon ölçümleri yetki belgesi düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yapmak,
- Çevre kirliliği ile ilgili mahallinde ölçüm ve tespit yapmak,
- Kuruluşlarca yapılan ve yerel yönetimler tarafından izin verilen tesisler ile yerel yönetimlerce yapılan atık toplama ve deşarj sistemlerinin Çevre Kanunu ile ilgili Yönetmeliklerde belirtilen çevre standartlarına göre kontrolünü yapmak,
- Mahallinde çevreye olumsuz etkileri olan her türlü faaliyeti izlemek, denetlemek, tehlikeli hallerde ya da gerekli durumlarda faaliyetleri durdurmak için gerekli işlemleri başlatmak,
- Atıkların yönetim planlarını değerlendirmek ve planın uygulanmasını sağlamak,
- Mahalli Çevre Kurulunun sekretarya işlerini yürütmek,
- İldeki çevre ile ilgili eğitim faaliyetlerini düzenlemek,
- Çevre ile ilgili şikâyetleri değerlendirmektir.

Müdürlüğümüzde bu görevler; 7 çevre mühendisi, 2 şehir plancısı, 1 jeofizik mühendisi, 1 bilgisayar işletmeni, 1 teknisyen olmak üzere 12 personel tarafından gerçekleştirilmektedir.

Mustafa Umut BEKTAŞ ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdür V.		
1	Hale GEDİKALİ GENCER	Çevre Yüksek Mühendisi
2	Berrin GÖNÜL SEVEN	Çevre Mühendisi
3	Türkan ÖZGÜR	Yüksek Şehir Plancısı
4	Savaş KOVANCI	Jeofizik Mühendisi
5	Hatice ÇANKAYA	Çevre Mühendisi
Osman OCAK Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdür V.		
6	Elif GÜNDOĞDU	Çevre Mühendisi
7	Birol DAŞKIN	Çevre Mühendisi
8	Cansu BAŞKÖY	Çevre Mühendisi
9	Gül ÇAKIROĞLU	Jeoloji Mühendisi
10	Tuba DURMUŞ	Çevre Mühendisi
11	Celal UÇAR	Bilgisayar İşletmeni
12	Kemal YILDIZ	Tekniker

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirletici konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd., 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır. Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesini iyi, orta, kötü, tehlikeli vb. şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd., 2003a). Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd., 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA (Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı) Hava Kalitesi İndeksinin ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlanması sonucu oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.2 - EPA hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
<i>Hava Kalitesi bu aralıkta olduğunda..</i>	<i>..hava kalitesi koşulları..</i>	<i>..bu renkler ile sembolize edilir..</i>	<i>..ve renkler bu anlama gelir.</i>
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER (µg/m ³)							UYARI EŞİĞİ
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	500	500	470	440	410	380	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	250	250	225	200	175	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Mart’a kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	20	20	20	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	---	300	290	280	270	260	250	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	---	30	30	30	30	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	100	100	90	80	70	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	1	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	10	10	10	10	9	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	16.000	16.000	14.000	12.000	10.000	10.000	10.000	----

*Arsenik (As), kadmiyum (Cd), nikel (Ni), ve benzo(a)piren kirlleticileri için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde hedef değerler ve hedef değere ulaşılacak tarih bulunmamaktadır.

*Ozon (O₃) kirleticisi için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde bilgilendirme ve uyarı eşiği ile hedef değer ve uzun vadeli hedef bulunmaktadır.
(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi: 2013/37 – EK-II)

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Ögeler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'den ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM10), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM10- 10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM10 solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkaçıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM10'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM10 maruziyetine karşı hassastır. PM10 yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'nın global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m³ arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'nın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'ye maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O₃), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO₂+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O₂ = O₃). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x, metan, CO ve VOC'ler (etan (C₂H₆), etilen (C₂H₄), propan (C₃H₈), benzen (C₆H₆), toluen (C₆H₅), xylen (C₆H₄) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.*

*Yukarıdaki metin örnektir, ihtiyaca göre kısaltılabilir veya geliştirilebilir.

İlde gerek evsel ısınmada, gerekse sanayide ve araçlarda kullanılan yakıt miktarları ve cinsi aşağıdaki bilgiler doğrultusunda ilgili kurum/kuruluşlardan toplanarak çizelgelere işlenir. Ayrıca konuya ilişkin gerekli yorumlar çizelgelerinin altına yazılmalıdır.

Çizelge A.4 - Ordu ilinde 2017 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müd. 2017)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
Taşkömürü	Rusya	264.379,6	7374	24,7	0,31	5,1	5,6
Linyit Kömürü	Çorum	35.550	5514	30,35	2,49	17,7	18,7

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.5 – Ordu ilinde 2017 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müd. 2017)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri		
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)
Taşkömürü	Rusya	25.145,5	6946	26,8	0,38
Petrokok	Rusya	26.582,5	7678		3,91

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6 –Ordu ilinde 2017 yılında kullanılan doğalgaz miktarı

(Aksa, 2017)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m ³)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	53.702939,23	9.224,88
Sanayi	2.931.145,32	9.224,88

Ordu ilinde 2017 Yılında kullanılan fuel-oil miktarına ilişkin verilere ulaşılamamıştır.

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

Ordu İlinde 2017 yılı içerisinde;

-Emisyon salınımına neden olan, sanayi tesisleri, maden ocakları vb. işletmeler, mer'î mevzuat çerçevesinde denetlenmiş mevzuatta belirtilen sınır değerlere uymaları sağlanmıştır.(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü OÇŞİM)

-Sanayi Tesislerinden yayılan emisyonların çevresel etkilerinin tespiti için emisyon ölçümlerine nezaret edilmiş, ölçümlerin daha doğru yapılması sağlanmıştır. (OÇŞİM)

-Katı Yakıt İthalatçısı firmaların yurtdışından getirdikleri İthal katı yakıtların denetimleri gerçekleştirilmiş; (katı yakıtlardan numune alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından

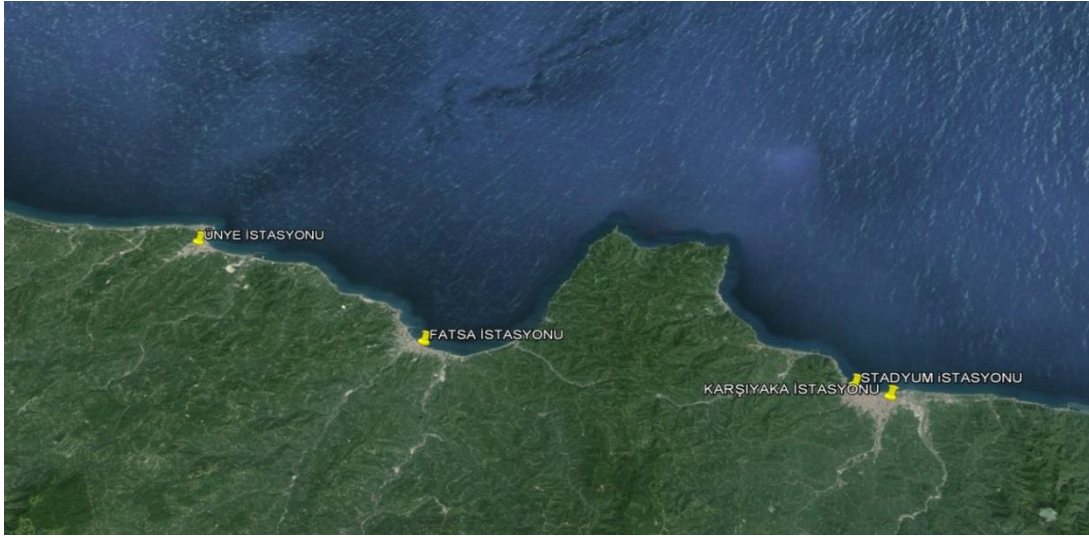
yetkilendirilmiş laboratuvarlarda analizi yaptırılmaktadır) Uygunluk belgesi düzenlenmiştir. (OÇŞİM)

-İl içinde seyir halindeki araçların egzoz emisyon gazı ölçümleri gerçekleştirilmiş, araçların izin verilen emisyon sınır değerlerine uygunlukları kontrol edilmiştir.(OÇŞİM-İl Emniyet Müdürlüğü- İl Jandarma Komutanlığı)

-Isınmadan kaynaklı hava kirliliğini en aza indirmek amacıyla, konutlarda ve merkezi ısıtılı apartmanlarda denetimler yapılmış, kalorifercilerin yakıcılık belgeleri kontrol edilmiş ve gerekli görülen yerlerde yakma teknikleri hakkında ilgili kişilere eğitim verilmiştir.(Ordu Büyükşehir Belediyesi)

-Kömür satışı yapan işletmeler denetlenerek; 1.grup bölgelerde yerli kömür satışı engellenmiş, Katı Yakıt Satıcı Kayıt Belgesi olmayan işletmelerin kömür satışı yapmasının önüne geçilmiştir.

- 25.03.2016 yılında revize edilen Temiz Hava Eylem Planı kapsamında çalışmalar sürdürülmüş, Hava Kalitesinin İyileştirilmesine yönelik denetimler arttırılmıştır.

Şekil A.1 – Ordu ilinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Verileri, 2017)

Çizelge A.8 - Ordu İlinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (havaizleme.gov.tr, 2016)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ							
		PM ₁₀	PM _{2,5}	SO ₂	NO _x	NO	NO ₂	CO	O ₃
Stadyum	40.59007 ⁰ /37.52713 ⁰	X		X					
Karşıyaka	40.59007 ⁰ /37.52713 ⁰	X	X	X	X	X	X	X	
Fatsa	40.59007 ⁰ /37.52713 ⁰	X		X	X	X	X		
Ünye	40.59007 ⁰ /37.52713 ⁰	X		X	X	X	X		X

Ordu İlinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na ait Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı dört adet sabit hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan kentsel kaynaklı hava kirliliğinin Hava Kalitesi üzerine oluşturduğu baskılar izlenmektedir.

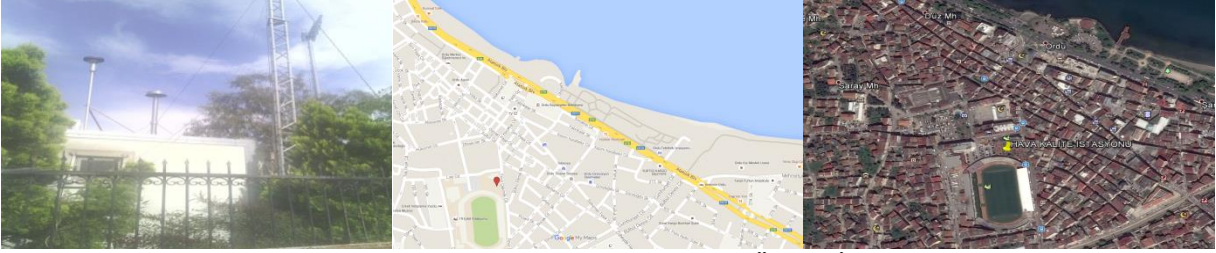
İstasyonlarda ölçülen parametreler değişiklik göstermekte olup istasyonlarda; Kükürt Dioksit (SO₂), Partikül Madde₁₀ (PM₁₀), Partikül Madde_{2,5} (PM_{2,5}), Azot Oksitler (NO_x), Azot Oksit (NO), Azot Dioksit (NO₂), Ozon (O₃), Karbon Monoksit (CO) ile Meteorolojik parametreler olan; sıcaklık, rüzgâr hızı, rüzgâr yönü, basınç ve bağıl nem gibi parametreler ölçülebilmektedir.

İstasyonlarda yapılan ölçümler www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyuna sunulmaktadır.

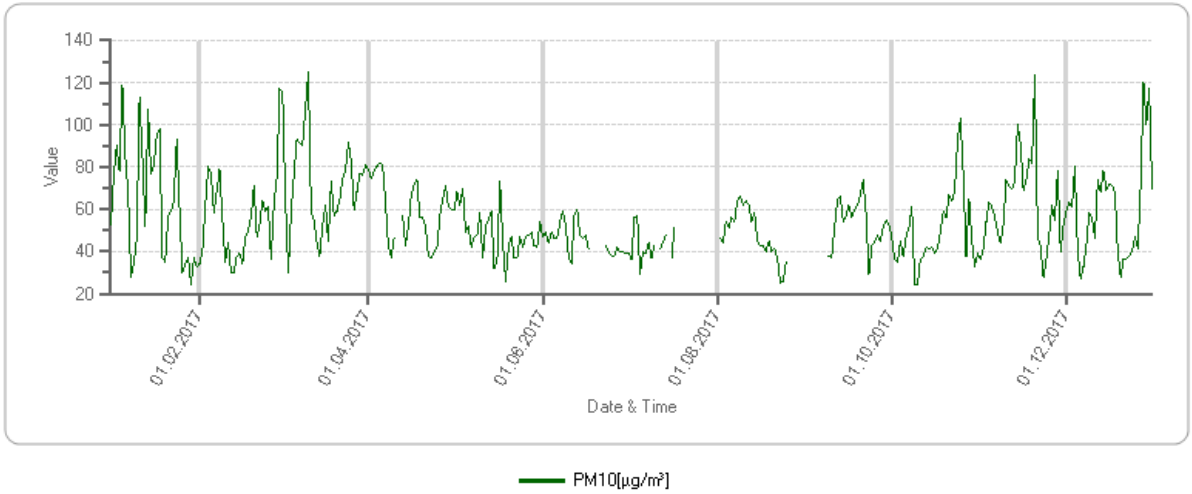
A.4. Ölçüm İstasyonları

A.4.1. Stadyum İstasyonu

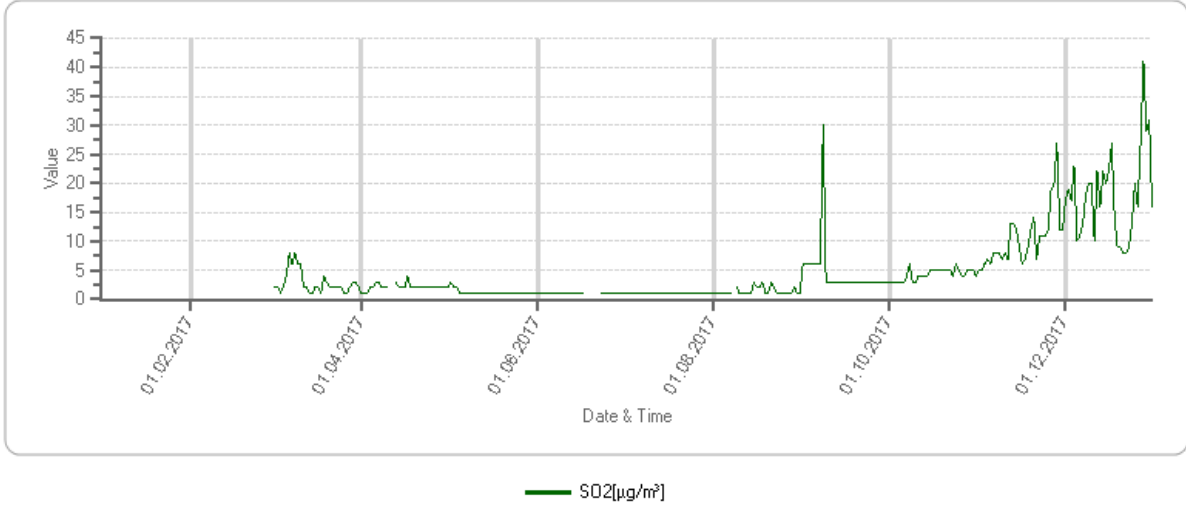
Şekil A.1-1: Ordu- Stadyum Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

İstasyon:Ordu - Stadyum Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

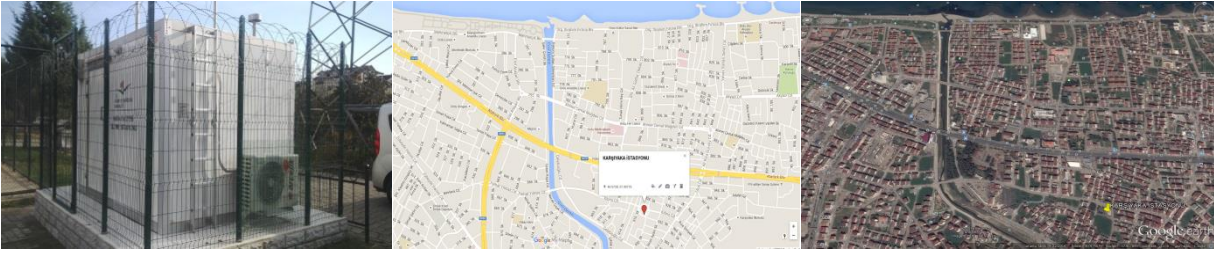
Şekil A.2.1 - Ordu İlinde Stadyum İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Stadyum Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

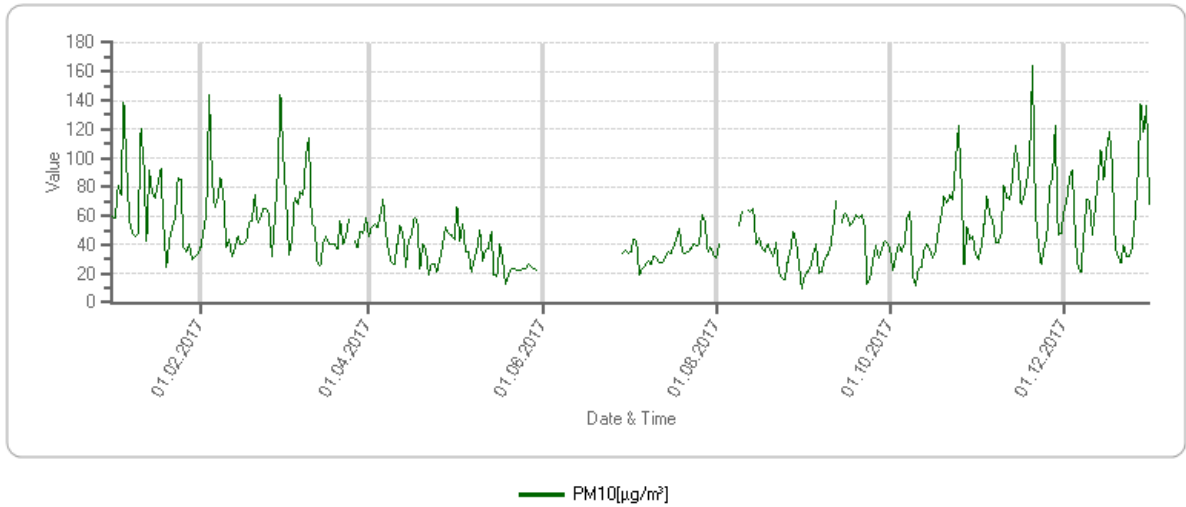
Şekil A.3.1 - Ordu İlinde Stadyum İstasyonu SO2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

A.4.2. Karşıyaka İstasyonu

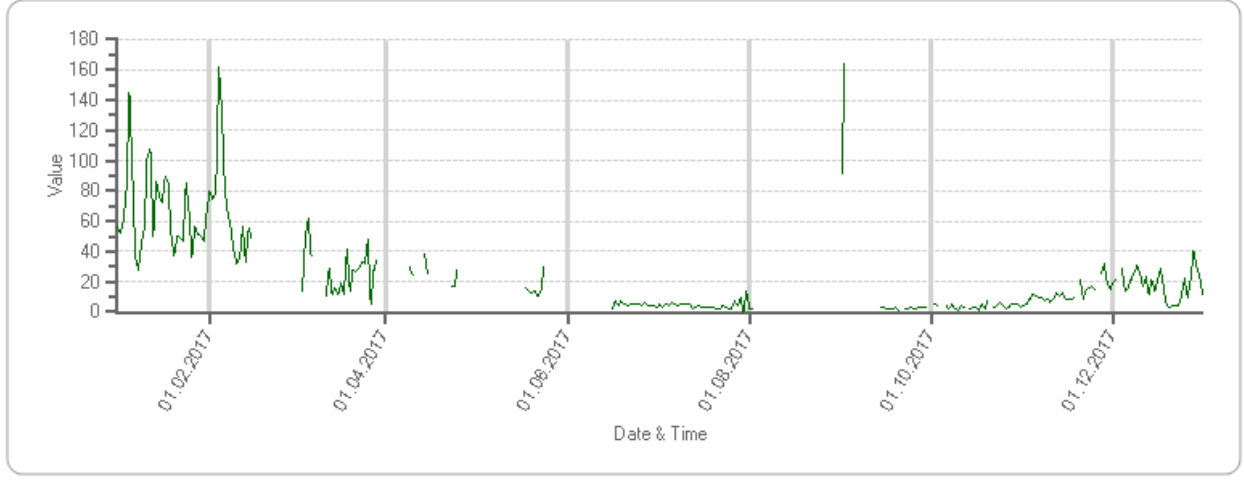
Şekil A.1-2: Ordu- Karşıyaka Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

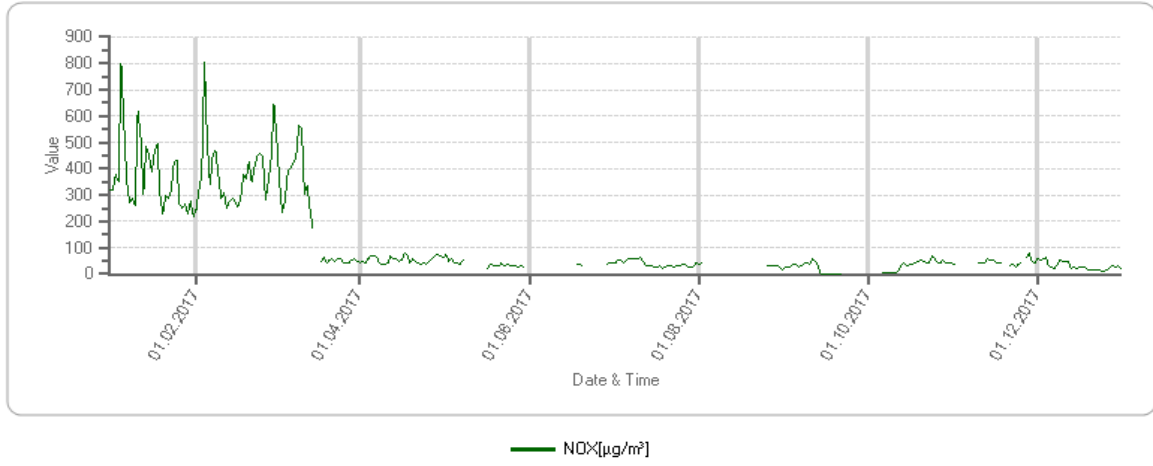
Şekil A.4.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

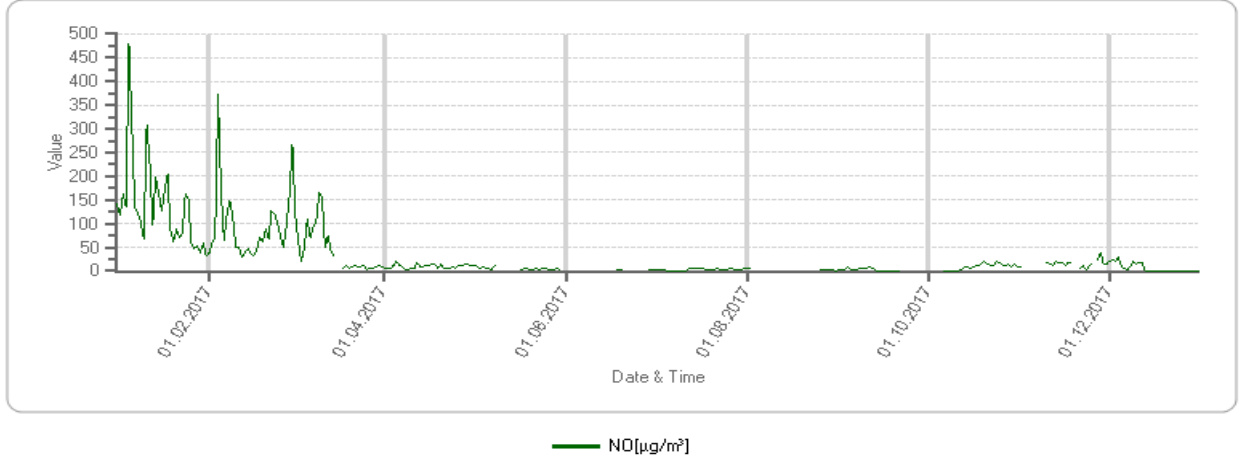
Şekil A.5.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

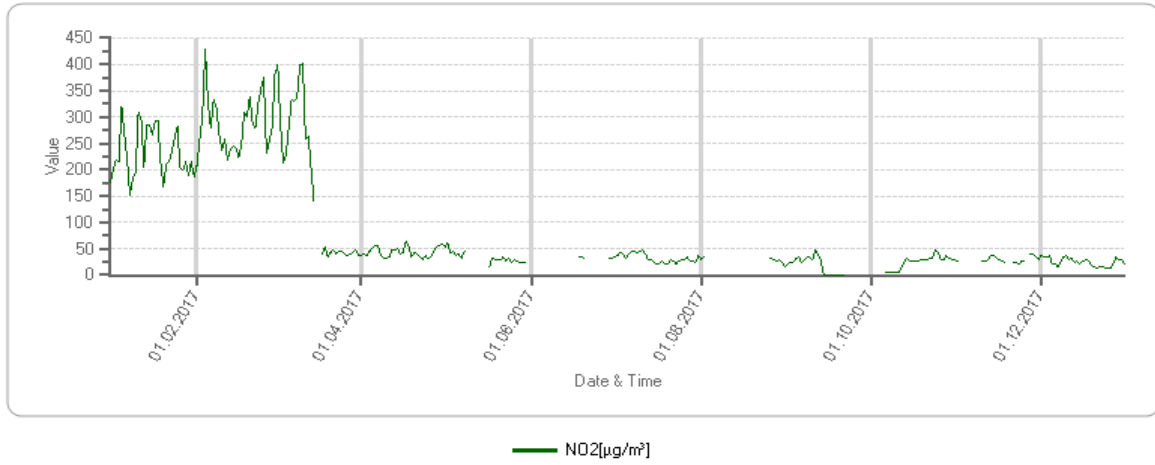
Şekil A.6.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu NO_x Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

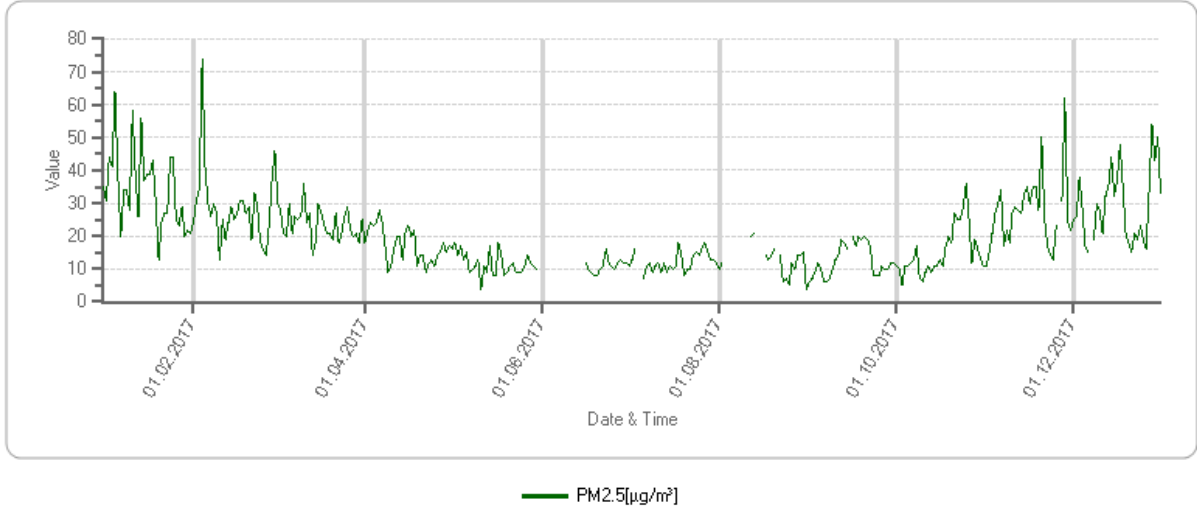
Şekil A.7.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

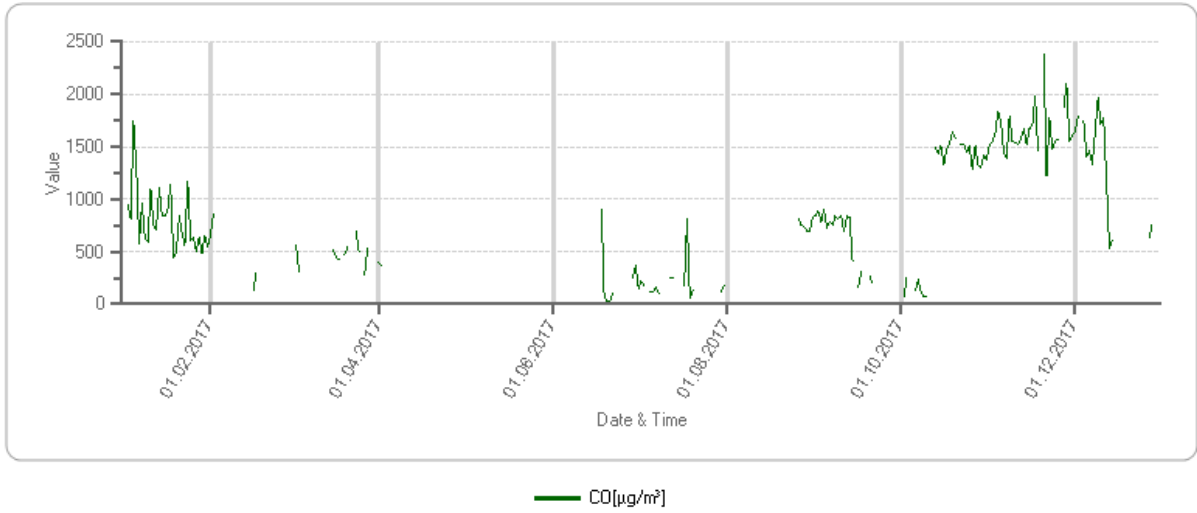
Şekil A.8.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

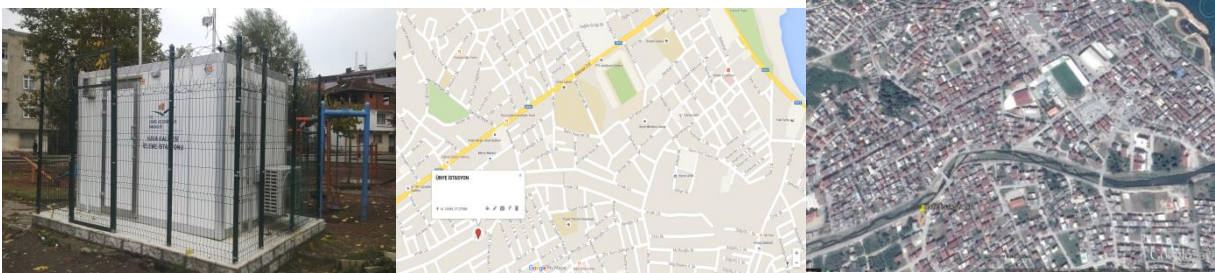
Şekil A.9.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu PM2.5 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

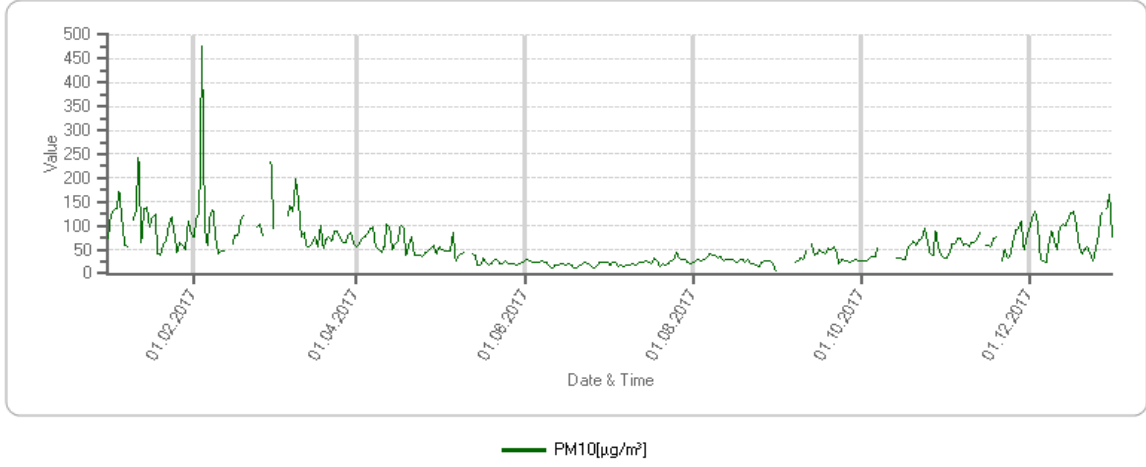
Şekil A.10.2 - Ordu İlinde Karşıyaka İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

A.4.3. Ünye İstasyonu

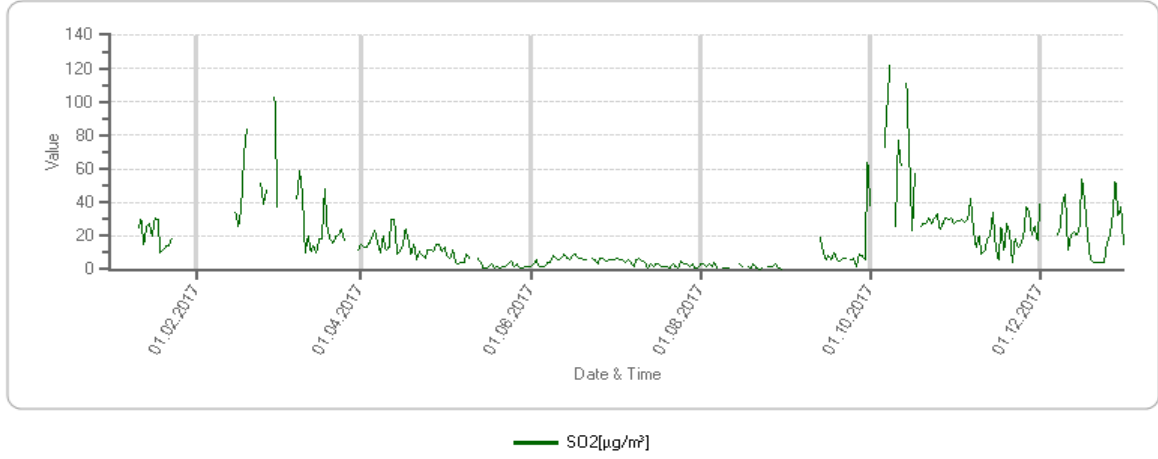
Şekil A.1-3: Ordu- Ünye Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

Istasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

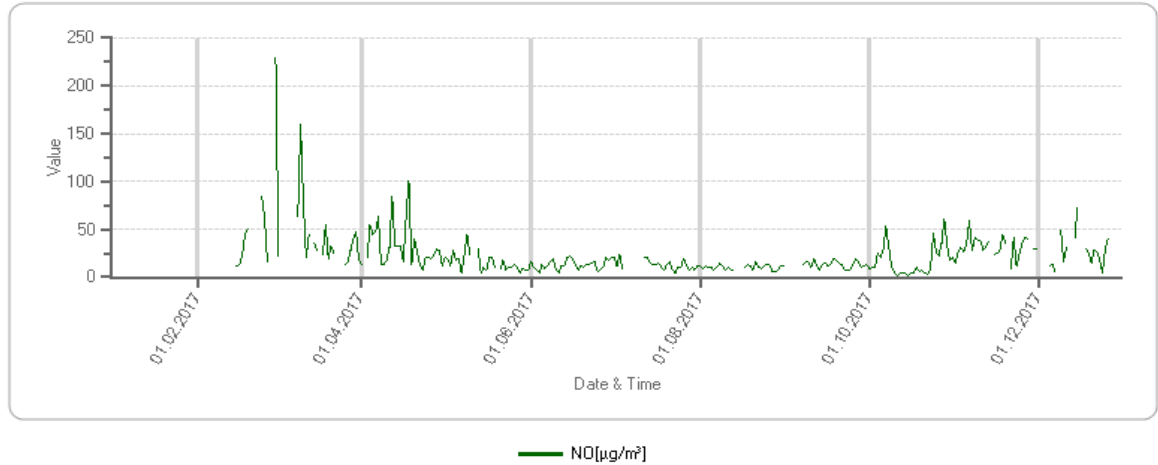
Şekil A.11.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Istasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

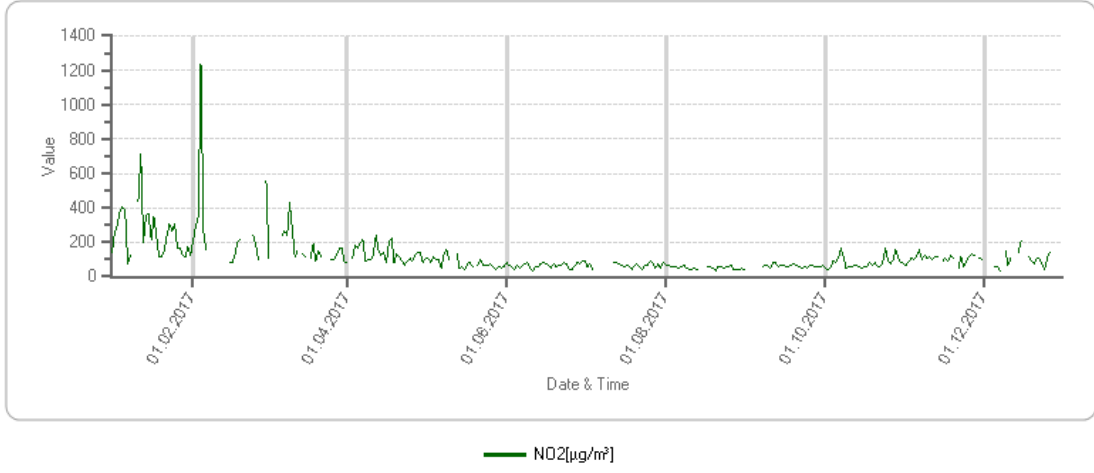
Şekil A.12.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Istasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

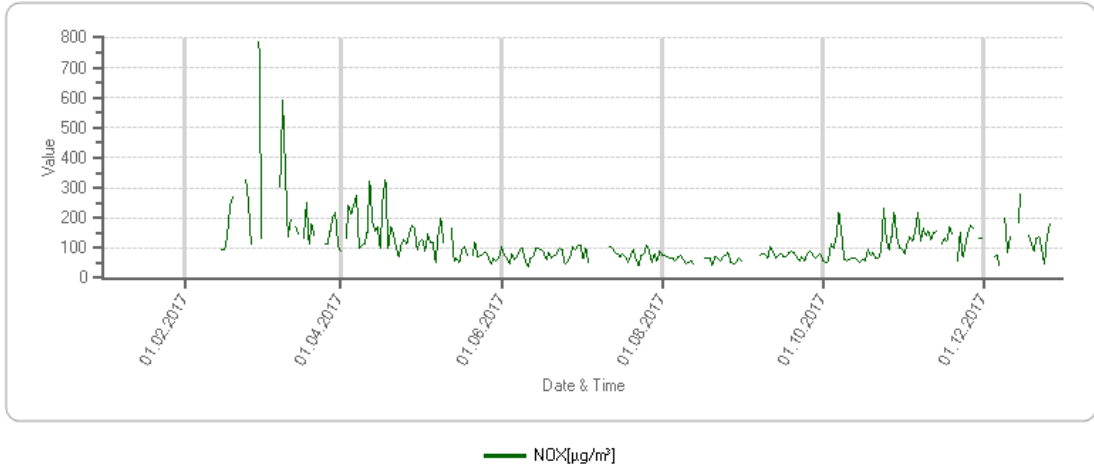
Şekil A.13.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

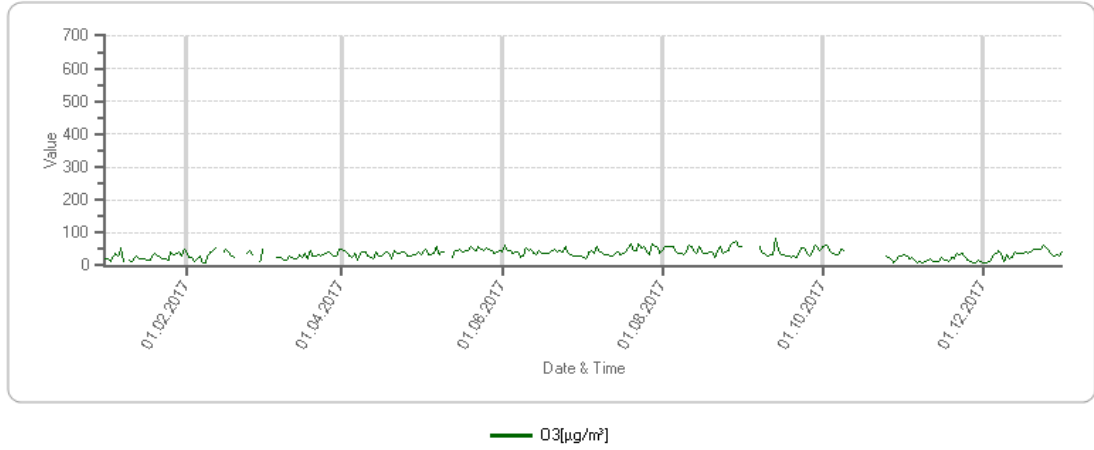
Şekil A.14.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.15.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu NO_x Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Ünye Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

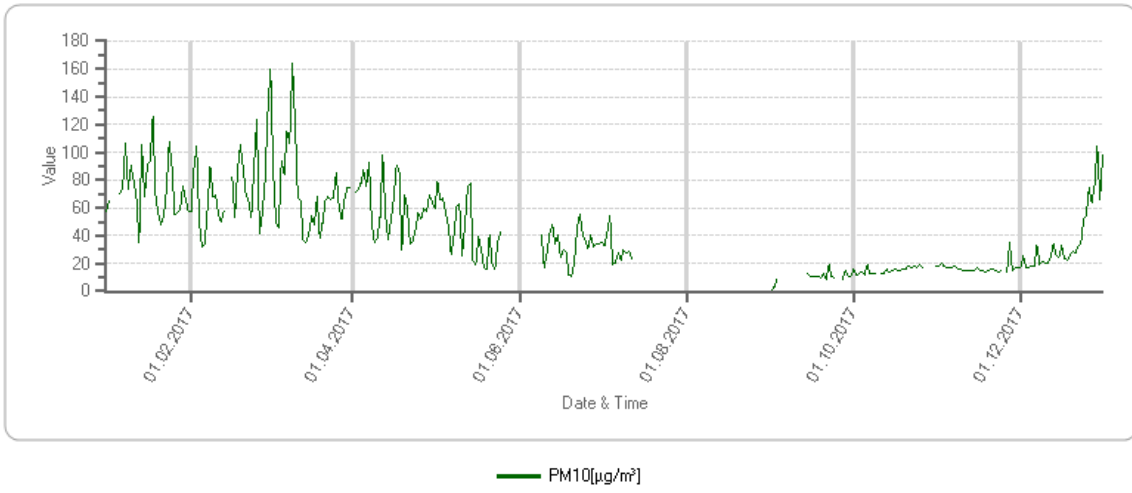
Şekil A.16.3 - Ordu İlinde Ünye İstasyonu O₃ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

A.4.4. Fatsa İstasyonu

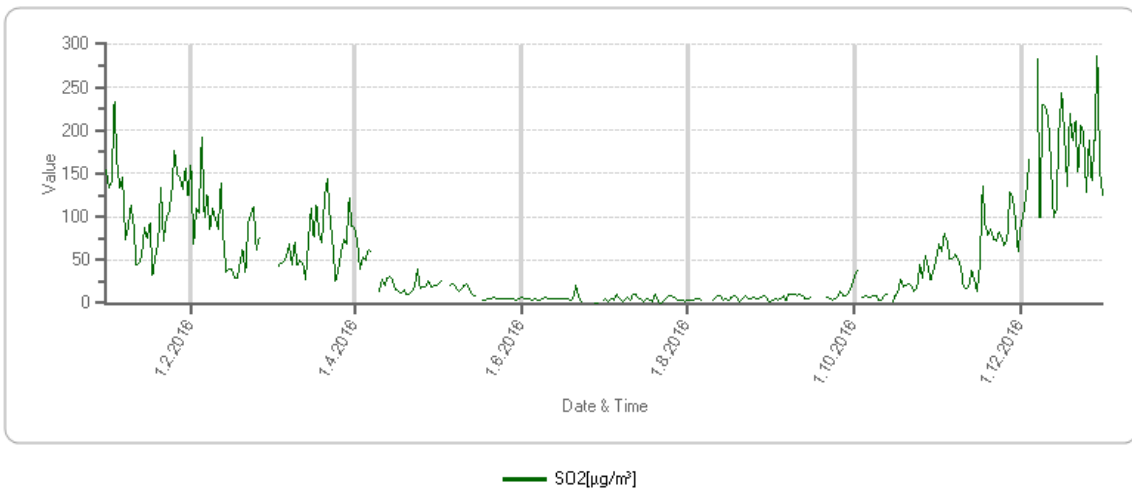
Şekil A.1-4: Ordu-Fatsa Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonunun Yeri

İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.17.4 - Ordu İlinde Fatsa İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

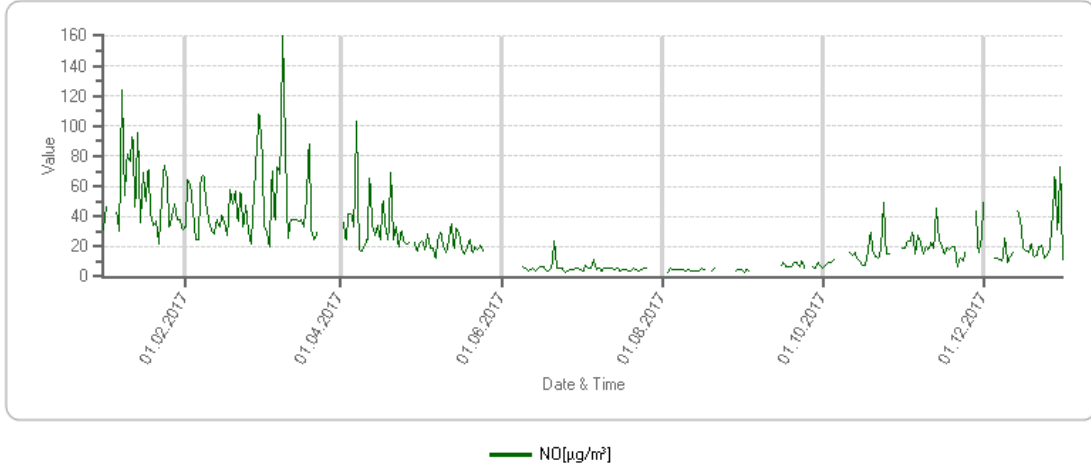
İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:1.1.2016 00:00 - 31.12.2016 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.18.4 - Ordu İlinde Fatsa İstasyonu SO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

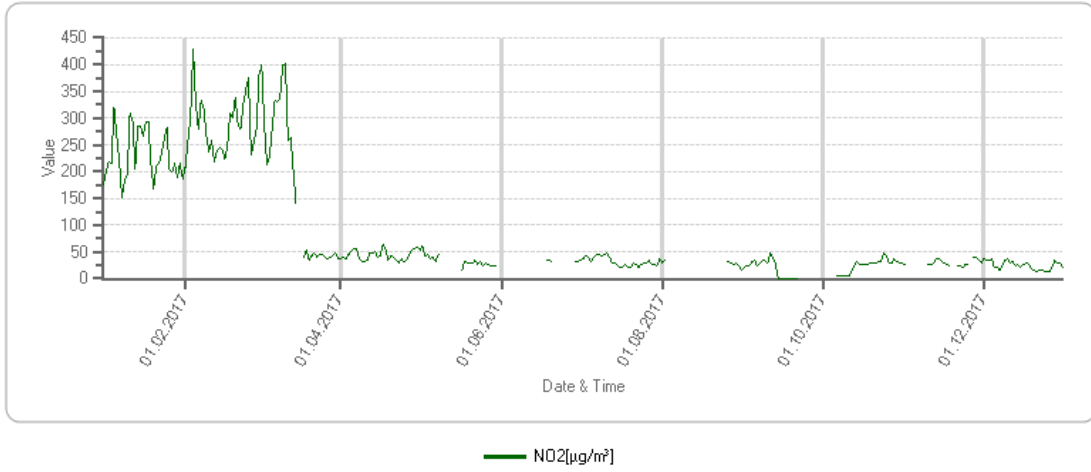

İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

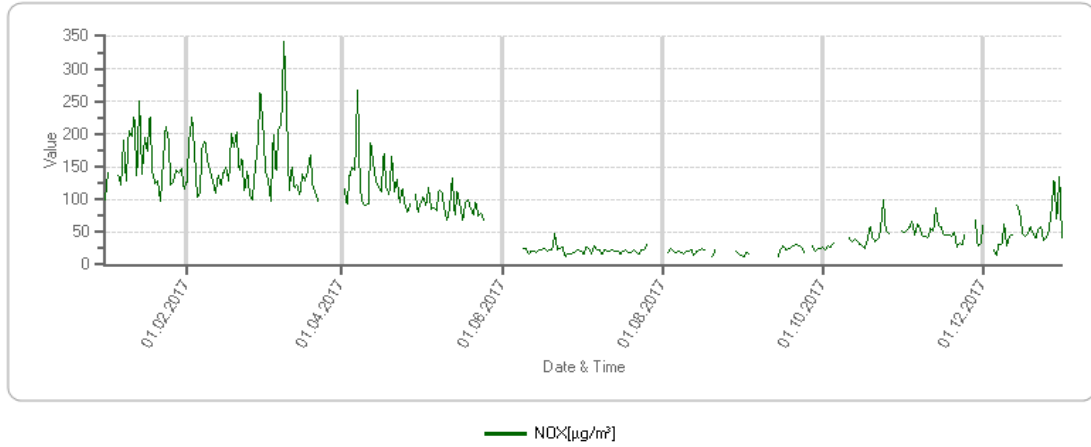
Şekil A.19.4 - Ordu ilinde Fatsa İstasyonu NO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Karşıyaka Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.20.4 - Ordu ilinde Fatsa İstasyonu NO₂ Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

İstasyon:Ordu - Fatsa Periyodik:01.01.2017 00:00 - 31.12.2017 00:00 Rapor Türü:AVG

Şekil A.21.4 - Ordu ilinde Fatsa İstasyonu NO_x Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği

Çizelge A.9 - Ordu ilinde 2017 Yılı Hava Kalitesi Parametreleri Aylık Ortalama Değerleri ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (ÇŞİM,2017) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3)

STADYUM	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*
Ocak	-	-	64	13
Şubat	-	-	55	5
Mart	3	0	73	16
Nisan	2	0	59	10
Mayıs	1	0	49	1
Haziran	1	0	45	0
Temmuz	1	0	43	0
Ağustos	2	0	48	0
Eylül	5	0	53	1
Ekim	4	0	49	3
Kasım	11	0	62	10
Aralık	19	0	60	9

*AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı

KARŞIYAKA	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*	PM _{2,5}	CO	NO	NO ₂	NO _x
Ocak	65	0	63	13	34	795	134	231	365
Şubat	69	0	62	7	29	545	95	288	383
Mart	27	0	58	8	24	460	51	170	221
Nisan	25	0	42	1	17	413	10	44	54
Mayıs	18	0	31	0	12	-	6	33	59
Haziran	5	0	32	0	11	237	6	33	40
Temmuz	4	0	36	0	12	194	3	32	39
Ağustos	19	0	39	0	13	587	3	27	30
Eylül	17	0	40	0	12	609	3	19	22
Ekim	4	0	48	6	15	1105	10	24	35
Kasım	13	0	68	14	27	1650	16	30	46
Aralık	18	0	69	14	29	1199	6	25	31

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

*AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı

ÜNYE	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*	NO	NO ₂	NO _x	OZON
Ocak	21	0	79	19	-	250	-	27
Şubat	54	0	114	14	60	285	258	31
Mart	27	0	92	17	48	179	220	31
Nisan	15	0	63	10	32	130	162	34
Mayıs	4	0	32	1	15	81	96	44
Haziran	6	0	20	0	13	66	80	40
Temmuz	3	0	23	0	13	66	79	43
Ağustos	2	0	27	0	10	52	63	49
Eylül	12	0	37	0	13	63	76	41
Ekim	46	0	48	2	17	81	98	69
Kasım	22	0	65	10	32	105	137	18
Aralık	22	0	81	17	27	99	126	36

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

*AGS: Sınır değerini aştığı gün sayısı

FATSA	SO ₂	AGS*	PM ₁₀	AGS*	NO	NO ₂	NO _x
Ocak	64	0	73	12	53	104	156
Şubat	51	0	72	10	46	108	154
Mart	39	0	75	12	54	107	161
Nisan	33	0	61	9	33	90	123
Mayıs	7	0	44	3	22	70	91
Haziran	7	0	33	0	6	16	22
Temmuz	6	0	30	0	6	16	21
Ağustos	7	0	-	-	5	15	19
Eylül	10	0	11	0	7	17	24
Ekim	10	0	15	0	15	26	41
Kasım	27	0	17	0	22	28	50
Aralık	45	0	37	4	23	31	55

(HKDY Genelgesi'nde 24 saatlik sınır değeri belirtilmeyen kirleticilerin aşım sayıları değerlendirilmemiştir.)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

Ordu İlinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yetkilendirilmiş 18 Sabit 1 Mobil olmak üzere toplamda 19 adet egzoz emisyon istasyonu bulunmaktadır. Bu sabit istasyonların 10 tanesi Altınordu, 4'ü Fatsa, 3'ü Ünye ve 1'i Gülyalı İlçesinde bulunmaktadır. Mobil egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonu, istasyon bulunmayan İlçelerde egzoz gazı emisyon ölçümü yapmaktadır. Bu istasyonların denetimi Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir. Ordu İlinde faaliyet gösteren yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonlarında 2017 yılı içerisinde 67100 adet muhtelif aracın egzoz gazı emisyonu ölçümü yapılmıştır

Çizelge A.10 - 2017 Yılında Ordu İlindeki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (2017)

Araç Sayısı					Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM	Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	TOPLAM
69.084	40.019	6.485	16.715	132.627					67.100

A.6. Gürültü

Gürültüyle ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Gürültü; bir kaynağın hava basıncında yaptığı dalgalanmalar ile oluşan ve insanda işitme duyusunu uyararak fiziksel bir olay olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye Çevre Sorunları Vakfının yayınlamış olduğu Türkiye çevre sorunları adlı kitapta gürültünün tanımı; İnsanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz etkileyen, fizyolojik ve psikolojik dengeleri bozabilen, iş performansını azaltan, çevrenin boşluğu ve sakinliğini yok ederek niteliğini değiştiren, önemli bir çevre kirliliğidir.” şeklindedir. Bu tanımlama TÇSV(1986) tarafından yayınlanan gürültü kontrol yönetmeliğindeyse “gelişi güzel bir yapısı olan ses spektrumudur ki; subjektif olarak, istenmeyen ses biçiminde tanımlamak demektir.” ifadeleri ile açıklanmıştır.

Gürültünün birçok kaynağı olmakla birlikte kentlerde gürültü kirliliğini artıran sebeplerin başında trafiğin yoğun olması, sürücülerin yersiz ve zamansız klakson çalmaları ve belediye hudutları içerisinde bulunan endüstri bölgelerinden çıkan gürültüler gelmektedir. Meskenlerde ise televizyon ve müzik aletlerinden çıkan yüksek sesler, zamansız yapılan bakım ve onarımlar ile bazı işyerlerinden kaynaklanan gürültüler insanların işitme sağlığını ve algılamasını olumsuz yönde etkilemekte, fizyolojik ve psikolojik dengesini bozmakta, iş verimini azaltmaktadır.

A.6.1. Gürültünün Çevreye Olan Etkileri

Gürültünün çevre üzerine etkilerini araştıran çalışma sayısı sınırlıdır. Yapılan çalışmaların birçoğu şok dalgaların binalarda bulunan pencere camları üzerindeki etkileriyle ilgilidir.

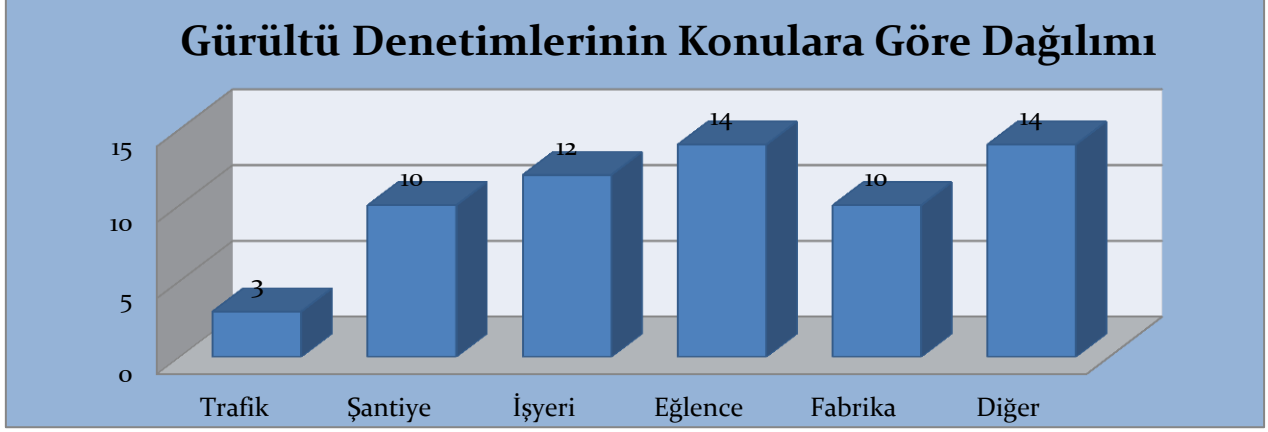
Patlamalar sonucu oluşan gürültü etkileri (Down ve Stocks.1978) 181dBA Ahşap binalar için tehlikelidir.171dBA Çoğu camlar kırılır, 151dBA Bazı camlar kırılır, 141dBA Büyük camlar kırılır.

Taşocağı, havayolları, inşaat ve madencilik sanayiinde patlayıcı maddelerin kullanılması; atmosferde şok dalgalanmalar oluşturmakta ve çok yüksek gürültü düzeyine sebep olabilmektedir. Bu şok patlamalar hem yerkabuğunda hem de atmosferde titreşimlere neden olmaktadır. Bu şok dalgaların yayılması sonucunda yerkabuğunun sarsıldığı ve yeraltındaki maden ocaklarının çökebildiği, hatta yakın çevrede bulunan hassas binaların hasar gördüğü, camların kırıldığı yapılmış olan çalışmalarda belirtilmektedir.

Ordu İlinde gürültü kirliliğine neden olan başlıca kaynaklar; İşyeri, eğlence, trafik, şantiye ve muhtelif faaliyetler gürültüleridir. Bu kaynaklar sebebi ile oluşan şikayetler İlçe Belediye Zabıtaları, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İlçe Emniyet Müdürlükleri ve İlçe Jandarma Komutanlıkları tarafından değerlendirilmektedir.

Ordu İlinde İşyerlerinin meskenlerin altında bulunması, eğlence yerlerinin yerleşim alanları içinde bulunması ve trafikte seyir eden araçların egzoz sistemlerine yapılan müdahalelerin fazla olması sebebi ile ilgili Kamu Kurumlarına çok sayıda şikayet gelmektedir. Sanayi tesisi sayısının az seviyede olması ve bu işletmelerin yerleşim alanlarının dışında bulunması sebebi ile sanayi kaynaklı şikâyet gelmemektedir.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne gelen şikayetler yerinde incelenmekte, gürültü seviyesi ölçülmekte mer’i mevzuat çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Şekil – Ordu ilinde 2017 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Envanter Kayıtları, 2017)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

İklim Değişikliği Eylem Planı; Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Ordu Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyeler, Orman Bölge Müdürlüğü ve Karayolları Genel Müdürlüğü ortaklığında yürütülmektedir. Eylem planı iki başlıktan oluşmakta olup bu başlık ve alt başlıkları şu şekildedir:

1.Sera Gazı Emisyon Kontrolü Eylem Planı:

- Enerji
- Ulaştırma
- Sanayi
- Atık
- Tarım
- Arazi Kullanımı ve Ormancılık

2.İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı:

- Su Kaynakları Yönetimi
- Tarım Sektörü ve Gıda Güvencesi
- Ekosistem Hizmetleri, Biyolojik Çeşitlilik ve Ormancılık
- Doğal Afet Risk Yönetimi
- İnsan Sağlığı

Yukarıda belirtilen başlıklar kapsamında toplam 541 eylem mevcuttur. Bu eylemler doğrultusunda ilimizde kısa, orta ve uzun vadede gerçekleşmesi planlanan çalışmalar şu şekildedir:

İklim değişikliği Eylem Planında kısa vadede; kent ormanlarının ve yeşil alanların korunması, dere ıslahı çalışmalarına ekolojik öğelerin dahil edilmesi, kanallaştırmanın önüne geçilerek derelerin bitkisel öğelerle restorasyonunun özendirilmesi, kirleten öder prensibinin etkin hale getirilmesi, kent içi lojistik kapsamında ağır yük araçlarının sadece belli saatler içinde kente girmesi yapılmaya çalışılmaktadır.

Orta vadede; düzenli depolama sahalarının mevzuata uygun işletilmesi, sahada oluşacak depo gazının hesaplanarak fizibilite etüdünün değerlendirilmesi, toplu taşıma sistemlerinin birbiriyle ve

kentsel ulaşım türleriyle entegre edilmesi, kent merkezlerinde otomobillerden arındırılmış yaya yolları ve alanların oluşturulması, kent bütününde bisiklet yolları ağının oluşturulması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Katı atık toplama, taşıma bertaraf sisteminin en az mesafe kat edecek şekilde optimizasyonunun sağlanması, Entegre Atık Yönetim Planını(EAYP) etkin bir şekilde kullanılması, kaynağında ayrı toplama konusunda eğitim, tanıtım ve bilinçlendirmenin yapılması, vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonunun yapılması, kentlerde elektrikli otomobiller için dolun istasyonlarının kurulması, akıllı ulaşım sistemi merkezlerinin kurulması, yağmur suyu ve kanalizasyon suyu toplama sistemlerinin ayrılması, şebeke suyunun içilebilir nitelikte tüketiciye ulaştırılmasının sağlanması uzun vadede planlarımız dâhilindedir.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Ordu İlinde hava kalitesine; ısınma, ulaşım ve sanayi kaynaklı kirlilikler baskı oluşturmaktadır. Bu kaynaklardan; ulaşım ve sanayi kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yıl boyunca pek değişmese de ısınma kaynaklı hava kirliliğinin hava kalitesi üzerindeki etkisi yaz ve kış dönemlerinde çok büyük farklılık göstermektedir.

Hava kalite istasyonlarının aylık verileri incelediğinde de açıkça görüleceği üzere hava kirlilik değerleri kış döneminde yükseliş göstermektedir. Bu durumun sebebi kuşkusuzdur ki ısınma kaynaklı hava kirliliğidir.

Bu kirliliğin temel nedenleri; kalitesiz katı yakıt kullanımı, doğalgazın kullanımının yeterince yaygınlaşmaması, yapıların ısı yalıtımsız olması, bireysel ısınmanın yaygın olması, yakma tekniklerinin yanlış tatbik edilmesi ve baca temizliğinin düzenli yapılmamasıdır.

- Isınma kaynaklı hava kirliliğini daha aza indirebilmek için;
- Kaliteli yakıt kullanımı,
  - Doğalgaza geçiş sürecini hızlandırılması,
  - Binalara ısı yalıtımının yapılması,
  - Bireysel ısınmadan merkezi ısıtma sistemlerine geçilmesi,
  - Soba ve kaloriferlerin doğru yakma teknikleri ile yakılması,
  - Kalorifer ve bacaların temizliğinin rutin olarak yapılması, sağlanmalıdır.

İlimizde yerli kömür satışı 1.grup bölgelerde yasaklanmıştır. Bu bölgelerde sadece ithal yakıtların kullanımına izin verilmiştir ve bu yakıtların denetimi rutin olarak yapılmaktadır.

Yapılan yasal düzenlemelerle birlikte yeni binalarda yapım aşamasında; eski binalarda ise 2017 yılına kadar, ısı yalıtımının yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Bununla birlikte ısı yalıtımının enerji verimliliği üzerindeki etkisinin anlaşılmasıyla birlikte ısı yalıtımı yapılan bina sayısı giderek artmaktadır. Bu durum yakıt sarfiyatını giderek azalması ve doğal olarak da hava kalitesinin iyileşmesini sağlayacaktır.

İlimizin sınırlarından geçen D 010 karayolunun bazı bölgelerinde trafik yoğunluğu görülmektedir. Bu durum araçların dur-kalk sayısını ve yakıt sarfiyatını arttırmakta bunun sonucu olarak da hava kirliliği artmaktadır. Bu problemi ortadan kaldırmak için çevre yolu çalışmaları sürmektedir. Ayrıca İlimizin sinyalizasyon sisteminin akıllı kavşak sistemi ile entegre çalışması yol üzerindeki beklmeleri trafik yükünü ve hava kirliliğini azaltan bir uygulamadır.

İlimizde faaliyet gösteren az sayıdaki sanayi kuruluşunun, ısınma kaynaklı hava kirliliği kadar olmasa da hava kalitesi üzerindeki etkisi büyüktür. Bu etki, yapılan denetim ve kontrollerle mevzuatımızdaki emisyon sınır değerlerinin altında tutularak azaltılmaya çalışılmaktadır.

Kaynaklar

- Atmaca E ve Peker İ. 1999 Sivas'ta trafik gürültüsü Ekoloji ve Çevre Dergisi sayı 30.s.3-8
- Köknel Ö 1991 Gürültü iş verimini düşürüyor. İnsan ve Kâinat dergisi s 43.
- Güler C.1994. Gürültünün toplum sağlığı açısından önemi. TC Ankara Valiliği Kent ve Gürültü Sempozyumu.47-58s.
- Ürün H 1994,Gürültü kirliliği, İ M O Konya Şb. Bülteni.6-9s.
- Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Hava Birimi 2017 yılı Verileri.
- 2016 Yılı Çevre Durum Raporu.
- 2017 Yılı İl Çevre Durum Raporu Hazırlama Rehberi.
- <http://www.cevreonline.com/gurultu.htm>

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Ordu ilinde kıyıya paralel dağlar akarsuların kaynağıdır. İl içerisinde büyüklü küçüklü ırmak ve dereler yoğun olup İl topraklarını Canik ve Karadeniz Dağlarından kaynaklanan akarsular sulamaktadır. Turnasuyu Deresi, Melet Irmağı, Bolaman Çayı, Ceviz Deresi, Elekçi Irmağı ve Cura Deresi bu akarsuların başlıcalarıdır. Bu akarsular il topraklarında derin vadiler oluşturarak Karadeniz'e dökülürler. Ayrıca ildeki en uzun ırmak (161 km) Altınordu ilçesinde bulunan Melet Irmağıdır.

Çizelge B.2 – Ordu ilinin akarsuları
(DSİ,2017)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluk (km)	Debisi (Yıllık Ortalama) (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu
Melet Irmağı	161	27,299	Karadeniz
Bolaman Çayı	77	16,800	Karadeniz
Turnasuyu Deresi	56	6,821	Karadeniz
Elekçi Irmağı	51,5	5,731	Karadeniz
Ceviz Dere	64	6,390	Bolaman Çayı
Akçay Deresi	22,9	4,804	Karadeniz
Cura Çayı	42,2	3,804	Karadeniz
Şahsene Deresi	27	3,090	Bolaman Çayı

çizelge B11 A Ordu İlinde Bulunan Balık Çiftlikleri

SIRA NO:	AKARSU İSMİ	İLÇESİ	Üretim Çeşidi	Prj.KAP ton/yıl	Su miktarı
1	Argancı ve Gökçeli Dereleri	AKKUŞ	ALABALIK	5	30 lt/sn
2	Karadere Deresi	ÇAMAŞ	ALABALIK	10	50 lt/sn
3	Çaykara Kaynak Suyu	ÇAYBAŞI	ALABALIK	3	10 lt/sn
4	Çatak Deresi	FATSA	ALABALIK	3	12 lt/sn
5	Alapınar Kaynak Suyu	FATSA	ALABALIK	15	50 lt/sn
6	Fizme Dere Suyu	FATSA	ALABALIK	10	50 lt/sn
7	Akören ve Karaören Deresi	GÜRGENTEPE	ALABALIK	25	100 lt/sn

8	Karadere Deresi	GÖLKÖY	ALABALIK	3	15 lt/sn
9	Gavurbükü Deresi	KABADÜZ	ALABALIK	30	200 lt/sn
10	Kabalak-Madala Dereleri	KABADÜZ	ALABALIK	10	50 lt/sn
11	Kısrakalan Deresi	KABADÜZ	ALABALIK	3	15 lt/sn
12	Keş Deresi	KORGAN	ALABALIK	50	200 lt/sn
13	Tepealan Deresi	KORGAN	ALABALIK	3	25 lt/sn
14	Yukarı yaylacık Deresi	KORGAN	ALABALIK	3	18 lt/sn
15	Delmece Kaynak Suyu	KORGAN	ALABALIK	3	10 lt/sn
16	Değirmenyanı Deresi	KORGAN	ALABALIK	3	15 lt/sn
17	Tırlı Deresi	MESUDİYE	ALABALIK	10	25 lt/sn
18	Kavranbeli-Tekkiraz Dereleri	ALTINORDU	ALABALIK	10	40 lt/sn
19	Akçaova Deresi	ALTINORDU	ALABALIK	10	50 lt/sn
20	Gürcü Deresi	ULUBEY	ALABALIK	5	20 lt/sn
21	Asak Deresi	ÇAYBAŞI	ALABALIK	5	25 lt/sn

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge B.3 - Ordu ilinde mevcut sulama göletleri (DSİ,2017)

Göletin Adı	Gövde Dolgu Tipi	Aktif Göl Hacmi (hm ³)	Net Sulama Alanı (ha)	Kullanım Amacı	Devralan Kurum/Örgüt
Aybastı-Perşembe Yaylası Göleti	Kaya Dolgu	0,550	-	Hayvan Sulama	-
Korgan- Absut Yaylası Göleti	Harç Kargir Beton	0,032	-	Hayvan Sulama	-
Kabadüz-Çambaşı Göleti	Harç Kargir Beton	0,080	-	Hayvan Sulama	-

Ordu İlinde DSİ 7. Bölge Müdürlüğü tarafından işletmeye alınmış sulamamız bulunmamaktadır.

çizelge B12a İlimizde yapılması planlanan içmesuyu göletleri

Göletin Adı	Kullanım Amacı	Sulama Alanı (Brüt; ha)	Projenin Durumu

1	Ordu Korgan Göleti (1,80 hm ³)	İçmesuyu		İnşa Halinde
2	Ordu Çaybaşı İlküvez Göleti (2,42 hm ³)	İçmesuyu		İnşa Halinde
3	Ordu Kumru Çağlayan Göleti (2,21 hm ³)	İçmesuyu		İnşa Halinde
4	Ordu Kumru Göleti (2,93 hm ³)	İçmesuyu		İnşa Halinde
5	Merkez Üniversite Göleti (0,050 hm ³)	Taşkın Koruma-Kullanma Suyu		İnşa Halinde
6	Ordu Gököy Kırtaş Göleti (3,83 hm ³)	İçmesuyu		İnşa Halinde
7	Ordu Fatsa Şahsene Göleti (18,85 hm ³)	İçmesuyu		Planlaması devam etmektedir.
8	Ordu Kabadüz Göleti (1,331 hm ³)	İçmesuyu		Planlaması onaylandı.
9	Ordu Mesudiye Göleti (1,554 hm ³)	İçmesuyu		Planlaması devam etmektedir.
10	Ordu Çamaş Göleti (0,92 hm ³)	İçmesuyu		2018 yılında planlaması ihale ihale edilecek
11	Ordu Çatalpınar Göleti (1,02 hm ³)	İçmesuyu		2018 yılında planlaması ihale ihale edilecek
12	Ordu Kabataş Göleti (1,28 hm ³)	İçmesuyu		2018 yılında planlaması ihale ihale edilecek
13	Ordu Perşembe Göleti (1,985 hm ³)	İçmesuyu		2018 yılında planlaması ihale ihale

B.1.2. Yeraltı Suları

Ordu ili sınırları içindeki yeraltısuyu havzaları; Ordu Merkez ve Çevresi, Fatsa Çevresi, Ünye Çevresi ve Mesudiye Çevresi olmak üzere 4 ana bölüme ayrılmıştır. Bu havzaların yeraltısuyu rezervleri ile içme-kullanma, sanayi suyu ve sulama suyu ihtiyacı için yapılmış yeraltısuyu tahsisleri tabloda verilmiştir. Yıllık yeraltısuyu çekim miktarları ile ilgili olarak kesin ve net bilgiler olmadığı için, yeraltısuyu tahsis miktarları çekim miktarı olarak alınabilir. Ayrıca, Ordu İl Merkezi ile Ünye İlçe Merkezinin içme suyu ihtiyacı arıtma tesislerinden karşılandığı için, su sondaj kuyuları, ihtiyaç duyulması durumunda çalıştırılmak üzere yedek olarak tutulmaktadır.

Ordu il merkezi ve çevresindeki Melet, Cıvil, Akçaova ve Turnasuyu Derelerinin, Fatsa'da Bolaman ve Elekçi Derelerinin, Ünye'de de Curi ve Ceviz Derelerinin oluşturduğu alüvyal dolgular, Ordu ilindeki önemli yeraltısuyu akiferlerini (havzalarını) oluşturmaktadır. Mesudiye çevresinde ise verimli bir yeraltısuyu akiferi bulunmamaktadır.

Çizelge B.4 – Ordu ilinin yeraltı suyu potansiyeli

(Kaynak, yıl)

SIRA NO	İLİN ADI	HAVZA ADI - NO	OVA ADI - NO	İŞLETME REZERVİ (hm ³ /yıl)	TAHSİS EDİLEN SU MİKTARI (hm ³ /yıl)				TOPLAM TAHSİS (hm ³ /yıl)
					YAS SULAMA KOOP.	BELGELİ KUYULAR			
						İÇME-KUL. Tahsis	SANAYİ Tahsis	SULAMA Tahsis	
1		DOĞU KARADENİZ - 22	MESUDİYE ÇEVRESİ - 18	2,00					0,00
2			ORDU ÇEVRESİ - 19	32,00		15,82	1,48	0,35	17,66
3			FATSA ÇEVRESİ - 21	17,00		16,65	0,02	0,05	16,72
4			ÜNYE ÇEVRESİ - 22	10,00		10,39	1,94	0,15	12,47
		TOPLAM		61,00	0,00	42,86	3,44	0,55	46,85

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Ordu ilindeki yeraltısuyu akiferlerinin yeraltısuyu seviye değişimleri ile ilgili, ölçülmüş kesin doğruluğu olan bilgiler mevcut değildir. Ancak, yıl içinde mevsimlere bağlı olarak çok fazla yeraltısuyu seviye değişiminin olmadığı söylenebilir.

B.1.3. Denizler

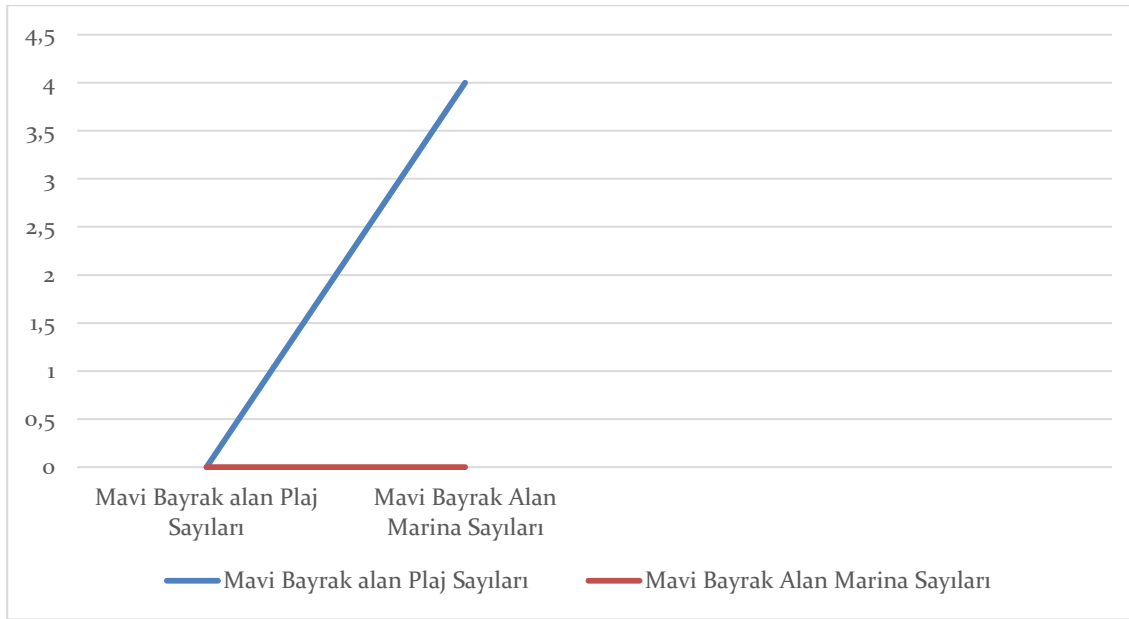
İlimizde 09.01.2006 tarih ve 26048 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği 10. Maddesine göre yüzme suyu kalitesi kontrolü amaçlı olarak yüzme sezonlarında insanların denize girdiği 35 noktadan numune alımları yapılarak Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından analizleri yapılmaktadır. Bu noktalar aşağıda verilmektedir:

- Altınordu Belediye Plajı
- Cumhuriyet Mahallesi Kumsalı
- Çamlı Yalı Plajı
- Durugöl Mahallesi Altaş Yağ Sanayi Mevkii
- Kirazlıman Balıkçı Barınağı
- Kumbaşı Kumsalı
- Vali Konağı Önü
- Fatsa Belediye Plajı
- Bolaman Belediye Plajı
- Çamlık Plajı
- Çeşmicihan Kumsalı
- Dolunay Plajı
- Eski Tavla Ağzı Plajı
- Maviy Plajı
- Yalıköy Belice Kumsalı
- Küçük Ev Plajı
- Mavi Dünya Plajı
- Aktaş Plajı
- Çaka Beyazkum Plajı
- Çaka Taflan Plajı
- Çerli Köyü Kumsalı
- Çeşmeönü Plajı
- Denizkabağı Plajı
- Efirli Polis Kampı
- Hava Radar Komutanlığı Plajı
- Üçer Kamping
- Yason Kilisesi Kumsalı
- Atik Otel Plajı
- Çınarsuyu Plajı
- Gölevi İnciraltı Plajı
- Gölevi Plajı
- Kırkevler Plajı
- Kızılcakeşe Kumsalı
- Mavi Deniz Plajı
- Uzunkum Plajı

Mavi Bayrak, plaj ve marinalara verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Bu ödül; Deniz suyunun temizliğini, Çevre yönetimine önem verildiğini, çevre bilincinin oluşturulmasına yönelik etkinliklerin yapıldığını, plaj veya marinayı kullananların ihtiyaçlarına cevap verecek donanım ve güvenliğini garanti etmektedir. Bu nedenle bir marka veya “Eko-Label” özelliğini taşımaktadır.

Mavi Bayrak Ödülü konusunda plajlar için 32 kriter bulunmaktadır. Bu kriterler kapsamında deniz suyunun kontrolü amacı ile plajlardan 15 gün ara ile sezon süresince deniz suyu numunesi alınmakta, mikrobiyolojik düzeyde ve üç parametrede analizler yapılmaktadır. Bu analizler “Avrupa Birliği Yüzme Suyu Direktifleri” kapsamında değerlendirilmektedir. Marinalar için deniz suyu analizi istenmemekte sadece deniz suyunun fiziksel görüntüsü değerlendirilmektedir. Söz konusu numune alma ve analiz işlemleri Sağlık Bakanlığı tarafından yapılmakta ve Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca da bir kısmı finanse edilmektedir. Mavi Bayrak çevrenin ve plajı kullananların korunmasını öngördüğü kadar, Uluslararası Turizm pazarında da büyük öneme sahiptir. Çünkü tatil yöreleri için tıpkı tesislerdeki yıldız sayısı gibi güvenli bir standart içermektedir.

İlimizde mavi bayraklı 4 adet plaj bulunmaktadır. Bunlar Cumhuriyet Mahallesi Halk Plajı, Ordu Kumbaşı Kumsal Plajı, Ünye Kırkeveler ve Fatsa Bolaman Belediyesi Plajıdır.

Şekil B.1 – Ordu ilinde 2017 yılı itibariyle mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı
(Kaynak, yıl)

SIRA NO	İLÇESİ	Proje Kapasitesi	Yetiştirilen Balık Türü
01	PERŞEMBE	499 Ton/yıl	Alabalık Levrek
02	PERŞEMBE	499 Ton/yıl	Alabalık Levrek
03	PERŞEMBE	500 Ton/yıl	Alabalık Levrek
04	PERŞEMBE	450 Ton	Alabalık Levrek
05	PERŞEMBE	200 Ton	Alabalık Levrek
06	ALTINORDU	900 Ton	Alabalık Levrek

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Su kaynaklarının kalitesinin belirlenmesi amacıyla yüzey ve yeraltı suları için değerlendirilmektedir. Yeraltı ve yüzey sularının değerlendirilmesi 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” ve 30 Kasım 2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği”ne göre yapılmaktadır.

İlimizde Akçaova Irmağı, Civil Irmağı, Turnasuyu Irmağı, Curi Deresi, Cevizdere Deresi, Elekçi Irmağı, Bolaman Irmağı, Gaga Gölü yüzey sularında 30 Kasım 2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği”ne göre analizler yapılmıştır. Ayrıca Saraycık Kuyu Suyu yer altı suyu kaynağında 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik” uyarınca analizler gerçekleştirilmiştir.

Ordu ilinde 2017 Yılı Yüzey ve Yeraltı Sularında Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliği İle İlgili Analiz Sonuçları Çizelge C.14’de verilmektedir.

Çizelge B.5 - Ordu ilinde 2017 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
YÜZEY	MELET IRMAĞI			X		52-006		ALTINORDU		3.7776
YÜZEY	AKÇAOVA IRMAĞI			X		52-008		PERŞEMBE		4.4822
YÜZEY	CİVİL IRMAĞI			X		52-009		ALTINORDU		5.5485
YÜZEY	TURNASUYU IRMAĞI			X		52-010		ALTINORDU		3.1054
YÜZEY	CURİ DERESİ			X		52-011		ÜNYE		2.7640
YÜZEY	CEVİZDERE DERESİ			X		52-012		ÜNYE		3.1532
YÜZEY	ELEKÇİ IRMAĞI			X		52-013		FATSA		5.3300
YÜZEY	BOLAMAN IRMAĞI			X		52-014		FATSA		5.3694
YÜZEY	GAGA GÖLÜ			X		52-015		FATSA		0.1538
YÜZEY	MELET2 (BAYADI KÖPRÜSÜ)			X		52-016		ALTINORDU		2.7711
YÜZEY	MELET3 (ÇATALKAYA)			X		52-017		ALTINORDU		2.8377
YÜZEY	BOLAMAN 2			X		52-018		FATSA		4.9542

Su Kaynağının Cinsi (Yüzey/ Yeraltı)	Adı	Kullanım amacı ve kullanılan miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve kullanma suyu	Enerji üretimi	Sulama suyu	Endüstriyel su temini	Akım gözlem istasyonu kodu	Analiz sonuçları SKKY (Tablo-1)	Yeri (İlçe, Köy, Mevkii)	Koordinatları (YAS için)	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/L)
YÜZEY	YALIKÖY			X		52-019		FATSA		6.4644
YÜZEY	KOVANLI (BÜYÜKAĞIZ)			X		52-020		PERŞEMBE		4.7840
YÜZEY	KACALI			X		52-021		PERŞEMBE		5.0756
YÜZEY	CURİ2			X		52-028		ÜNYE		3.4207
YÜZEY	CEVİZDERE2			X		52-029		ÜNYE		1.5972
YÜZEY	TURNASUYU2			X		52-030		ALTINORDU		3.4028
YÜZEY	TURNASUYU3			X		52-031		ALTINORDU		2.6107
YERALTı	ÇALIŞLAR (ÇEVRE YOLU KAYNAK)			X		52-022		FATSA	41.023895 37.593168	2.0963
YERALTı	İSLAMDAĞ KAYNAK			X		52-023		FATSA	40.899788 37.377943	41.8536
YERALTı	BEYCELİ KAYNAK			X		52-024		FATSA	40.876808 37.359621	31.5643
YERALTı	ALINCA KAYNAK			X		52-025		PERŞEMBE	41.043090 37.788725	17.9906
YERALTı	KARAPINAR KAYNAK			X		52-026		ALTINORDU	40.944470 37.929759	20.9952
YERALTı	OKÇULU KAYNAK			X		52-027		PERŞEMBE	41.090034 37.651523	10.4593
YERALTı	SARAYCIK KUYU SUYU			X		52-05		ALTINORDU	40.945250 38.000976	5.7743

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimizde endüstriyel kaynaklı atıksular Ordu OSB’de Büyükşehir Belediyesi ile anlaşarak kanalizasyon sistemine verilmiştir. Bu konuyla ilgili olarak bağlantı kontrol izin belgesi bulunmaktadır. İlimizdeki bir diğer OSB bölgesi de Fatsa’da bulunmakta olup tesislerden kaynaklı atıksular da Derin Deniz Deşarjı ile sonlanan Fatsa Belediyesi kanalizasyonu bağlanmıştır. Ayrıca ilimizde bazı tesislerden (hazır beton, kırma eleme ve yıkama) kaynaklanan atıksular geri dönüşümle yeniden kullanılmaktadır. Küçük ölçekli tesislerde atıksu çökeltme havuzları bulunmaktadır. Ayrıca İlde 25 adet atıksu deşarj konulu çevre izni bulunan tesis bulunmaktadır.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

İlimizde evsel kaynaklı atıksuların alıcı ortama verilmesi durumu daha çok köylerde ve beldelerde görülmektedir. Özellikle yaz aylarında köyde yaşayan nüfus fındık tarımı nedeniyle fazla olmaktadır. Bu nedenle Müdürlüğümüze yapılan fosseptik şikâyetleri bu aylarda yoğunluk göstermektedir. Müdürlüğümüz tarafından şikâyete dayalı olarak söz konusu yerlerde inceleme yapılmakta ve insanlara fosseptik yapımı konusunda bilgilendirme yapılmaktadır. Kent merkezinde atıksular kanalizasyon sistemine bağlanmış durumdadır. Ayrıca Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin Bakanlığımız ve AB delegasyonu ile ortak olarak yürüttüğü atıksu arıtma tesisi faaliyete alınmıştır. Ayrıca Ordu Belediyesi'ne ait derin deniz deşarjı da bulunmaktadır.

Atıksu Arıtma Tesislerine ilişkin Bu bilgiler B.5. Çevresel Altyapı bölümünde verilmiştir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

İlimiz genelinde 2.782.800 da alanda tarımsal faaliyet gerçekleştirilmekte olup bu tarımsal alanların yaklaşık 3.300 da alanında sulu tarım yapılmaktadır. Sulu tarım olarak genellikle kivi yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bunun dışında az miktarda da olsa fındık ve çilek yetiştiriciliğinde sulu tarım uygulanmaktadır.

B.3.2.2. Diğer

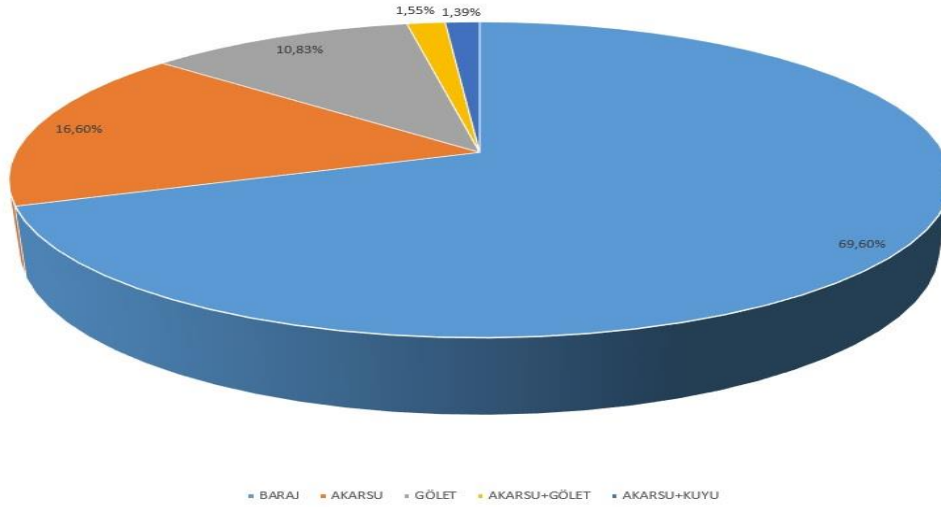
İl içerisinde vahşi depolama sahası bulunmamaktadır.

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2017 yılı içerisinde Ordu İlinde kullanılmakta olan su kaynaklarından **22.377.199 m³** evsel amaçlı, **104.243 m³** ise sanayi amaçlı su kullanılmıştır.

Şekil B.2 - Ordu ilinde 2017 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı (OSKİ,2018)

Çizelge B14 A İlçelere göre Nüfus

YIL	İLÇE	TOPLAM NÜFUS
2017	Altınordu	213.582
	Ünye	125.722
	Fatsa	117.526
	Perşembe	30.812
	Kumru	29.645
	Korgan	28.762
	Gölköy	28.728
	Aybastı	22.868
	Akkuş	22.479
	Mesudiye	17.246
	Ulubey	16.990
	İkizce	14.305
	Çatalpınar	13.410
	Gürgentepe	13.347
	Çaybaşı	12.871
	Kabataş	10.366
	Çamaş	8.118
	Gülyalı	7.813
Kabadüz	7.751	
TOPLAM	742.341	

2017 yılında Ordu İlinde içme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı 19 olup; bu kapsamda hizmet alan nüfus **742.341**'dir.

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2017 yılında Ordu İlinde Yeraltı su kaynaklarından su temini mevcut olup; içme suyu, sanayi ve tarımda vb. kullanılmaktadır. Yeraltı su kaynaklarından su temin edilerek çalışmakta olan içme suyu arıtım tesisimiz yoktur.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

İçme ve Kullanma Suyu Planlamaları: 18 /04/ 2007 tarih ve 5625 sayılı Kanun ile 1053 sayılı kanununun 10. Maddesinin değişmesi neticesinde yerleşim yerlerinin nüfus kriteri kaldırılarak Belediye teşkilatı olan tüm yerleşim yerlerinin içme-kullanma ve endüstri suyu ve gerekmesi halinde atık su tesislerinin yapımında DSİ yetkili kılınmıştır. Kurumumuzca nüfusu 50.000'den büyük olan yerlerin içme suyu ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik belediyelerin başvurusu olması durumunda, isale hattı ve arıtma tesisi projeleri yapılmakta, Kalkınma Bakanlığınca Fizibilite Raporu'nun onaylanması ve Yatırım Programına alınması sonrasında ise belediyeler ile protokol imzalanarak yapım işine başlanılmaktadır.

çizelge 1 Ordu İli Göletleri

Planlaması Devam Eden Projeler	Fayda (hm³/yıl)
Ordu Kabadüz Göleti	1,33
Ordu Mesudiye Göleti	1,55
Ordu Fatsa Şahsene Göleti İçme Suyu Temini Projesi	18,85
Ordu Çatalpınar Göleti	1,02
Ordu Çamaş Göleti	0,92
Ordu Kabataş Göleti	1,40
Ordu Perşembe Göleti	1,95

İnşa Halindeki Projeler	Fayda (hm³/yıl)
Ordu Korgan Göleti	1,80
Ordu Çaybaşı İlküvez Göleti	2,42
Ordu Çağlayan Göleti	2,21
Ordu Gököy Kırtaş Göleti	3,83
Ordu Kumru Göleti	2,93

İşletmedeki Projeler	Fayda (hm³/yıl)
Ünye İlçesi İçmesuyu Projesi	19,07
Ordu İçmesuyu Projesi Ordu İli ve Gülyalı İlçesi İçme Suyu Temini	28,77

Ordu İli için geliştirilen projeler;

- 1. Ordu İçme Suyu Projesi Ordu İli ve Gülyalı İlçesi İçme Suyu Temini:** Ordu İli, Gülyalı İlçe Merkezi ve civar yerleşim yerlerine; Melet Irmağı'ndan Ordu Regülatörü mansabında enerji tüneli üzerindeki su alma yapısı (branşman) ile alınan suyun 78.800 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra 2040 yılı projeksiyon nüfusu içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçları olan yılda 28,77 milyon metreküp su sağlanmış olacaktır. Proje, 2015 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır.
- 2. Ünye İlçesi İçmesuyu Projesi:** Cevizdere üzerindeki regülatörden alınacak su arıtma tesisine iletilecek ve 52.300 m³/gün kapasiteli arıtma tesisinde arıtıldıktan sonra bağlantı hatları ile Ünye ve civar yerleşim yerlerine iletilecektir. Bu sayede Ünye ve civar yerleşim yerlerinin 2040 yılı içme-kullanma suyu ihtiyacı olan yılda 19,07 milyon metreküp su sağlanmış olacaktır. Proje, 2013 yılında tamamlanarak hizmete alınmıştır.
- 3. Fatsa İlçesi Şehir Merkezi İçme Suyu Temini Projesi:** Şahsene Göleti'nden, Fatsa ilçesi ve civar yerleşim yerlerinin 2050 yılı içme-kullanma suyu ihtiyacı olan 18,85 milyon metreküp suyun karşılanması amaçlanmaktadır. Proje (planlama+proje) yapımının ihalesi 15.11.2017 tarihinde yapılmış olup 21.12.2017 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 29.12.2017 tarihinde yer teslimi yapılaraya çalışmalara başlanmıştır. Planlama çalışmalarının tamamlanmasının ardından 2018 yılında proje yapım ihalesi yapılacaktır.

2017 yılı içerisinde OSKİ Genel müdürlüğü faaliyet alanında bulunmakta olan İçme Suyu temin edilen kaynaklarının adı, mevcut durumu, kapasitesi, koordinatlarına ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Çizelge B14C ORDU ilinde İçme Suyu temin edilen kaynaklarının adı, mevcut durumu, kapasitesi, koordinatları

	İçme Suyu Temin Edilen Su Kaynağının Adı	Yeraltı suyu (m ³ /yıl)	Yerüstü suyu (m ³ /yıl)	Kaynaktan Çekilen Su Miktarı (m ³ /yıl)
AKKUŞ	Karaçal Çekiçoba Yaylası Su Alma Yapısı (Akkuş İ.A.T.)	0	473.040	473.040
	Kepekli Terfi Merkezi	0	157.680	157.680
	Düzdağ Su Alma Yapısı (Salman İ.A.T.)	0	157.680	157.680
ALTINORDU	Melet Enerji (HES) Esenyurt Mah.	0	17.280.000	17.280.000
	Kumbaşı Derin ve Keson Kuyuları Kumbaşı Mah.	1.261.440	0	1.261.440
AYBASTI	Kızılot Yaylası Su Alma Yapısı	0	2.522.880	2.522.880
ÇAMAŞ	Kasimoğlu Keson İçmesuyu Kuyusu	315.360	0	315.360
	Domşu Keson ve Derin İçmesuyu Kuyuları	630.720	0	630.720
	Yedigözler Su Kaynağı	157.680	0	157.680
ÇATALPINAR	Bolaman Irmağı derin kuyuları	252.288	0	252.288

	Göller babuça derin kuyusu	157.680	0	157.680
	Göller Kellecioğlu göz suyu	126.144	0	126.144
	Göller Duraklı göz Suyu	189.216	0	189.216
	Göller Yukarı mah. Göz suyu	157.680	0	157.680
ÇAYBAŞI	Akkuş Karanlık Dere Su Alma Yapısı (İlküvez İ.A.T.)	0	435.456	435.456
	ağlayan Irmağı Keson Kuyu	525.600	0	525.600
FATSA	Cinderesi Mevki Su Alma Yapısı (Aslancamii İ.A.T)	0	373.248	373.248
	Kumru Ayı Yalağı (Küçükgeriş) Deresi Su Alma Yapısı (Hatipli İ.A.T.)	0	373.248	373.248
	Fatsa TaŐlıca İçmesuyu Derin Kuyuları	3.784.320	0	3.784.320
	Fatsa MeŐbükü Derin İçmesuyu Kuyuları	6.307.200	0	6.307.200
	Fatsa Ayazlı İçmesuyu Derin Kuyuları	788.400	0	788.400
	Bolaman Ilıca Irmağı Çevresi Derin Kuyuları	1.261.440	0	1.261.440
	Bolaman Kuyudibi Keson Kuyu	473.040	0	473.040
GÖLKÖY	Kozören Su Alma Yapısı (Gölköy İ.A.T.)	0	1.892.160	1.892.160
	Ayı Kayası Su Alma Yapısı (Gölköy İ.A.T.)	0	473.040	473.040
	Baydarlı Su Alma Yapısı (Güzelyurt İ.A.T)	0	473.040	473.040
GÜLYALI				
	Turnasuyu Keson Kuyular (2 adet)	788.400	0	788.400
GÜRGENTEPE	Kozören Su Alma Yapısı (Gürgentepe İ.A.T.)	0	777.600	777.600
	Kozören Su Alma Yapısı (IŞıktepe İ.A.T.)	0	466.560	466.560
İKİZCE	Başönü Kurtluca Irmağı (İkizce İ.A.T.)	0	700.800	700.800
	Akkuş Karaağaç Tepesi Kızlar ayı (Şenbolluk İ.A.T.)	0	946.080	946.080
	Akkuş Karanlık Dere Su Alma Yapısı (Yoğunoluk-Kaynartaş İ.A.T.)	0	946.080	946.080
KABADÜZ				
	Kelek Yatağı Su Alma Yapısı	0	788.400	788.400
KABATAŞ	Piribükü Derinkuyu Sondaj 2 adet	220.752	0	220.752
	Belen Mahallesi Terfi	0	15.768	15.768
	Belen Alacalar Cazibeli Kaynak	0	26.174	26.174
	Ardıç Derin Kuyu Sondaj	63.072	0	63.072
	Alankent Akpınar Kaynak	0	39.42	39.42
	Alankent Hatipli Kaynak	0	39.42	39.42
	Kayıncık Obası Keson Kuyu	13.245	0	13.245
	Elbey Güllük Göz Suyu	0	13.245	13.245
KORGAN	Apsut Barajı (Korgan İ.A.T.)	0	946.080	946.080

	Terzili Mevki Su Alma Yapısı (Çiftlik İ.A.T.)	0	217.728	217.728
KUMRU	Çatalırmak Mevki Su Alma Yapısı (Kumru İ.A.T.)	0	1.261.320	1.261.320
	Pösküden Terfi Merkezi (Kumru İ.A.T.)	0	630.660	630.660
	Çakal Deresi Su Alma Yapısı (Fizme İ.A.T.)	0	157.680	157.680
MESUDİYE	Mesudiye Gehehor suyu	0	473.040	473.040
PERŞEMBE	Anaç Su Alma Yapısı	0	946.080	946.080
	Kacalı Su Alma Yapısı	0	630.720	630.720
ULUBEY	Sayaca Su Alma Yapısı	0	946.080	946.080
	Kadıncık Su Alma Yapısı	0	630.720	630.720
	Konak Su Alma Yapısı	0	630.720	630.720
ÜNYE	Yeşilkent Su Alma Yapısı (Ünye İ.A.T.)	0	7.446.000	7.446.000
	Çayıralan Su Alma Yapısı (Tekiraz İ.A.T.)	0	946.080	946.080
	Keltepe Taz Yaylası 1,2 Su Alma Yapısı (Pelitliyatak İ.A.T.)	0	373.248	373.248
	Cüri İçmesuyu Derin Kuyuları	1.892.160	0	1.892.160

2017 yılı içerisinde Genel müdürlüğümüz faaliyet alanında bulunmakta olan İçme Suyu temin edilen kaynaklarından toplam **64.894.172 m³/yıl** 'tür.

B.4.2. Sulama

İl genelinde 2.552.970 dekar alanda tarımsal faaliyet gerçekleştirilmekte olup bu tarımsal alanların 3.220 dekar alanında sulu tarım yapılmaktadır. Sulu tarım olarak genellikle kivi yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bunun dışında az miktarda da olsa fındık ve çilek yetiştiriciliğinde sulu tarım uygulanmaktadır.

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Salma sulama sistemi kullanılmamaktadır.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Sulamada en yaygın olarak kullanılan yöntem yağmurlama sulama sistemidir. Özellikle kivi bahçelerinde kullanılır. Çilek bahçelerinde ise yaygın olarak damlama sulama sistemi kullanılmaktadır.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

Konuyla ilgili veri elde edilememiştir.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Belirli bir yerde biriktirilen ya da kendiliğinden birikmiş olan suların belli bir potansiyel enerjisi vardır. Su biriktiği ya da biriktirildiği yerden daha alçak bir yere belirli bir hızda düşürülecek olursa ortaya bir kinetik enerji çıkar. Bu kinetik enerji türbin kanatlarında bir mekanik enerji oluşturur ve alternatörde dönme hareketi meydana getirir. Alternatörün hareket etmesiyle elektrik enerjisi elde edilmiş olur.

İlimizde işletmede olan 9 hidroelektrik santrali bulunmakta olup yıllık ortalama 792,023 GWh üretim yapılmaktadır. Ayrıca inşaat aşamasında 4, planlama-projelendirme ve ön inceleme aşamasında olan 15 adet hidroelektrik santral bulunmaktadır.

Çizelge B14 D Dsi 7.Bölge Müdürlüğü Ordu İli Enerji Projeleri (2017)

Projelerin Durumu	İlçe	Su Kaynağı	Proje Debisi (m3/s)	Depolama Durumu	Açık ve/veya Kapalı Kanal	Tünel	Boru	Enerji		
								Kurulu Gücü (MW)	Ortalama Yıllık Üretim (GWh)	
İşletmede Olan HES'ler										
1	DARICA I	Mesudiye	Melet Çayı	36	Yok		8.488		112,42	369,42
2	UMUT 1-2-3	Akkuş	Karakuş Deresi	18	Var	25.822	1.080		40,73	124,89
3	IRMAK	Çatalpınar	Bolaman Çayı	28	Yok	442	610		5,84	20,64
4	ORDU REG.ve HES	Ulubey	Melet Irmağı	59,312	Yok		10.278		43,04	156,5
5	AĞKOLU	Ulubey	Sap Deresi	10,9	Yok	2.792			4,34	14,51
6	BOZTEPE	Mesudiye	Melet Irmağı	22	Yok	8.688	994		18,48	48,2
7	GENERAL	Mesudiye	Baldıran D.	4,5	Yok	4.350			6,13	13,99
8	PİRO	Fatsa	Elekçi Deresi	9	Yok		2.389	1063	4,28	12,79
9	MURAT	Mesudiye	Baldıran D.	8,5	Yok			8945	11,906	31,081
10	ATILLA	Fatsa	Bolaman Ç.	26,5	Yok	1.795	7.305		9,95	52,15
11	DARICA II	Kabadüz	Turma Suyu	9	Var		7.150		75	201,9
12	KOZBÜKÜ	Ulubey	Melet Irmağı	50	Yok		13.255		83,57	260,568
13	KUZEY I-II HES	Kabataş	Keşlek/Egeli Bolaman Çayı	11	Yok	1.045			5,55	18,83
			<i>Toplam</i>	13 Adet					421,236	1325,469
İnşaat Aşamasındaki HES'ler										
1	SELİMİYE HES	Perşembe	Tekkiraz Deresi	2	Yok			1330	2,14	6,63
			<i>Toplam</i>	1 Adet					2,14	6,63
Ön İnceleme,Planlama ve Proje Aşamasındaki HES'ler										
1	BALAMİR	Korgan	Güllü Dere Kes Deresi	5	Yok	14.600			15,02	48,81
2	KARDELEN	Gölköy	Madrese Deresi	2,86	Yok	7.640			4,91	17,25
3	RIZA	Gölköy	Kara Dere Bolaman Çayı	3,7	Yok	5.425			8,61	30,38
4	KIZILELMA	Mesudiye	Melet Irmağı	6	Yok	3.750			5,2	10
5	GEZİ	Gölköy	Melet Irmağı	26	Yok	7.750			17,01	37,86
6	TURNASUYU	Merkez	Turnasuyu Çayı	15,2	Var	1.977	6.428		45,05	125,19
7	MELET	Mesudiye	Melet Irmağı	18	Var	2.710	9.435		22,87	52,28
8	OSKARA	Merkez	Melet Çayı	54	Yok	3.684			12,92	42,12
9	MOR-I	Ulubey	Kızıl Deresi	8,7	Yok	6.411			11,12	42,36

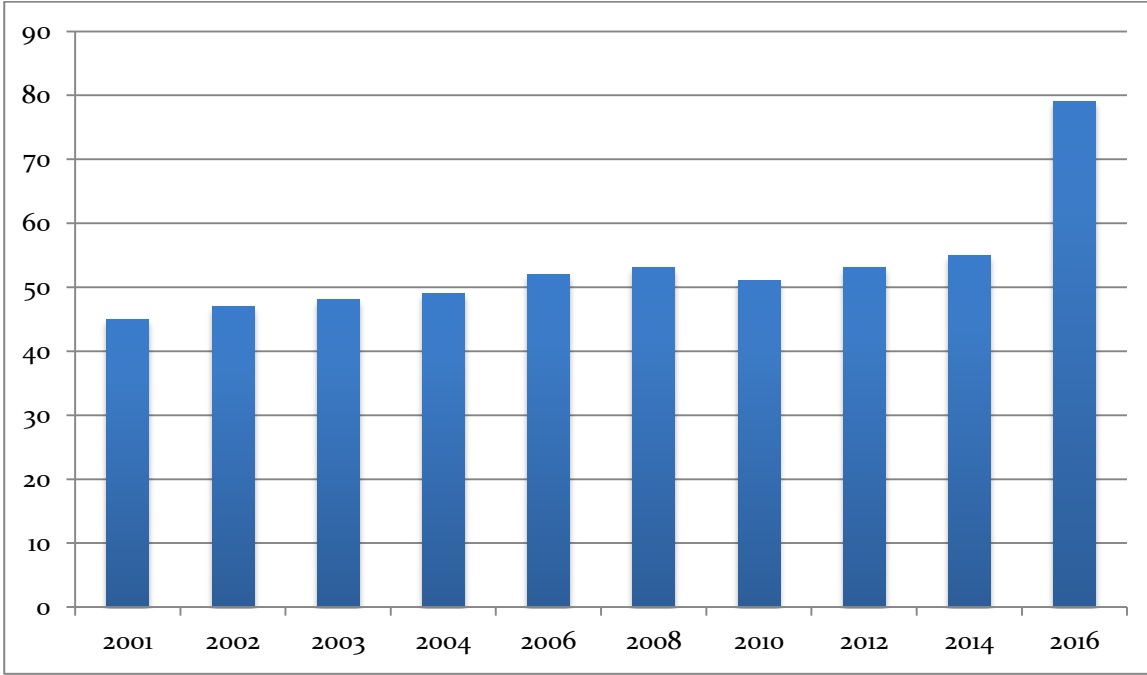
B.4.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İlimizde rekreatiyonel amaçlı su kullanımı bulunmamaktadır.

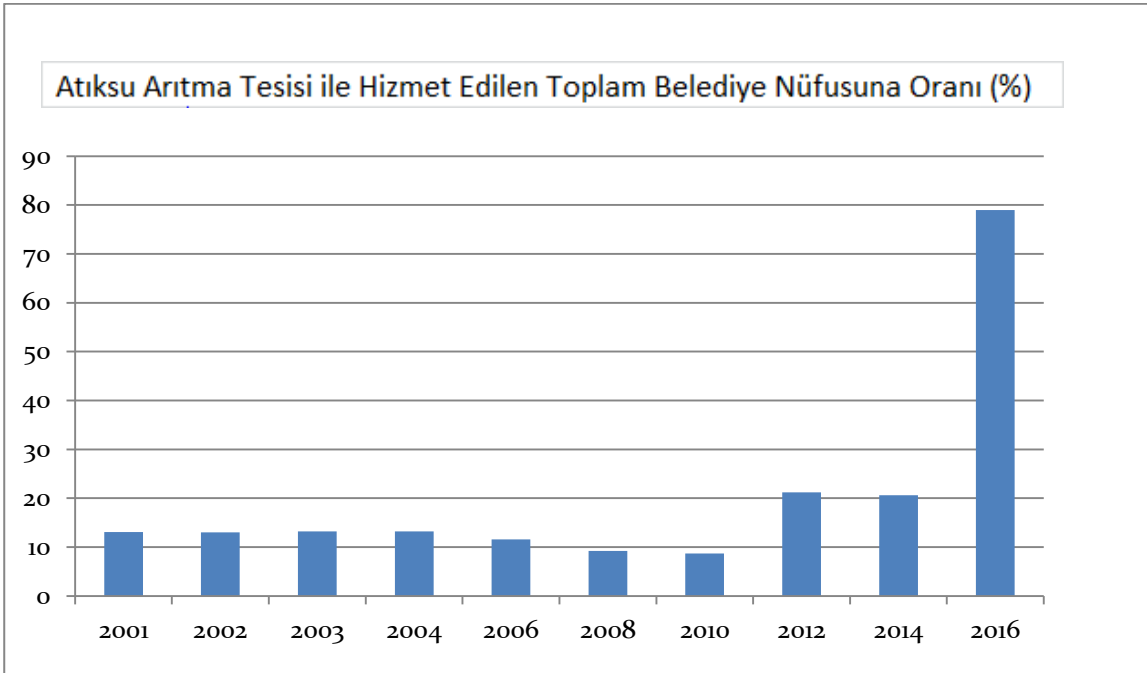
B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

Ordu ilinde yıllar geçtikçe atıksu arıtma tesisleri artmış olup 2016 yılında günlük 35.993 m³ atıksu arıtılmıştır. Ordu İlinde Atıksu Arıtma Tesislerine ilişkin bilgiler Çizelge C.21 de verilmiştir.

Şekil B.3 - Ordu ilinde 2017 yılı kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı (TÜİK,yıl)

Şekil B.4 – Ordu ilinde 2017 yılı atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (TÜİK, yıl)

Çizelge B.6 – Ordu ilinde 2017 yılı kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(OSKİ,2018)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıt./Deşarj Edilen Atıksu Mik. m ³ /sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiz.	Biy.	İleri						
İl Merkezi	Altınordu Durugöl	Var				x	40000	0,347	Y=409186.378 X=453777.198	2000m.	215000	5(%90)
	Altınordu Kumbaşı			Yok	x	x	900	0,008	Y=401667.55 X=4541489.90		5000	0,4
	Altınordu Öceli			Yok			200	0,0023	Y=404209.57 X=4534679.15		1000	
	Altınordu Kökenli			Yok			200	0,0023	Y=403577.591 X=4530682.869		1000	
	Altınordu Turnasuyu			Yok			200	0,0023			1000	
İlçeler	Ünye Doğu AAT			Yok	x	x	24000	0,162	E=41° 6' 45. 2082'' B=37° 19' 49. 5768''		70000	17 (%25Kuru halde)
	Ünye Batı AAT			Yok	x	x	8400	0,069	E=41° 8' 23. 7906'' B=37° 13' 30. 2124''		30000	7 (%25kuru halde)
	Fatsa Doğu DDD	Var			x		10000	0,115	41°02'27.94"K 37°33'46.40"D	1580m	50000	
	Fatsa Batı DDD	Var			x		12000	0,138	E=40° 59'N ile 41°01N B=37°52'E ile 37° 57'E	1994m.	60000	
	Fatsa Örencik			Yok		x	100	0,000115			500	
	Gölköy Hürriyet			Yok			50	0,0005			250	
	Gülyalı AAT			Yok		x	400	0,0046			2000	
	Gürgentepe AAT			Yok		x	400	0,0046			2000	
	İkizce Kaynartaş			Yok			60	0,00046			300	
	Kabadüz Çambaşı			Yok		x	500	0,0057			2500	
	Korgan Tepealan			Yok		x	400	0,0046			2000	
	Mesudiye Yeşilce			Yok		x	200	0,0023			1000	
İnkur 1AAT			Yok		x	200	0,0023			1000		

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Ordu ili Organize Sanayi Bölgesi'ndeki atıksular kanalizasyon hattı ile toplanmaktadır. Fatsa Organize Sanayi Bölgesi'ndeki atıksular ise Fatsa Belediyesi Doğu Derin Deniz Deşarjına verilmektedir. Her iki OSB'ye ait bağlantı kontrol izin belgesi mevcut olup Müdürlüğümüze sunulmuştur.

Çizelge B.7 – Ordu ilinde 2017 yılı OSB'lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu
(OSKİ, 2018)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
Ordu OSB	Faaliyette	-	-	-	Ordu Belediyesi Kanalına	-
Fatsa OSB	Faaliyette	-	-	-	Fatsa Derin Deniz Deşarjı	-
Ünye OSB	Faaliyette değil	-	-	-	-	-

B.5.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

İlimiz Çaybaşı ilçesinde inşa çalışmaları devam etmekte olan katı atık düzenli depolama sahası'na 156 m³/gün kapasiteli Membran Biyoreaktör (MBR) ve Nanofiltrasyon ünitelerini içeren bir sızıntı suyu arıtma tesisi inşa edilmektedir

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

2017 yılında Ordu İlinde OSKİ Genel Müdürlüğü Faaliyet sahasında bulunan atıksu arıtma tesislerinde, Atıksu geri kazanım yöntemleri, tarımda sulama maksatlı, yeşil alanların sulamasında, endüstriyel geri kazanım, yeraltına enjeksiyon, dinlenme maksatlı kullanılan bölgelerde (göller vb) geri kazanım, direkt olmayan (yangın suyu, tuvaletlerde vb) geri kazanım ve direkt (içme suyu olarak) geri kazanım yapılmamaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

“Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik” doğrultusunda kirlilik potansiyeli bulunan işletmeler, Ek-3 Faaliyet Ön Bilgi Formlarını Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne sunmaya başlamışlardır.

Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü kirlilik potansiyeli bulunan tesislerin, bulundurduğu kimyasal, tank yaşı, tank koruma önlemleri, tehlikeli atık oluşum durumu gibi bilgiler ışığında formlar incelenmektedir. 190 Faaliyet Ön Bilgi Formunun onayı gerçekleştirilmiştir. 2018 yılı içerisinde başvuruların tamamlanması ve potansiyeli bulunan tesislerin yerinde denetimlerin yapılması planlanmaktadır.

Çizelge B.8 .- Ordu ilinde 2017 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler

(Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirlenici faaliyetler var mı?	X		2018 Yılı İçerisinde bütün sahalarda değerlendirilecektir.

* Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemeyi amaçlayan “Evsel ve

Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik” kapsamında ilimizde herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

İlimizde mevcut olan atıksu arıtma tesislerinden çıkan arıtma çamurları daha çok susuzlaştırma yöntemiyle toprakta kullanılmaktadır. Beldelerimizde bulunan atıksu arıtmaları daha çok paket arıtma şeklinde olup henüz arıtma çamurlarıyla ilgili bir çalışma yapılmamıştır.

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Madencilik faaliyetlerinin uzun yıllar devam etmesi sonucu rehabilitasyonları da gecikmektedir. Geçmiş yıllarda verilen ruhsatların süresi içinde veya dışında denetim yapılmaması nedeniyle eski ocak sahaları rehabilite edilmeden kaldıkları görülmektedir. Ancak son yıllarda İlimiz genelinde maden ruhsat hukuku sona eren sahalar ile ilgili olarak Orman Bölge Müdürlüğü yapmış oldukları rehabilite çalışmaları (dolgu çalışmaları, ağaçlandırma vb.) devam etmektedir.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Tarımsal ilaç olarak adlandırılan Pestisitler, biyolojik olarak zararlılara karşı etkili fakat hayvanlara, özellikle insanlara karşı az zehirli ya da zehirsiz olması istenir. Bu güne kadar yapılan, hâlihazırda kullanılan ilaçlardan çok azı bu niteliği taşır. Büyük çoğunluğu hem kontrol ettiği zararlılara karşı, hem de insan ve memelilere karşı çok zehirlidirler. Bunların bir kısmı hem uygulandıkları bitki, toprak ve su ortamında uzun süre bozulmadan kalabilen, tüm canlıların vücudunda birikebilen zehirlerdir. Tarımsal amaçla milyonlarca ton zehir milyonlarca dönüm araziye uygulanmaktadır. Bunların bir kısmı uygulandığı yerden başka yerlere gitmektedir. Toprağın pestisitlerle kirlenmesi, kullanılan maddeler kalıcı olduğu zaman önemli sakıncalar doğurur. Eğer bir pestisit bakteri, fungus, güneş ışığı ya da kimyasal yollarla yapısı bozulmamışsa zamanla toprakta birikerek bitkiler tarafından alınabilir. Ordu ili geneli arazilerin, çok eğimli olması ve diğer doğal nedenlerden dolayı, zararlı boyut diğer bölgelere oranla daha tehlikeli boyutlara ulaşmaktadır.

İlimizde kullanılan ticari gübre tüketim miktarları aşağıda verilmiştir. Kullanılan dozlar MRL değerlerine uyulmaktadır. İlk etap da kullanılan ilaçlar doğaya ve canlılara zarar vermeyen pestisitler kullanılmaktadır. Ağırlıklı olarak sıvı formülasyonlar kullanıldığından kalıntı bırakmamaktadır.

Çizelge B.9 – Ordu ilinde 2017 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları
(Tarım, Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2017)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	57.968,25	127.064,05
Fosfor	19.606,74	
Potasyum	1.538,2	
TOPLAM	79.113,19	

Çizelge B.10 - Ordu ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)
(Tarım, Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2017)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsektisitler		75127,47	16.852
Herbisitler		17742,5	
Fungisitler		80230,275	
Rodentisitler		0,25	
Nematositler			
Akarisitler			
Kışlık ve Yazlık Yağlar			
Diğer		78,843	
.....			
TOPLAM		173179,438	

Çizelge B.11 – Ordu ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Tarım, Gıda ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2017)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- firın kuru toprak)
Kocaeli İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü	Külekçili -Akkuş	23.08.2017	Fasulye	MRL (Maksimum Rezidü Limiti) ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir.

	Külekçili- Akkuş	23.08.2017	Fasulye	MRL (Maksimum Rezidü Limiti ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir
	Efirli - Perşembe	06.09.2017	Fasulye	MRL (Maksimum Rezidü Limiti ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir
	Efirli - Perşembe	06.09.2017	Fasulye	MRL (Maksimum Rezidü Limiti ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir
	Alembey- Altınordu	08.09.2017	Elma	MRL (Maksimum Rezidü Limiti ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir
	Sefaköy- Fatsa	11.09.2017	Elma	MRL (Maksimum Rezidü Limiti ne aykırı Bitki Koruma Ürünü tespit edilememiştir

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz genelinde on üç adet atıksu arıtma tesisi mevcut olup, iki adet de derin deniz deşarjı yapan ilçemiz mevcuttur. İl merkezinde AB ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ortak çalışması yapılarak atıksu arıtma tesisi inşaatı tamamlanmış olup yıl içerisinde faaliyete geçmiştir.

Bölgemiz dağlık bir bölge olması dolayısıyla iç kesimlerdeki yerleşmelerin çoğunda kanalizasyon hizmeti verilememektedir. Bu yerlerde meskenlere ait fosseptik çukurlar yaptırılarak atıksu uzaklaştırılma işlemi yapılmaktadır. Mevcut arıtmalardan çıkan arıtma çamurları daha çok susuzlaştırılarak toprakta kullanılmaktadır.

Kaynaklar

- Devlet Su İşleri 7. Bölge Müdürlüğü
- Tarım, Gıda ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
- www.mavibayrak.org.tr.
- Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- Ordu Büyükşehir Belediyesi
- www.tuik.gov.tr.

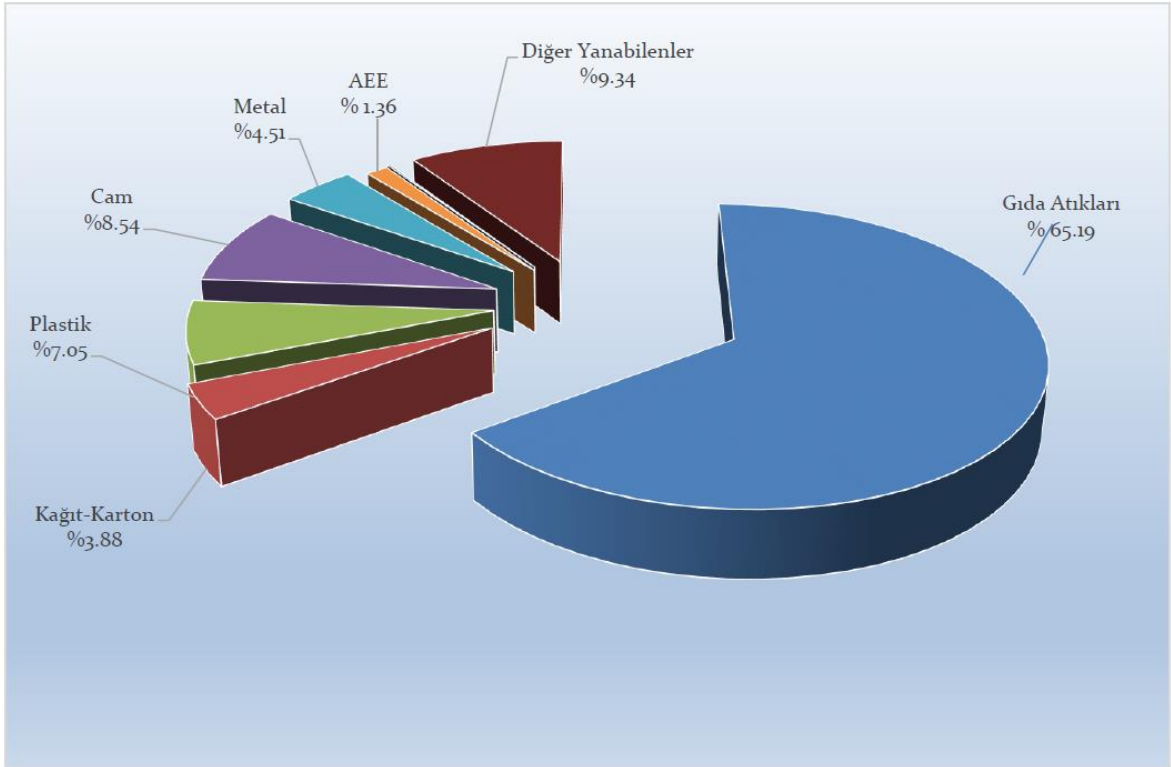
C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

İlimiz genelinde günlük üretilen yaklaşık 630 ton atık, Aktarma İstasyonları vasıtasıyla Mekanik Ayırma Tesisimize taşımakta, burada işlenerek geri dönüşüm malzemeleri ayrıştırılmakta ve Atıktan Türetilmiş Yakıt (ATY) hammaddesi üretilerek Ünye Çimento fabrikasına alternatif yakıt olarak yakılmak üzere gönderilmektedir.

Çaybaşı ilçesinde inşaat çalışmaları devam eden Katı Atık Düzenli Depolama Sahası tamamlandığında, burada biyobozunur atıklar depolanacak ve oluşacak sızıntı suları ise Membran Biyofiltre- Ultrafiltrasyon sistemiyle arıtılarak deşarj kriterlerine ulaştırılacaktır.

İlimizde Büyükşehir Belediyemizce 2016 yılının yaz döneminde yapılmış olan karakterizasyon çalışmasına ait yüzdeler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Şekil C.5 – Ordu ilinde katı atık kompozisyonu (Ordu Büyükşehir Belediyesi Atık Karakterizasyon Çalışması, 2016 yaz dönemi)

Çizelge C.12 Ordu ilinde 2017 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri (OBB, 2018)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetlerini Kim Yürütüyor?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
Ordu Büyükşehir Belediyesi			742.341		630		0,85	-	B.		Mevcut	-	4 adet
İl Genel			742.341		630		0,85	-	B.		Mevcut	-	4 adet

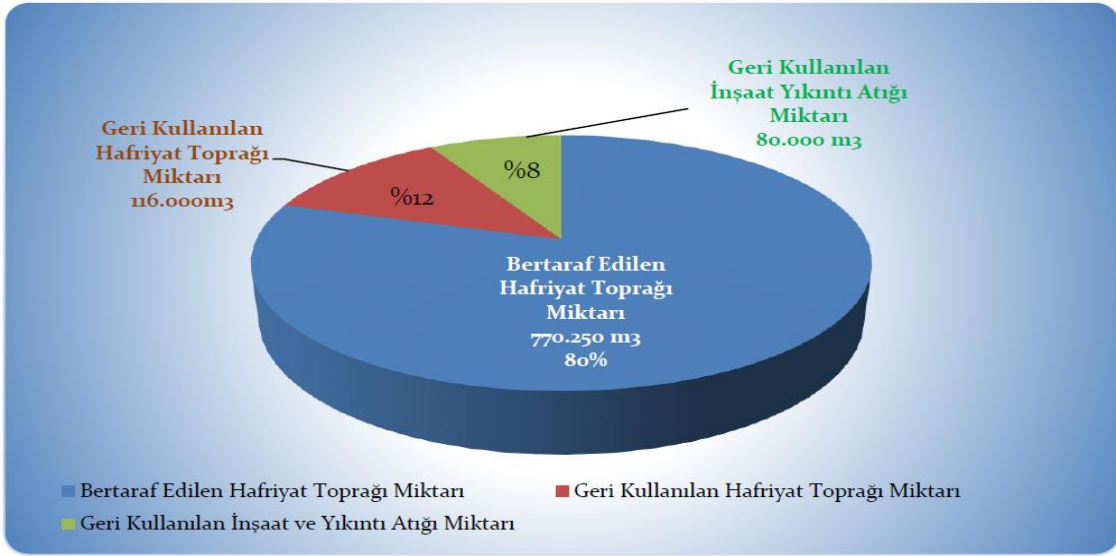
*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

İlimiz sınırları içerisinde açılan hafriyat döküm sahaları, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi'nin i bendi ve Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin 8. Maddesi gereğince faaliyete açılmaktadır.

Hafriyat döküm sahaları için öncelikle doğal yapısı bozuk alanlar ile eski maden sahaları belirlenerek, rehabilite edilip kent yaşamına (mesire alanı, park alanı, tarım alanı vb.) elverişli hale getirilerek ekonomiye kazandırılması hedeflenmektedir.

Ordu ilinde; 2017 yılı içerisinde Bertaraf edilen ve Geri Kullanılan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları miktarı: 966.250 m³'tür. (Yaklaşık 64.420 Kamyon)

Çizelge C.22 A- İl Genelinde Oluşturulan Hafriyat Döküm Sahası Bilgileri

S.NO	İLÇE	Hafriyat Döküm Sahası	Adres
1	Altınordu-Gülyalı	Gülyalı Taşlıçay Hafriyat Sahası	Gülyalı İlçesi Taşlıçay Mevkii
2	Fatsa	Harikalar Diyarı Hafriyat Sahası	Evkaf Mah. Liman Karşısı
3	Ünye	Göbü Hafriyat Sahası	Göbü Mah. Killik Mevkii
4	Ulubey	Ulubey Hafriyat Sahası	Çatallı Mah.
5	İkizce	Kaygılar Hafriyat Sahası	Ünye- Terme İlçe sınırı
6	Korgan, Çamaş, Çatalpınar, Çaybaşı, Kabadüz, Perşembe, Kumru	Hafriyatlar İlçe Belediyelerinin eski çöp döküm alanlarının rehabilite edilmesinde kullanılmaktadır.	
7	Akkuş, Aybastı, Gürgentepe, Gölköy, Mesudiye, Kabataş	Hafriyat Sahası arama çalışmaları devam etmektedir.	

C.3. Ambalaj Atıkları

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının (kâğıt-karton, cam, plastik, metal, kompozit vb.) kaynağında ayrı olarak biriktirilmesi ve lisanslı firmalar tarafından toplanması ve geri dönüşümlerinin sağlanması yönündeki sistemin geliştirilerek devamının sağlanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. Ürünlerini ambalajlı olarak piyasaya süren işletmelerin bildirim ve belgeleme sorumlulukları da Müdürlüğümüzce takip edilmektedir.

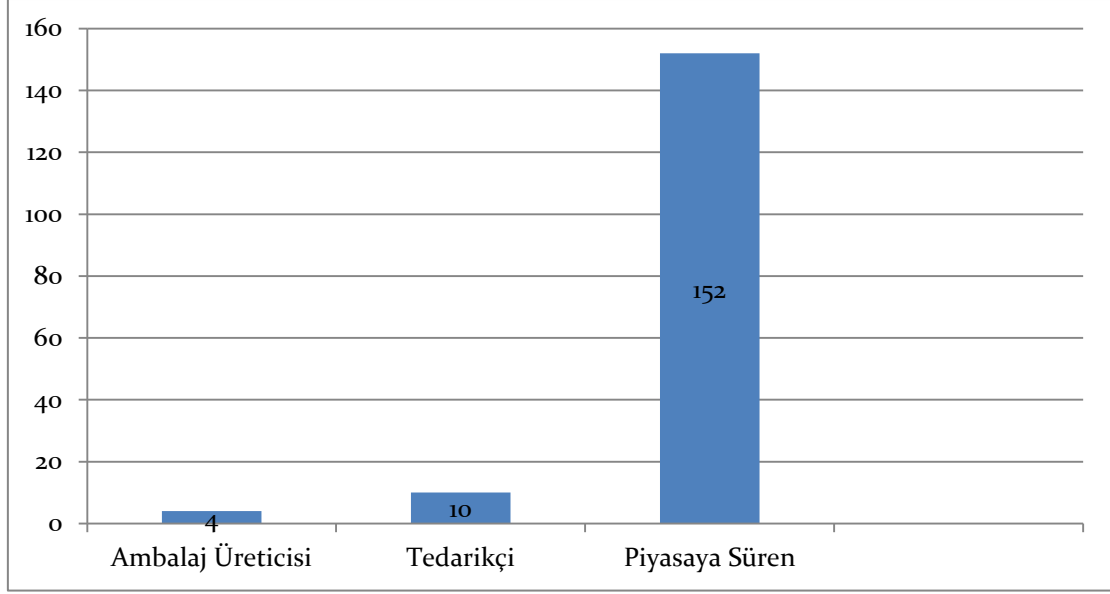
İlimizde depozito uygulaması yapan firma bulunmamaktadır. Ordu İlinin 2016 yılı içerisinde elde ettiği ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları belirlenerek Çizelge C.22’de verilmiştir.

Çizelge C.13 - Ordu ilinde 2017 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları
(<http://atikambalaj.csb.gov.tr-2018>)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanım Oranları (%)	Geri Kazanılması Gereken Miktar (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)	Gerçekleşen Geri Kazanım Oranı (%)
Plastik		1.379.094			79.202	5,74
Metal		109.831				
Kompozit		32.723				
Kağıt Karton		573.300				
Cam		549.057				
Ahşap	1.693.041	234.475				
Toplam	1.693.041	2.878.480				

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Ek V’e göre ambalaj atıklarını piyasaya süren işletme sayısı 2017 yılı itibarıyla 4 adet geri kazanım tesisi, 7 adet toplama ayırma tesisi, 4 adet ambalaj üreticisi, 152 adet piyasaya süren, 10 adet tedarikçi firma bulunmaktadır.

5 adet Onaylı Ambalaj Atık Yönetim Plan bulunmaktadır.

Şekil C.6 - Ordu ilinde 2017 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler

(<http://atikambalaj.csb.gov.tr-2018>)

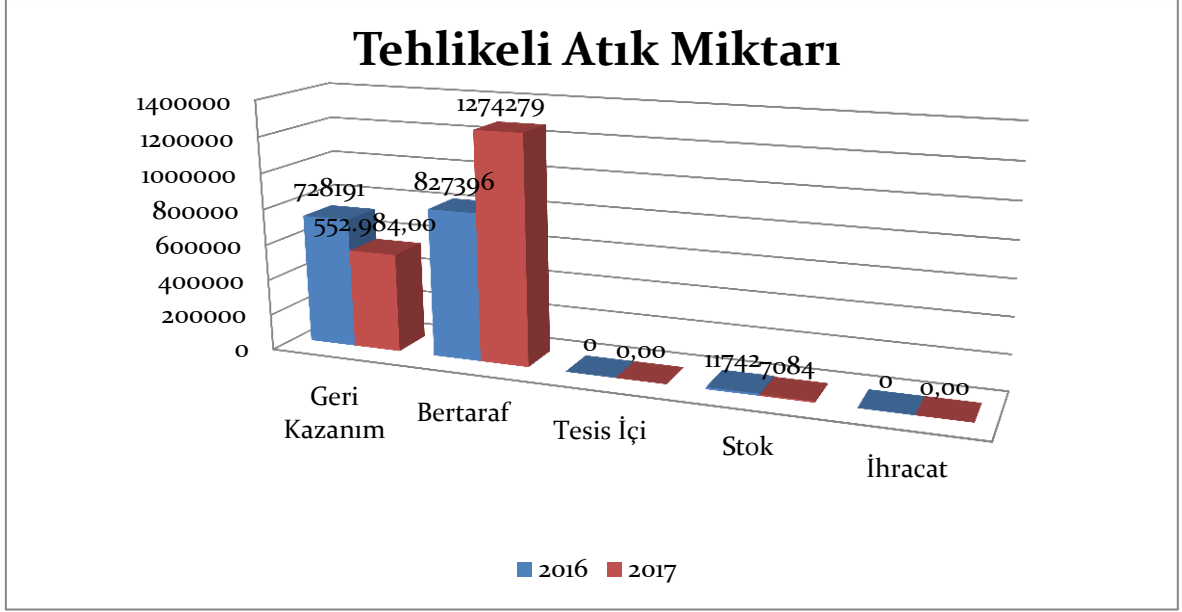
C.4. Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli atıklar; çevre ve insan için tehlike arz eden yanıcı, yakıcı, kanserojen, patlayıcı, tahriş edici ve zehirli atıkların tümüne verilen genel bir isimdir. Tehlikeli atıklar proseslerine ve kaynaklarına göre çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflar işletmelerden kaynaklanan tüm tehlikeli atıkları kapsamaktadır. Her sınıf, kendine has 6 haneli bir atık koduna sahiptir.

Tehlikeli atıkların çevre ve insan sağlığına etkisiz hale getirilebilmesi için bir takım özel işlemlere tabii tutulması gerekmektedir. Ülkemizde bu işlemler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisanslandırılmış tesislerde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca atıkların bu tesislere taşınması sırasında kullanılan araçlar bir takım özel eklentilerle donatılmış ve TSE ve Çevre ve Şehircilik Müdürlükleri tarafından lisanslandırılmıştır. Lisanslı firmalar dışında tehlikeli atıkların taşınması ve işlenmesi yasaktır.

Ordu İlinde Tehlikeli Atık Beyan sistemine kayıtlı lisanslı tesis bulunmamaktadır.

Müdürlüğümüze 2017 yılında 1.834.347 kg tehlikeli atık beyanı yapılmıştır.

Şekil C.7 –Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi
(Atık Yönetim Uygulaması, Nisan 2018)

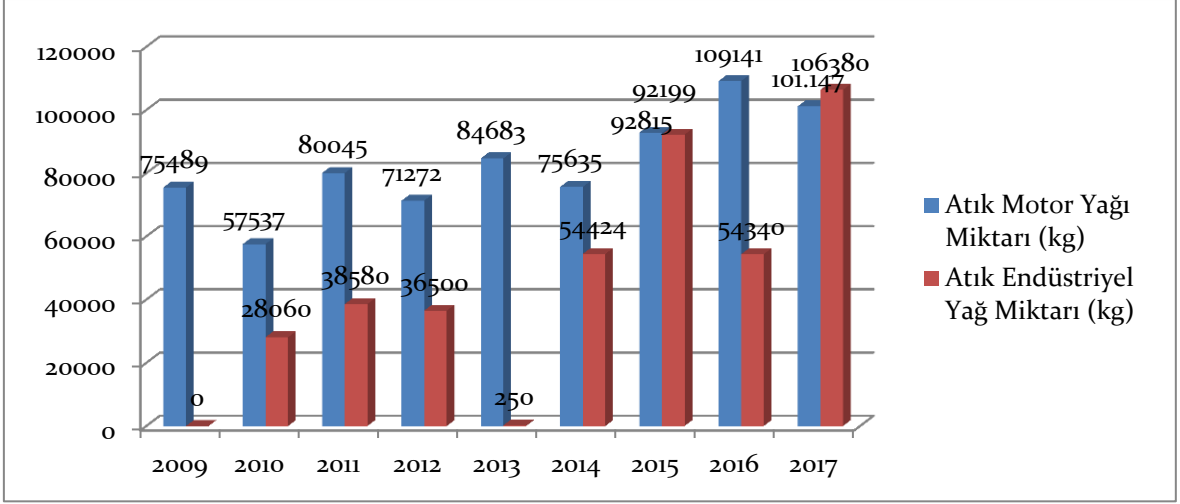
Çizelge C.14 - Ordu ilinde atık işleme ve miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2018)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	109.800
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretimi,	3.015
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	0
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	8.111
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	0
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	423.193
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	1.317.223

R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	150.976
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	211
D8	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	0
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	1.092.650
D10	Yakma (karada)	134.398
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	48.500

C.5. Atık Madeni Yağlar

İlimizde faaliyet gösteren tesis ve işletmelerden kaynaklanan atık yağların (madeni ve sentetik motor, makine, şanzıman, hidrolik, gress vb.) aynı zamanda tehlikeli atık olmaları nedeni ile özel şartlar dâhilinde toplanması, depolanması, taşınması ve bertarafı/ geri dönüşümünün sağlanması yönünde denetim ve izleme çalışmaları, atık madeni yağların kategorilerinin belirlenerek bu doğrultuda geri kazanım/bertaraf edilmesine ilişkin izleme çalışmaları ve atık yağ geri kazanım tesislerinin denetlenmesi/kontrolü ve Atık Yağ Beyan Formlarının üreticiden alınarak değerlendirilip Bakanlığa gönderilmesi işlemleri yürütülmektedir. 2017 yılında ilimizde 101.147 kg atık motor yağı ve 131.299 kg atık endüstriyel yağ toplanmıştır

Şekil C.8 – Ordu ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, Nisan 2018)

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*

Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.15 – Ordu ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları

(Atık Yönetim Uygulaması, 2018)

Geri kazanım* (kg)	Nihai bertaraf (kg)	İhracat (ton)	Stok (kg)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (kg)
232.296	150	0	3.788	0

*Ek yakıt olarak kullanım dâhildir.

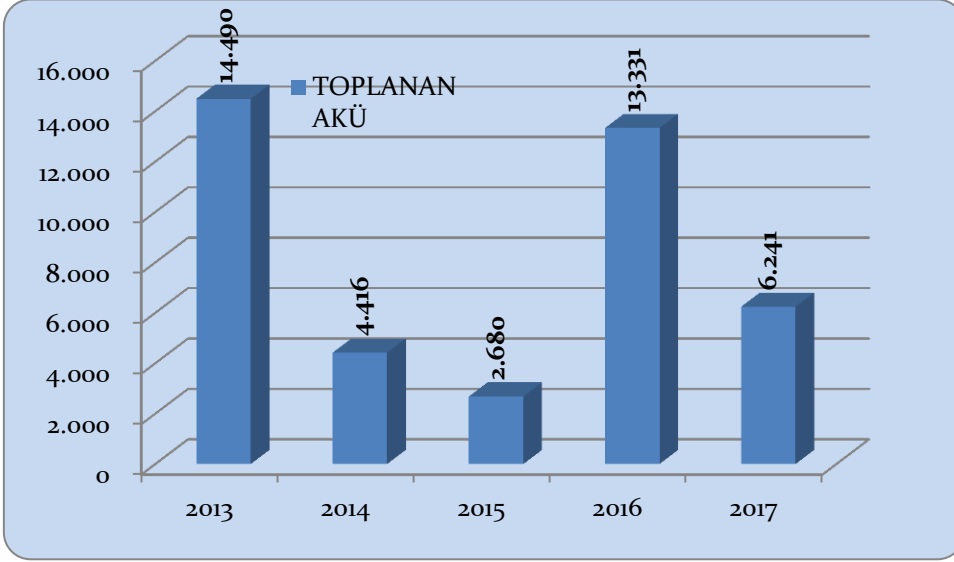
C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

İlimizde piller TAP tarafından toplanmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşları, Belediyeler ve Okullar tarafından zaman zaman yarışmalarla farkındalığın artırılması ve toplanan pil sayısının artırılması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. İlimizde 2017 yılı için 6241 kg atık akü, 264 kg atık pil beyanı yapılmıştır.

Çizelge C.16 – Ordu ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması, Nisan 2018)

2013	2014	2015	2016	2017
14.490	4.416	2.680	13.331	6.241

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Şekil C.9 – Ordu ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton)
(Atık Yönetimi Uygulaması, Nisan 2018)

İlimizde Atık Akü Geri Kazanım Miktarına ilişkin bilgiye erişilememiştir.

Çizelge C.17 - Ordu ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg)
(Atık Yönetimi Uygulaması, Nisan 2018)

2013	2014	2015	2016	2017
116	1.385	260	104	264

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

“19.04.2005 tarih ve 25971 sayılı “Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmelik” kapsamında, 28.11.2014 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından lisans almış firmalarla sözleşme imzalanmaktadır. İlgili yönetmelikte yer alan Büyükşehir Belediyesinin yükümlülükleri kapsamında Madde 8’in b bendinde yer alan”b) Sınırları dahilinde kullanılmış kızartmalık yağ üreten işletmelerin (Değişik ibare: RG-30/03/2010-27537) çevre lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya geçici depolama izni almış toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmalarını sağlamak, buna ilişkin kayıtları ilgili valiliğe bildirmek, sözleşme yapmayanlara gerekli cezai işlemi uygulamakla,” hükmü gereğince

tüm il genelinde denetim gerçekleştirilmektedir ve işletmelerin imzaladığı “Bitkisel Atık Yağ Toplanması İşi Sözleşmeleri” Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne teslim edilmektedir.

Çizelge C.18 – Ordu ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(Atık Yönetimi Uygulaması ve ÇŞİM, Nisan 2018)

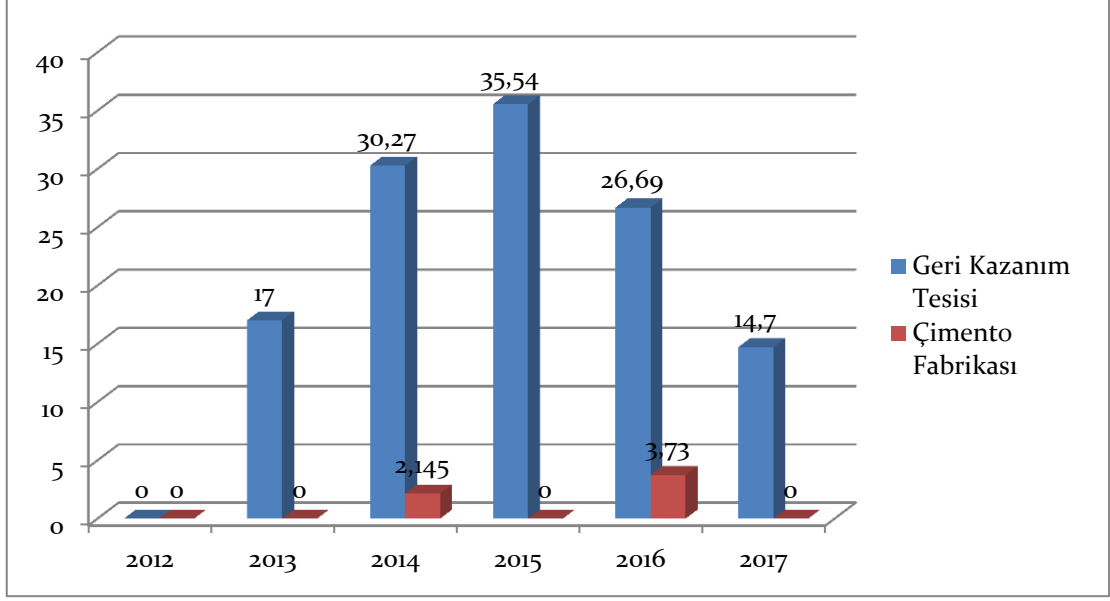
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis1		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)2		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
		80.000			

C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde 2017 yılında 14.750 kg Ömrünü Tamamlamış Lastik beyanı yapılmıştır. İlimizde “Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında lisanslı geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.19 – Ordu ilinde 2017 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler
(OBB;2018))

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)								
ÖTL Geçici Depolama Alanı		Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi		Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi		Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m3)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
					720 ton oto lastiği			
					1200 ton diğer tonajlı araçlar			

Şekil C.10 – Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (Ton/Yıl)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

Çizelge C.20 – Ordu ilinde geri kazanım tesislerine ve çimento fabrikalarına gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Geri Kazanım Tesisi	-	17	30,27	35,540	26,69	14,7
Çimento Fabrikası	-	-	2,145	-	3,73	0

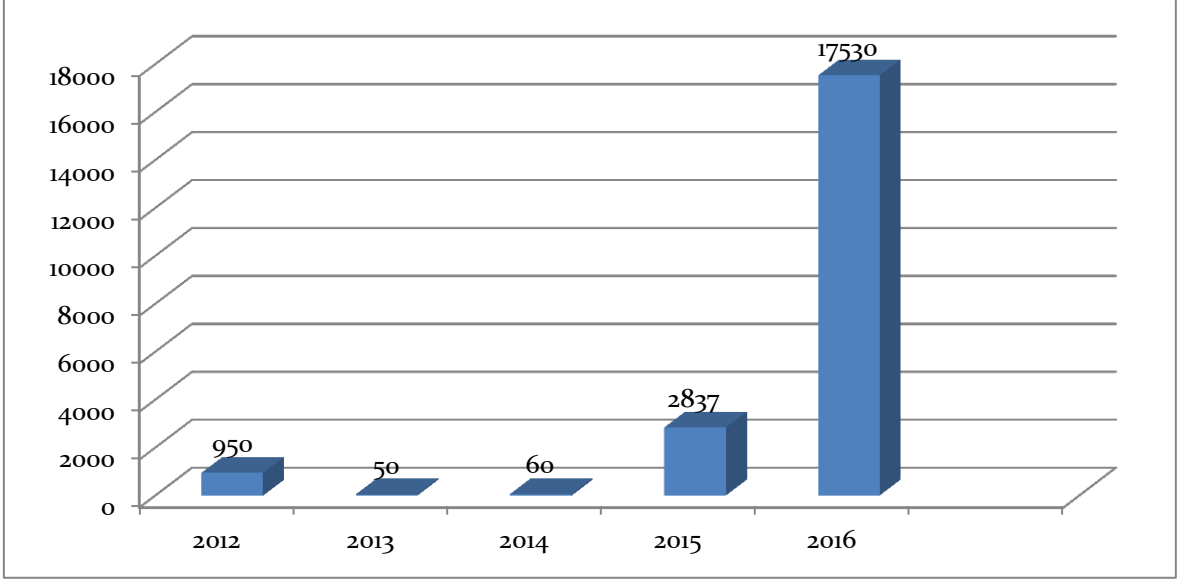
C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

Avrupa Birliği'nin 2002/96/EC sayılı Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya Direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında "Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği" hazırlanarak 22.05.2012 tarih ve 28300 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

İlimizde AEEE işleme tesisi veya getirme merkezi bulunmamaktadır. 2016 yılında 17.530 kg elektrikli ve elektronik ekipman atığı toplanmıştır. Büyükşehir Belediyemiz bünyesinden 2017 yılında çıkan ve işleme tesisine gönderilen AEEE miktarı 1.920 ton'dur.

Şekil C.11 - Ordu ilinde 2017 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)

(ÇŞİM, 2017)

C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında ilimizde 7 firmanın anlaşmalı olduğu 5 adet ömrünü tamamlamış araç teslim yeri bulunmaktadır. Teslim edilmiş hurda araçlarla ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

C.11. Tehlikesiz Atıklar

İlde tehlikesiz atıklar konusunda gerçekleştirilen çalışmalardan, bu konuda eğer var ise çevre izin ve lisansı bulunan tesislerden ve bunların kapasitelerinden söz edilerek Çizelge C.33 oluşturulmalıdır.

Çizelge C.21 – Ordu ilinde 2017 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma, taşınma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri

(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

Atık Kodu**	YIL						
	Atık Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım %' si	Geri Kazanım Yöntemi	Bertaraf Miktarı (ton/yıl)	Bertaraf %' si	Bertaraf Yöntemi
020110	660.160	0					
100501	25.100						
110502	176.790						
130208	320.306						
150101	1.325.456						
150102	174.700						
150106	281.300						
150107	21.240						
180103	55842						
200101	102390						
200140	211521						

* İlde bulunan GFB/Lisanslı Atık İşleme Tesisleri'nin Atık Yönetim Uygulaması/Kütle Denge Raporları kullanılarak doldurulacaktır.

C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

İlde demir çelik sektörü bulunmamaktadır.

C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral bulunmamaktadır

C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

İlimizde atıksu arıtma tesisleri mevcut olan belediyelerin çoğunun paket arıtması olup bu konuyla ilgili bir çalışmaları bulunmamaktadır.

C.12. Tıbbi Atıklar

İlimizde oluşan tıbbi atıklar İlimiz, Ünye İlçesinde bulunan Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisine gönderilmektedir.

Çizelge C.22 – 2017 yılında Ordu ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(ÇŞİM, Nisan 2018)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yıl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesis Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Ordu Büyükşehir Belediyesi	x		x		1.112, 72		x		X	Ordu

Çizelge C.23 - Ordu ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı

(ÇŞİM,Nisan 2018)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	741	652	543	709	832	1.112,72

C.13. Maden Atıkları

İlimizde Maden Atıkları Yönetmeliği hükümleri gereği maden atıkları ile ilgili Atık Yönetim Planları firmalar tarafından İl Müdürlüğümüze gönderilmiş olup yönetmelik kapsamında değerlendirilmektedir.

C.14. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde oluşan evsel nitelikli atıkların depolanması amacıyla düzenli depolama sahası çalışmaları devam etmektedir. Vahşi depolama alanlarının bir kısmı halen kullanılmakta olup bir kısmında ise rehabilitasyon çalışmaları devam etmektedir.

Bölgenin dağınık bir yerleşim düzeninde olması ve engebeli olması nedeniyle düzenli depolama alanlarının belirlenmesi ve yapılması bölge genelinde sorun oluşturmaktadır. Ayrıca dağınık yerleşmeler atıkların düzenli bir şekilde toplanmasını zorlaştırmaktadır. İlçelerde kurulacak aktarma istasyonları ve kurulacak diğer tesisler sayesinde önümüzdeki yıllarda atıkların vahşi depolanmasının önüne geçileceği ve geri kazanımının artacağı düşünülmektedir.

Ayrıca tesislerden kaynaklı atıkların kayıt altına alınması ile ilgili olarak gerekli çalışmalar yapılmaya devam etmektedir. Ancak işletme sahiplerinin ilgisizliği, bilgisizliği ve önem sıralarının farklı olması nedeniyle kayıt sisteminin oluşturulması çalışmaları çok hızlı ilerleyememektedir. Vatandaşlarımızın da bu konuda bilinçlenmeleriyle bu bölümde açıklamaya çalıştığımız tüm atıklarla ilgili daha çok bilimsel veriye erişme olanağı sağlanacak bu sayede çevre kirliliklerinin en az düzeyde inmesi sağlanacaktır.

Çizelge C.24 – Ordu ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı (ÇŞİM,2018)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	4
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	

Kaynaklar

-Ordu Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü Envanter Bilgileri.

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de "Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi"ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi'ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

Çizelge Ç.25 –Ordu ilinde 2017 yılında SEVESO kuruluşlarının sayısı (ÇŞİM,2018)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	2
Üst Seviye	2
TOPLAM	4

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

SEVESO Bildirim Sistemine (BEKRA) giriş yapan kuruluşların Acil Durum Planları Valiliğe sundukları planlar bulunmamaktadır.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

D.1. Flora

Ordu, fitocografik olarak Avrupa-Sibirya floristik bölgesinin Oksin kesiminde bulunmaktadır.

Ordu'da bugüne kadar yapılan çalışmaların değerlendirilmesi sonucunda 836 taksonun tespiti yapılmıştır. Bu taksonların 34 tanesi endemiktir. Gerek takson sayısı gerekse endemik taksonların Karadeniz Bölgesinin diğer illerine göre oldukça az olduğu görülmektedir.

Ordu'daki habitat tiplerine göre; en fazla habitat tipi Orman ve Yarı Orman Doğal Yapılar olup, en az habitat tipi Sulak Alan sahalardır. Ormanlar genellikle 1000-2000 m arasında yaygın olup genellikle yaprağını sıralı dökken çam, köknar vb. kozalaklı ormanlar ile yaprağını yılsonu dökken geniş yapraklı ormanlar olarak iki kısımdır.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İşleri Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir.

Çizelge C 34 1 Ordu İli Flora Listesi Tablosu

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
1	Asteraceae	Anthemis cotula L.	hozan çiçeği	Literatür	NE	Endemik Değil
2	Brassicaceae	Cardamine impatiens L.	sultan kodimotu	Literatür	NE	Endemik Değil
3	Celastraceae	Euonymus latifolius (L.) Mill.	iğaçacı	Literatür	NE	Endemik Değil
4	Cyperaceae	Carex capitellata BOISS. ET BAL.	top saparna	Literatür	NE	Endemik Değil
5	Euphorbiaceae	Euphorbia amygdaloides L.	zerana	Literatür	NE	Endemik Değil
6	Fabaceae	Lathyrus laxiflorus (Desf.) Kuntze	deli burçak	Literatür	NE	Endemik Değil
7	Fabaceae	Medicago polymorpha L.	kırkyonca	Literatür	NE	Endemik Değil
8	Fabaceae	Vicia galeata Boiss.	som bakla	Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
9	Gentianaceae	Gentiana cruciata L.	yeşilken	Literatür	NE	Endemik Değil
10	Poaceae	Avena sterilis L.	şifan	Literatür	NE	Endemik Değil
11	Poaceae	Bromus sterilis L.	sağır ilcan	Literatür	NE	Endemik Değil
12	Poaceae	Hordeum bulbosum L.	boncuk arpa	Literatür	NE	Endemik Değil
13	Poaceae	Poa bulbosa L.	yumrulu salkım	Literatür	NE	Endemik Değil
14	Poaceae	Poa compressa L.	yassı salkımotu	Literatür	NE	Endemik Değil
15	Ranunculaceae	Ranunculus muricatus L.,	kutsaldefne	Literatür	LC	Endemik Değil
16	Ranunculaceae	Ranunculus repens L.	tiktak dana	Literatür	NE	Endemik Değil
17	Pteridaceae	Adiantum capillus-veneris L.	baldırıkara	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
18	Adoxaceae	Sambucus ebulus L.	mürver otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
19	Adoxaceae	Sambucus nigra L.	ağaç mürver	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
20	Alismataceae	Alisma lanceolatum With.	kurbağakaşığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
21	Alismataceae	Alisma plantago-aquatica L.	çobandüdüğü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
22	Amaranthaceae	Amaranthus retroflexus L.	tilkikuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
23	Amaranthaceae	Chenopodium album L.	aksirken	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
24	Amaranthaceae	Chenopodium botrys (L.) Mosyakin & Clemants	kızılback	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
25	Amaranthaceae	Chenopodium folisum (Moench) Aschers.	cülek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
26	Amaranthaceae	Chenopodium murale L.	salmanca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
27	Amaranthaceae	Amaranthus lividus L.	Mancar	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
28	Amaranthaceae	Salicornia rostrata Hall.	Göksirken	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
29	Amaryllidaceae	Allium decipiens Fisch. ex Schult. & Schult.f.	gelin soğanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
30	Amaryllidaceae	Allium olympicum Boiss.	uludağ soğanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik
31	Amaryllidaceae	Allium rupestre Steven	taş körmeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
32	Amaryllidaceae	Allium scorodoprasum L.,	it soğanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
33	Amaryllidaceae	Galanthus rizeensis	rize kardeleni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
34	Amaryllidaceae	Leucojum aestivum L.	gölsoğanı	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
35	Anacardiaceae	Rhus coriaria L.	sumak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
36	Apiaceae	Aegopodium podagraria L.	keçiyayağı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
37	Apiaceae	Aethusa cynapium L.,	it kişnişi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
38	Apiaceae	Ammi visnaga L.	hıltan	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
39	Apiaceae	Anthriscus nemorosa (M.Bieb.) Spreng.	peçek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
40	Apiaceae	Apium nodiflorum L. Lag.,	bendik	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
41	Apiaceae	Astrantia maxima Pall.	yıldızca	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil
42	Apiaceae	Astrodaucus orientalis (L.) Drude.	havyıldız	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
43	Apiaceae	Carum meifolium (Bieb.) Boiss.	bağdanaz	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
44	Apiaceae	Caucalis platycarpos L.	kavkal	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
45	Apiaceae	Chaerophyllum aureum L.	sarılakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
46	Apiaceae	Chaerophyllum byzantinum Boiss.	hılakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
47	Apiaceae	Chaerophyllum temulum	dallı handok	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
48	Apiaceae	Conium maculatum L.	baldıran	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
49	Apiaceae	Crithmum maritimum L.	deniz teresi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
50	Apiaceae	Daucus carota L.	yabani havuç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
51	Apiaceae	Eryngium giganteum M.Bieb.	boğadikeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
52	Apiaceae	Heracleum platytaenium Boiss.	öğrekotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
53	Apiaceae	Laserpitium hispidum M.Bieb.	saçlı enguban	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
54	Apiaceae	Oenanthe pimpinelloides L.	deli maydanoz	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
55	Apiaceae	Oenanthe silaifolia M.Bieb.	attohumu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
56	Apiaceae	Orlaya grandiflora (L.) Hoffm		Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
57	Apiaceae	Pastinaca sativa L.	şeker havucu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
58	Apiaceae	Peucedanum longifolium Waldst. Et Kit.	domuz rezenesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
59	Apiaceae	Pimpinella anthriscoides Boiss.	domuz rezenesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik
60	Apiaceae	Pimpinella peregrina L.	el anasonu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
61	Apiaceae	Prangos ferulacea (L.) Lindley	eşek çakşırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
62	Apiaceae	Sanicula europaea L.	sanikel	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
63	Apiaceae	Scaligeria napiformis (Sprengel) Grande	turp anasonu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
64	Apiaceae	Torilis arvensis (Huds.) Link	dercikotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
65	Apiaceae	Torilis arvensis (Huds.) Link	şeytanhavucu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
66	Apiaceae	Torilis leptophylla (L.) Rchb.f.	ince dercikotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
67	Apocynaceae	Periploca graeca L.	gariplerurganı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
68	Apocynaceae	Vinca herbacea Waldst. & Kit.	bikir çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
69	Apocynaceae	Vinca major L	pervane çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
70	Aquifoliaceae	Ilex aquifolium L.	çobanpüskülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
71	Aquifoliaceae	Ilex colchica Pojark.	ışılğan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
72	Araceae	Arum italicum Miller.	domuz lahanası	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
73	Araceae	Arum orientale Bieb.	yaldıran	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
74	Araliaceae	Hedera colchica (C. Koch) C. Koch	kara sarmaşık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
75	Araliaceae	Hedera helix L.	duvar sarmaşığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
76	Aristolochiaceae	Aristolochia pontica Lam.	gangırdak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
77	Apocynaceae	Cionura erecta (L.) Griseb	babrik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
78	Apocynaceae	Vincetoxicum fuscatum (Hornem.) Reichb.Fil...	gâvur biberi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
79	Apocynaceae	Vincetoxicum scandens Somm. & Lev.	mor gâvurbiberi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
80	Asparagaceae	Asparagus officinalis L.	kuşkonmaz	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
81	Asparagaceae	Muscari armeniacum Leichtlin ex Baker	gâvurbaşı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
82	Asparagaceae	Muscari neglectum Ten.	arapüzümü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
83	Asparagaceae	Ornithogalum oligophyllum E.D.Clarke	kurt soğanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
84	Asparagaceae	Ornithogalum orthophyllum Ten.	bayır yıldızı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
85	Asparagaceae	Ornithogalum sigmoideum Freyn & Sint.	sakarca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
86	Asparagaceae	Ornithogalum umbellatum L.	sunbala	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
87	Asparagaceae	Ruscus aculeatus L.	tavşanmemesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
88	Asparagaceae	Ruscus colchicus P.F.Yeo	zermek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
89	Asparagaceae	Ruscus hypoglossum L.	atdili	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
90	Aspleniaceae	Asplenium adiantum-nigrum L.	kara saçakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
91	Aspleniaceae	Asplenium scolopendrium L.	geyikdili	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
92	Aspleniaceae	Asplenium septentrionale (L.) Hoffm.	devesakalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
93	Aspleniaceae	Asplenium trichomanes L.,	saçakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
94	Asteraceae	Achillea biserrata	aksırıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
95	Asteraceae	Achillea millefolium L.	civanperçemi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
96	Asteraceae	Achillea pannocia (Scheele) Hayek	kurpotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
97	Asteraceae	Cota triumfetti (L.) All	yamaç papatyası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
98	Asteraceae	Arctium platylepis (Boiss.Et. Bal.) Sosn. Ex Grossh	baldikeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
99	Asteraceae	Artemisia annua L.,	kâbe süpürgesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
100	Asteraceae	Artemisia vulgaris L.,	kaba yavşan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
101	Asteraceae	Bellis perennis L.	koyungözü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
102	Asteraceae	Bidens tripartita L.	üç suketeni	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
103	Asteraceae	Calendula arvensis L	portakal nergisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
104	Asteraceae	Carduus acanthoides L.	saka dikeneni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
105	Asteraceae	Carduus acicularis Bertol.	sivri kangal	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
106	Asteraceae	Carduus nutans	eşek dikeneni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
107	Asteraceae	Carlina vulgaris L.	deli domuzdikeneni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
108	Asteraceae	<i>Carpesium cernuum</i> L.	yedi kuzeyotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
109	Asteraceae	<i>Centaurea aggregata</i> Fisch. Et Mey. Ex Dc.	kümedüğme	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
110	Asteraceae	<i>Centaurea aggregata</i> Fisch. Et Mey. Ex Dc.	kümedüğme	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
111	Asteraceae	<i>Centaurea iberica</i> Trev. Ex Sprengel	deligözdikeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
112	Asteraceae	<i>Centaurea salicifolia</i> Bieb. Ex Willd.	rize serçebaşı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
113	Asteraceae	<i>Centaurea salicifolia</i> M. Bieb. ex Willd.	ordu serçebaşı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
114	Asteraceae	<i>Centaurea solstitialis</i> L.	çakırdikeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
115	Asteraceae	<i>Centaurea urvillei</i> DC.	alakötürüm	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
116	Asteraceae	<i>Cichorium intybus</i> L.	hindiba	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
117	Asteraceae	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	köygöçüren	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
118	Asteraceae	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.	köygöçüren	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
119	Asteraceae	<i>Cirsium echinus</i> (Bieb.) Hand.-Mazz.	kirpi kangalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
120	Asteraceae	<i>Cirsium hypoleucum</i> DC.	vişne kangalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
121	Asteraceae	<i>Cirsium ligulare</i> Boiss.	kör kazankulpu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
122	Asteraceae	Cirsium pseudopersonata Boiss. & Bal.	koca kangal	Arazi + Literatür	NE	Endemik
123	Asteraceae	Cirsium vulgare (Savi) Ten.	yaygın kangal	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
124	Asteraceae	Conyza bonariensis L. Cronquist	çakalotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
125	Asteraceae	Cota tinctoria (L.) J.Gay	boyacı papatyası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
126	Asteraceae	Crepis foetida L. s.	kohum	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
127	Asteraceae	Crepis macropus Boiss. & Heldr.	ak kısık	Arazi + Literatür	LC	Endemik
128	Asteraceae	Crepis micrantha Zer	yedi kısık	Arazi + Literatür	LC	Endemik
129	Asteraceae	Crepis paludosa (L.) Moench.	su kısık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
130	Asteraceae	Crepis sancta L. Babcock.	yaban kısık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
131	Asteraceae	Dichrocephala integrifolia (L. Fil.) Kuntze	kırtıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
132	Asteraceae	Doronicum orientale Hoffm.	kaplanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
133	Asteraceae	Erigeron annuus (L.) Pers.,	hemşin şifaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
134	Asteraceae	Eupotarium cannabinum L.,	koyuntırpağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
135	Asteraceae	Filago pyramidata L.	ateş pamuğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
136	Asteraceae	Gnaphalium sylvaticum L	çam bozağanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
137	Asteraceae	Hieracium lasiochaetum (Barnm & Zahn) Sell & West.	gökçe şahinotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik
138	Asteraceae	Inula germanica L.	ekin andızotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
139	Asteraceae	Inula graveolens (L.) Desf	deli sarıot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
140	Asteraceae	Inula helenium L.,	andızotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
141	Asteraceae	Inula orientalis Lam.	şark andızotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
142	Asteraceae	Inula salicina	su andızotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
143	Asteraceae	Lactuca georgica Grossh.	karınca marulu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
144	Asteraceae	Lactuca saligna	deli marul	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
145	Asteraceae	Lapsana communis L.	şebrek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
146	Asteraceae	Lapsana communis L.	koca şebrek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
147	Asteraceae	Leontodon hispidus L.	gulikazer	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
148	Asteraceae	Leontodon hispidus L.	gulikazer	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
149	Asteraceae	Leontodon tuberosus L.	yumrulu aslandışi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
150	Asteraceae	Logfia arvensis (L.) Holub	keçeotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
151	Asteraceae	Logfia gallica (L.) Cosson et Germ.	çatal keçeotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
152	Asteraceae	Matricaria chamomilla L.	alman papatyası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
153	Onoclaceae	Matteucia struthiopteris (L.) Tod.	şah eğreltisi	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
154	Asteraceae	Lactuca muralis L. Dumort.	divar marulu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
155	Asteraceae	Petasites albus (L.) Gaertner	lapaza çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
156	Asteraceae	Petasites hybridus (L.) Gaertner, Mey. et Scherb.	kabalak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
157	Asteraceae	Picnomon acarna (L.) Cass.	kılçık diken	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
158	Asteraceae	Picris hieracioides Sibth. & Sm.	deli şiro	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
159	Asteraceae	Picris strigosa Bieb.,	acışiro	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
160	Asteraceae	Pilosella cymosa (L.) F.W.Schultz & Sch.Bip.	sülün tırnakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
161	Asteraceae	Pilosella auriculoides (A.F.La'ng) Sell & West	kulak tırnakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
162	Asteraceae	Pilosella hoppeana (Schultes) C. . Et F. W. Schultz.	tırnakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
163	Asteraceae	<i>Pilosella hoppeana</i> (Schultes) C. H. Et . W. Schultz	saplı tırnakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
164	Asteraceae	<i>Pilosella officinarum</i> C.H. & F.W. Schultz subsp.	tırnakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
165	Asteraceae	<i>Prenanthes cacaliifolia</i> (M. Bieb.) Beauverd	eğik çiçek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
166	Asteraceae	<i>Pulicaria dysenterica</i> (L.) Cass.	yaraotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
167	Asteraceae	<i>Senecio aquaticus</i> Hill.	tarla kanaryaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
168	Asteraceae	<i>Senecio mollis</i> Willd.	saz kanaryaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
169	Asteraceae	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. et Kit.	kanaryaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
170	Asteraceae	<i>Senecio vulgaris</i> L..	taşakçilotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
171	Asteraceae	<i>Solidago virgaurea</i> L.	altınasa	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
172	Asteraceae	<i>Solidago virgaurea</i> L.	altınbaşak çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
173	Asteraceae	<i>Sonchus oleraceus</i> L.,	kuzugevreği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
174	Asteraceae	<i>Tanacetum parthenium</i> (L.) Sch. Bip.	beyaz papatya	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
175	Asteraceae	<i>Tanacetum poteriifolium</i> Grierson	dişlek pireotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
176	Asteraceae	Taraxacum laxum Hagl.	gevşek çıtlık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
177	Asteraceae	Taraxacum macrolepium Schischk.	kars çıtlığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
178	Asteraceae	Telekia speciosa (Schreb.) Baumg.	puğre	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
179	Asteraceae	Tragopogon dubius Scop.	at yemliği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
180	Asteraceae	Tragopogon aureus Boiss	sarı yemlik	Arazi + Literatür	LC	Endemik
181	Asteraceae	Tripleurospermum oreades (Boiss.) Rech. fil	hoşhoş	Arazi + Literatür	LC	Endemik
182	Asteraceae	Tussilago farfara L.	öksürükotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
183	Asteraceae	Xanthium spinosum L.	pıtrak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
184	Asteraceae	Xanthium strumarium L.	koca pıtrak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
185	Asteraceae	Xanthium orientale L.	domuz pıtrağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
186	Asteraceae	Xeranthemum annuum L	kâğıtçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
187	Asteraceae	Xeranthemum cylindraceum Sm	deli kâğıtçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
188	Athyriaceae	Athyrium filix-femina (L.) Roth	yel eğreltisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
189	Balsaminaceae	Impatiens noli-tangere L	kınaçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Famulya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
190	Berberidaceae	Epimedium pubigerum (DC.) Moren & Decaisne,	tekeotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
191	Betulaceae	Alnus glutinosa (L.) Gaertn.	kızılağaç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
192	Betulaceae	Carpinus betulus L.	gürgen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
193	Betulaceae	Carpinus orientalis. Miller.	istirç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
194	Betulaceae	Corylus avellana L.	fındık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
195	Betulaceae	Corylus colurna L.	türk fındığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
196	Betulaceae	Corylus maxima Mill.	tombul fındık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
197	Blechnacea	Blechnum spicant (L.) Roth	arak eğreltisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
198	Boraginaceae	Brunnera macrophylla (Adams) Johnston	göğcegözü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
199	Boraginaceae	Cynoglossum creticum Mill.	pisiktetiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
200	Boraginaceae	Cynoglossum montanum L.	dağ köpek dili	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
201	Boraginaceae	Cynoglossum officinale L.	göz pıtrağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
202	Boraginaceae	Echium vulgare L.	engerek otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
203	Boraginaceae	Lappula squarrosa (Retz.) Dumort.	sülün gürke	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
204	Boraginaceae	Lithospermum purpurocaeruleum L.		Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
205	Boraginaceae	Lithospermum officinale L.	taşkesen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
206	Boraginaceae	Aegonychon purpurocaeruleum L.	göktaşkesen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
207	Boraginaceae	Myosotis arvensis (L.) Hill	kardeşboncuğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
208	Boraginaceae	Myosotis laxa Lehm.	hüthütgözü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
209	Boraginaceae	Myosotis lazica	laz kuşgözü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
210	Boraginaceae	Myosotis lithospermifolia (Willd.) Hornem.	taş boncukotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
211	Boraginaceae	Myosotis propinqua Fisch & Mey. ex DC.	ayaklı kuşgözü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
212	Boraginaceae	Myosotis sparsiflora Mikan ex Pohl.	seyrek boncukotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
213	Boraginaceae	Myosotis sicula Guss.	inciboncuk	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
214	Boraginaceae	Myosotis sylvatica Ehrh. Ex Hoffm	keleş unutmabeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
215	Boraginaceae	Myosotis sylvatica Ehrh. Ex Hoffm	unutmabeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
216	Boraginaceae	Omphalodes cappadocica (Willd.) Dc.	gök süreyre	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
217	Boraginaceae	Onosma mutabile Boiss. (Onosma mutabilis Boiss. & Hausskn.)	binbir emcek	Arazi + Literatür	NE	Endemik
218	Boraginaceae	Symphytum bornmuelleri Bucknall.	kayın kafesotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik
219	Boraginaceae	Symphytum sylvaticum	tomara	Arazi + Literatür	NE	Endemik
220	Boraginaceae	Trachystemon orientalis (L.) D.Don	kaldirik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
221	Brassicaceae	Alliaria petiolata (M.Bieb.) Cavara & Grande	sarmısak hardalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
222	Brassicaceae	Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.	çobançantası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
223	Brassicaceae	Cardamine hirsuta L.	kıllı kodim	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
224	Brassicaceae	Cardamine lazica Boiss. et. Bal.	kodimotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
225	Brassicaceae	Cardamine quinquefolia (Bieb.) Schmaln	hanımgömleği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
226	Brassicaceae	Cardamine tenera S.G.Gmel. ex C.A.Mey.	narin köpükotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
227	Brassicaceae	Cardamine uliginosa M. Bieb.	Narin Köpükotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
228	Brassicaceae	Draba verna L.	çırçırotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
229	Brassicaceae	Lepidium rudemale L.	tuzık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
230	Brassicaceae	<i>Nasturtium officinale</i> R.Br.	suteresi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
231	Brassicaceae	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	eşek turpu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
232	Brassicaceae	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Besser	çakandura	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
233	Brassicaceae	<i>Sinapis arvensis</i> L.	hardal	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
234	Brassicaceae	<i>Sisymbrium altissimum</i> L.	ergelenotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
235	Brassicaceae	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	ergelen hardalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
236	Brassicaceae	<i>Sisymbrium orientale</i> L.	tarla bülbülotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
237	Brassicaceae	<i>Matthiola perfoliatum</i>	giyle	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
238	Plantaginaceae	<i>Callitriche stagnalis</i> SCOP.	göl dilbersaçı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
239	Callitrichaceae	<i>Callitriche stagnalis</i> SCOP.		Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
240	Campanulaceae	<i>Campanula alliariifolia</i> Willd.	akçan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
241	Campanulaceae	<i>Campanula glomerata</i> L.	yumak çanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
242	Campanulaceae	<i>Campanula lactiflora</i> BIEB.	kuspida	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
243	Campanulaceae	<i>Campanula latifolia</i> L.	çaңçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
244	Campanulaceae	<i>Campanula lingulata</i> Waldst. & Kit .	kıllı çaңçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
245	Campanulaceae	Sachokiella macrochlamys (Boiss. & A.Huet) Kolak.	top çingirak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
246	Campanulaceae	Campanula olympica Boiss.	orman çanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
247	Campanulaceae	Campanula rapunculoides L.	elmacık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
248	Campanulaceae	Campanula rapunculoides L.	elmacık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
249	Campanulaceae	Campanula rapunculoides L.	elmacık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
250	Campanulaceae	Campanula sibirica L.	kaba çingirak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
251	Campanulaceae	Legousia speculum-veneris (L.) Chaix	hoş kadınaynası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
252	Cannabaceae	Humulus lupulus L.	şerbetçiotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
253	Caprifoliaceae	Dipsacus laciniatus L.	fesçitarağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
254	Caprifoliaceae	Dipsacus pilosus L.	fesçisüpürgesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
255	Caprifoliaceae	Knautia involucrata Somm. Et Lev.	deli eşekkulağı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
256	Caprifoliaceae	Sambucus ebulus L.,	Yer mürveri	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
257	Caprifoliaceae	Sambucus nigra L.,	Ağaç mürver yüreği	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
258	Caprifoliaceae	Scabiosa argentea L.	yazı süpürgesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
259	Caprifoliaceae	Scabiosa columbaria L.	uyuzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
260	Caprifoliaceae	Scabiosa columbaria L.	sarı uyuzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
261	Caprifoliaceae	Succisia pratensis Moench	gök çıbanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
262	Caprifoliaceae	Valeriana allariifolia Adams	pisot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
263	Caryophyllaceae	Agrostemma githago L.	buğday karamuğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
264	Caryophyllaceae	Cerastium dubium (Bastard) O.Schwarz	mızrak boynuzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
265	Caryophyllaceae	Cerastium glomeratum Thuill.	boynuzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
266	Caryophyllaceae	Dianthus armeria L.	tüylü karanfil	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
267	Caryophyllaceae	Dianthus carmelitarum Reut. Ex Boiss..	samsu	Arazi + Literatür	NE	Endemik
268	Caryophyllaceae	Holosteum umbellatum L.	şeytan küpesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
269	Caryophyllaceae	Lepyrodiclis holosteoide (C. A. Mey.) Fenzl ex Fisch. & Mey.	siğaça	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
270	Caryophyllaceae	Myosoton aquaticum (L.) Moench	vergelotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
271	Caryophyllaceae	Petrorhagia saxifraga (L.) Link	şimal zarçıçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
272	Caryophyllaceae	Petrorhagia syriaca (Boiss.) Mouterde Et Greuter	çiy zarçipeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
273	Caryophyllaceae	Sagina procumbens L.	sagiotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
274	Caryophyllaceae	Silene latifolia	gıcıcıcı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
275	Caryophyllaceae	Silene capitellata Boiss	kavuklu nakıl	Arazi + Literatür	NE	Endemik
276	Caryophyllaceae	Silene compacta Fisch.	kanlıbasıra otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
277	Caryophyllaceae	Silene conica L.,	sivri nakıl	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
278	Caryophyllaceae	Silene dichotoma Ehrh.	çatal nakıl	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
279	Caryophyllaceae	Silene dichotoma Ehrh.	salkım nakıl	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
280	Caryophyllaceae	Silene gallica L.	serçeçipeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
281	Caryophyllaceae	Silene italica (L.) Pers.	yuğuşyüreği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
282	Caryophyllaceae	Silene saxatilis Sims.	simotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
283	Caryophyllaceae	Silene spergulifolia (Desf.) M. Bieb.	ana nakılı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
284	Caryophyllaceae	Silene vulgaris (Moench) Garcke	ecibücü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
285	Caryophyllaceae	Stellaria media (L.) Vill.	kuşotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
286	Caryophyllaceae	Velezia rigida L.	tığotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
287	Cistaceae	Cistus creticus L.	laden	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
288	Cistaceae	Cistus salviifolius L.	kartli	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
289	Convolvulaceae	Calystegia sepium L.	çit sarmaşığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
290	Convolvulaceae	Calystegia silvatica (Kit.) Griseb.	bürük	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
291	Convolvulaceae	Calystegia soldanella (L.) RB.	kum sarmaşığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
292	Convolvulaceae	Convolvulus arvensis L.	tarla sarmaşığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
293	Convolvulaceae	Cuscuta epithymum (L.) L.	cinsaçı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
294	Cornaceae	Cornus mas L.	kızılıcık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
295	Cornaceae	Cornus sanguinea L.	kansığdiren	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
296	Crassulaceae	Sedum album L.	çobankavurgası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
297	Crassulaceae	Sedum pallidum M.Bieb.	koyunörmece	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
298	Crassulaceae	Sedum pallidum M.Bieb.	koyunörmece	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
299	Crassulaceae	Sedum hispanicum L.	dam kuruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
300	Cucurbitaceae	Bryonia aspera Stev. ex Ledeb	şeytan şalgamı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
301	Cupressaceae	Juniperus oxycedrus L.	katran ardıcı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
302	Cyperaceae	Carex colchica J. GAY	acarasazı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
303	Cyperaceae	Carex echinata Murray.	küt ayakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
304	Cyperaceae	Carex leporina L.	tülü sazotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
305	Cyperaceae	Carex pallescens L.	soluksaparna	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
306	Cyperaceae	Carex pendula Huds.	salkımsaparna	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
307	Cyperaceae	Carex sylvatica Hudson	merasazı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
308	Cyperaceae	Carex vesicaria L.	bohçalı saparna	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
309	Cyperaceae	Cyperus longus L.	karatopalak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
310	Cyperaceae	Cyperus serotinus Rottb.	gelgit hasırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
311	Cyperaceae	Isolepis setacea (L.) R.Br.	tüylü kınotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
312	Cyperaceae	Pycreus flavescens (L.) P.Beauv. ex Rchb.	samanberdi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
313	Cyperaceae	Schoenoplectus tabernaemontani (L.) Palla	ayna semerotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
314	Datisceae	Datisca cannabina L.	renkodu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
315	Dennstaedtiaceae	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn	eğrelti	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
316	Dioscoreaceae	<i>Dioscorea communis</i> (L.) Caddick & Wilkin	dolanbaç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
317	Dryopteridaceae	<i>Dryopteris affinis</i> (Lowe) Fraser-Jenkins	geyik piluncu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
318	Dryopteridaceae	<i>Dryopteris dilatata</i> (Hoffm.) Gray	ayu piluncu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
319	Dryopteridaceae	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	erkek eğrelti	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
320	Dryopteridaceae	<i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth ex Mert.	sivri pilunç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
321	Ebenaceae	<i>Diospyros lotus</i> L.	hırnık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
322	Elaeagnaceae	<i>Eleagnus rhamnoides</i> L.	çıçırgan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
323	Equisetaceae	<i>Equisetum arvense</i> L.	atkuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
324	Equisetaceae	<i>Equisetum hyemale</i> L.	lamotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
325	Equisetaceae	<i>Equisetum palustre</i> L.	kırkbacak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
326	Equisetaceae	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	deredoruk	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
327	Ericaceae	<i>Arbutus unedo</i> L.	kocayemiş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
328	Ericaceae	<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull.	süpürge çalısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
329	Ericaceae	Erica arborea L.	funda	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
330	Ericaceae	Rhododendron luteum Sweet	zifin	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
331	Ericaceae	Rhododendron ponticum (L.) Schreber ex DC	kumar	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
332	Ericaceae	Vaccinium arctostaphylos L.	likarpa	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
333	Ericaceae	Vaccinium myrtillus L.	ayıüzümü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
334	Euphorbiaceae	Euphorbia helioscopia L.	feribanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
335	Euphorbiaceae	Euphorbia hirsuta L.	kıllı sütleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
336	Euphorbiaceae	Euphorbia lathyris L.	hubbüsselâtin	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
337	Euphorbiaceae	Euphorbia oblongifolia (C. Koch) C. Koch	haladiza	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
338	Euphorbiaceae	Euphorbia paralias L.	kum sütleğeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
339	Euphorbiaceae	Euphorbia peplis L.	kıyı sütleğeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
340	Euphorbiaceae	Euphorbia platyphyllos L.,	koca sütleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
341	Euphorbiaceae	Euphorbia stricta L.	katı sütleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
342	Euphorbiaceae	Mercurialis annua L.	parşen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
343	Fabaceae	Argyrolobium biebersteinii P.W.Ball	acı collık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
344	Fabaceae	Astragalus lineatus Lam	patpat	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
345	Fabaceae	Astragalus glycyphyllos L.	dev geven	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
346	Fabaceae	Chamaecytisus hirsutus (L.) Link		Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
347	Fabaceae	Cytisus hirsutus (L.)	keçi tırfılı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
348	Fabaceae	Colutea cilicica Boiss. et Bal.	patlangaç	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
349	Fabaceae	Coronilla varia L. subsp. varia	Ak Kaplanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
350	Fabaceae	Dorycnium graecum (L.) Ser.	ak kaplanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
351	Fabaceae	Dorycnium pentaphyllum Scop.	kaplanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
352	Fabaceae	Dorycnium pentaphyllum Scop.	zehirli yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
353	Fabaceae	Galega officinalis L.	keçisedefi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
354	Fabaceae	Genista tinctoria L.	boyacı katırtırnağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
355	Fabaceae	Lathyrus annuus L	dağdırılcası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
356	Fabaceae	Lathyrus aureus (Steven) D. Brandza	koru mürdümüğü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
357	Fabaceae	Lathyrus cicera L.,	colban	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
358	Fabaceae	Lathyrus czeczottianus Basler.,	çalı mürdümüğü	Arazi + Literatür	LC	Endemik
359	Fabaceae	Lathyrus inconspicuus L	yılan mürdümüğü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
360	Fabaceae	Lathyrus vernus (L.) Bernh.	bahar külürü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
361	Fabaceae	Lens ervoides (Brign.) Grande	ince mercimek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
362	Fabaceae	Lotus angustissimus L.	kurtlu ot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
363	Fabaceae	Lotus corniculatus L.	gazelboynuzu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
364	Fabaceae	Lotus corniculatus L.	gazelboynuzu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
365	Fabaceae	Lotus corniculatus L.	gazelboynuzu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
366	Fabaceae	Lotus angustissimus L.	kurtlu ot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
367	Fabaceae	Medicago arabica L.	benli yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
368	Fabaceae	Medicago falcata L.	kart yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
369	Fabaceae	Medicago lupulina L.	bitçikotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
370	Fabaceae	Medicago minima (L.) Bartal.	gurnik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
371	Fabaceae	Medicago polymorpha L.	kırkyonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
372	Fabaceae	Medicago sativa L.	karayonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
373	Fabaceae	Medicago x varia Martyn	yaban yoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
374	Fabaceae	Melilotus albus Desr.	ak taşyoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
375	Fabaceae	Melilotus indicus (L.) All.	otuzlu yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
376	Fabaceae	Medicago spicatus	taşyoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
377	Fabaceae	Melilotus officinalis L. Desr.	kokulu yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
378	Fabaceae	Bituminaria acaulis (Hoffin.) C.H.Stirt.	alacüer	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
379	Fabaceae	Bituminaria bitumiosa (L.) C.H.Stirt.	asfaltotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
380	Fabaceae	Robinia pseudoacacia L.	yalancı akasya	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
381	Fabaceae	Sophora jaubertii Spach	çelepen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
382	Fabaceae	Trifolium apertum Bobrov	uzun yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
383	Fabaceae	Trifolium apertum Bobrov	uzun yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
384	Fabaceae	Trifolium arvense L.	tavşanayağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
385	Fabaceae	Trifolium arvense L.	tavşanayağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
386	Fabaceae	Trifolium campestre Schreb.	üçgül	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
387	Fabaceae	Trifolium canescens Wild.	sarı üçgül	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
388	Fabaceae	Trifolium dubium Sibth.	tatlı yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
389	Fabaceae	Trifolium fragiferum L.	çilek yoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
390	Fabaceae	Trifolium fragiferum L.	çilek yoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
391	Fabaceae	Trifolium hybridum L.	melez üçgül	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
392	Fabaceae	Trifolium medium L.	köse yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
393	Fabaceae	Trifolium micranthum Viv	yer yoncası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
394	Fabaceae	Trifolium nigrescens Viv.	yel üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
395	Fabaceae	Trifolium ochroleucum Huds.	mızrak üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
396	Fabaceae	Trifolium pallidum Waldst. & Kit.	soluk üçgül	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
397	Fabaceae	Trifolium elongatum	helva üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik
398	Fabaceae	Trifolium pratense L.	çayır üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
399	Fabaceae	Trifolium repens L.	ak üçgül	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
400	Fabaceae	Trifolium resupinatum L.	anadolu üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
401	Fabaceae	Trifolium Grandiflorum	hanım üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
402	Fabaceae	Trifolium stellatum L.	yıldız yonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
403	Fabaceae	Trifolium subterraneum L.	yeraltı üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
404	Fabaceae	Trifolium sintenisii FREYN	trabzon üçgülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
405	Fabaceae	Vicia cassubica L.	dirifiğ	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
406	Fabaceae	Vicia cracca L.	kuş fiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
407	Fabaceae	Vicia cracca L.	meşe fiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
408	Fabaceae	Vicia crocea (Desf.) B.Fedtsch.	safran fiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
409	Fabaceae	Vicia faba L.	bakla	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
410	Fabaceae	Vicia sativa L.	eşek gürülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
411	Fabaceae	Vicia sativa L.	eşek gürülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
412	Fabaceae	Vicia sativa L.	fiğ	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
413	Fabaceae	Vicia tetrasperma L. Schreb.	kırkbakla	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
414	Fabaceae	Vicia villosa Roth.	tüylü fiğ	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
415	Fagaceae	Castanea sativa Mill.	kestane	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
416	Fagaceae	Fagus orientalis Lipsky	kayın	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
417	Fagaceae	Quercus cerris L.,.	saçlımeşe	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
418	Fagaceae	Quercus hartwissiana Steven	ıstıranca meşesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
419	Gentianaceae	Blackstonia perfoliata (L.) Hudson	deli şıra	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
420	Gentianaceae	Centaurium erythraea Rafn	kırmızı kantaron	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
421	Gentianaceae	Centaurium tenuiflorum (Hoffmanns. & Link) Fritsch	sivri gelindüğmesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
422	Gentianaceae	Gentiana asclepiadea L.	sütlü güşad	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
423	Geraniaceae	Erodium acaule (L.) Bech. & Thell.	leylekgagası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
424	Geraniaceae	Erodium cicutarium (L.) L'Hér.	iğnelik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
425	Geraniaceae	Geranium asphodeloides Burm.f.	yaramerhemi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
426	Geraniaceae	Geranium asphodeloides Burm.f.	Gavur İtiri	Arazi + Literatür	NE	Endemik
427	Geraniaceae	Geranium cinereum Cav.	İtir	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
428	Geraniaceae	Geranium dissectum L.	dilimli ıtır	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
429	Geraniaceae	Geranium gracile Ledeb. Ex Nordm.	narin ıtır	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
430	Geraniaceae	Geranium ibericum Cav.	kırmızı ıtır	Arazi + Literatür	LC	Endemik
431	Geraniaceae	Geranium molle	yumuşak ıtır	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
432	Geraniaceae	Geranium purpureum Vill.	ebedön	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
433	Geraniaceae	Geranium pyrenaicum Burm.f.	geliñçarşafı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
434	Geraniaceae	Geranium robertianum L.	dağ ıtırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
435	Geraniaceae	Geranium rotundifolium L.	helilok	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
436	Geraniaceae	Geranium sanguineum L.,	ece ıtırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
437	Geraniaceae	Geranium sylvaticum L.,	orman ıtırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
438	Haloragaceae	Myriophyllum spicatum L.	sucivanperçemi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
439	Hydrocharitaceae	Hydrocharis morsus-ranae L.	kurbağazehiri	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
440	Hypericaceae	Hypericum androsaemum L.	kamaniça	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
441	Hypericaceae	Hypericum bithynicum Boiss.	uludağ koyunkıranı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
442	Hypericaceae	Hypericum lydium Boiss.	cayesancıyan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
443	Hypericaceae	Hypericum montbretii Spach	çay kantaronu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
444	Hypericaceae	Hypericum orientale L.	sandık çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
445	Hypericaceae	Hypericum perforatum L.	kantaron	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
446	Hypericaceae	Hypericum scabrum L.	karahasançayı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
447	Hypericaceae	Hypericum triquetrifolium Turra	pırpırotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
448	Iridaceae	Iris albicans Lange	aksüsen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
449	Iridaceae	Iris danfordiae (Baker) Boiss.	sarı navruz	Arazi + Literatür	NT	Endemik
450	Iridaceae	Iris pseudacorus L.	batak süseni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
451	Juncaceae	Juncus acutus L.	kofa	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
452	Juncaceae	Juncus articulatus L.	camışotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
453	Juncaceae	Juncus effusus L.	has kofa	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
454	Juncaceae	Juncus inflexus L.	sazak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
455	Juncaceae	Luzula Forsteri (Sm.)	gevşek luzul	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
456	Lamiaceae	Ajuga reptans L.	meryemsaçı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
457	Lamiaceae	Clinopodium grandiflorum (L.) Kuntze	kaba fesleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
458	Lamiaceae	Clinopodium graveolens (M.Bieb.) Kuntze	filiskin	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
459	Lamiaceae	Clinopodium nepeta (L.) Kuntze	sümüklü fesleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
460	Lamiaceae	Clinopodium vulgare L.	yabani fesleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
461	Lamiaceae	Clinopodium vulgare L.	kamış fesleğen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
462	Lamiaceae	Lamium galeobdolon	sarı balıcak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
463	Lamiaceae	Galeopsis ladanum L.	kedibaşı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
464	Lamiaceae	Glechoma hederacea L.	yernanesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
465	Lamiaceae	Lamium album L.	balıcak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
466	Lamiaceae	Lamium amplexicaule L.	baltutan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
467	Lamiaceae	Lamium orientale (Fisch. & C.A.Mey.) E.H.L.Krause	güzelce	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
468	Lamiaceae	Lamium purpureum L.	ballıbaba	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
469	Lamiaceae	Lycopus europaeus L.	kurtayağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
470	Lamiaceae	Melissa officinalis L.	oğulotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
471	Lamiaceae	<i>Mentha aquatica</i> L.	su nanesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
472	Lamiaceae	<i>Mentha longifolia</i> (L.) L.	pünk	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
473	Lamiaceae	<i>Mentha longifolia</i> (L.) L.	dere nanesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
474	Lamiaceae	<i>Mentha pulegium</i> L.	yarpuz	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
475	Lamiaceae	<i>Nepeta teucriifolia</i>	eşek yarpuzu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
476	Lamiaceae	<i>Nepeta italica</i> L.	eşekçayı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
477	Lamiaceae	<i>Origanum vulgare</i> L.	istanbul kekiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
478	Lamiaceae	<i>Origanum vulgare</i> L.	karakınık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
479	Lamiaceae	<i>Phlomis russeliana</i> (Sims) Lag. ex Benth.	akbaşı çalba	Arazi + Literatür	LC	Endemik
480	Lamiaceae	<i>Prunella vulgaris</i> L.	gelinciklemeotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
481	Lamiaceae	<i>Salvia absconditiflora</i>	kara şalba	Arazi + Literatür	LC	Endemik
482	Lamiaceae	<i>Salvia forskahlei</i> L.	dolmayaprağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
483	Lamiaceae	<i>Salvia glutinosa</i> L.	oklu şalba	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
484	Lamiaceae	<i>Salvia tomentosa</i> Mill.	şalba	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
485	Lamiaceae	<i>Salvia verbenaca</i> L.,	elmakekiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
486	Lamiaceae	<i>Salvia verticillata</i> L.	hart şalbası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
487	Lamiaceae	<i>Salvia virgata</i> Jacq.	fatmanaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
488	Lamiaceae	<i>Salvia viridis</i> L.	zarif şalba	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
489	Lamiaceae	<i>Satureja hortensis</i> L.	çibriska	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
490	Lamiaceae	<i>Satureja spicigera</i> (C. Koch) Boiss.	çorba kekiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
491	Lamiaceae	<i>Sideritis germanicopolitana</i> Bornm.	köseçay	Arazi + Literatür	LC	Endemik
492	Lamiaceae	<i>Sideritis montana</i> L.	karaçay	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
493	Lamiaceae	<i>Stachys annua</i> (L.) L.	haciosmanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
494	Lamiaceae	<i>Stachys byzantina</i> K.Koch	boz karabaş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
495	Lamiaceae	<i>Stachys cretica</i> L.	yağlıkara	Arazi + Literatür	LC	Endemik
496	Lamiaceae	<i>Stachys germanica</i> L.	boz deliçay	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
497	Lamiaceae	<i>Stachys iberica</i> M.Bieb.	tok deliçay	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
498	Lamiaceae	<i>Stachys iberica</i> M.Bieb.		Arazi + Literatür	LC	Endemik
499	Lamiaceae	<i>Stachys macrantha</i> (C. Koch) Stearn	koca soğulcan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
500	Lamiaceae	<i>Stachys officinalis</i> (L.) Trevis.	göktokalı çay	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
501	Lamiaceae	<i>Stachys sylvatica</i> L.	hamısırgan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
502	Lamiaceae	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	kısamahmut	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
503	Lamiaceae	<i>Teucrium polium</i> L.	acıyavşan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
504	Lamiaceae	<i>Teucrium scordium</i> L.	kurtluca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
505	Lamiaceae	<i>Thymus leucostomus</i> Hausskn & Velen	ana kekik	Arazi + Literatür	NE	Endemik
506	Lamiaceae	<i>Thymus praecox</i> Opiz	yayla kekiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
507	Liliaceae	<i>Fritillaria pontica</i> Wahlenb.	eğri lâle	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
508	Liliaceae	<i>Lilium akkusianum</i>	mis zambak	Arazi + Literatür	NE	Endemik
509	Liliaceae	<i>Lilium monadelphum</i> Bieb.	sarı zambak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
510	Melanthiaceae	<i>Paris incompleta</i> M.Bieb..	tilkiüzümü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
511	Melanthiaceae	<i>Veratrum album</i> L.	dokuzteveli	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
512	Linaceae	<i>Linum bienne</i> Mill.	deli keten	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
513	Linaceae	<i>Linum catharticum</i> L.	arsız keten	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
514	Linaceae	<i>Linum flavum</i> L.	çimit	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
515	Linaceae	Linum nodiflorum L.	yaban keten	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
516	Linaceae	Linum trigynum L.	otlak keteni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
517	Lythraceae	Lythrum maritimum	aklarotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
518	Lythraceae	Lythrum salicaria L.	hevulma	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
519	Malvaceae	Abutilon theophrastii Medik.	imamkavuşu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
520	Malvaceae	Alcea hohenackeri (Boiss. Et Huet) Boiss.	hevur	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
521	Malvaceae	Alcea biennis	fatmaanagülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
522	Malvaceae	Lavatera bryoniifolia Mill.	haylincek	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
523	Malvaceae	Malva neglecta Wallr.	çobançöreği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
524	Malvaceae	Malva sylvestris L.,	ebegümeçi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
525	Malvaceae	Tilia rubra DC.	felamur	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
526	Moraceae	Ficus carica L.	incir	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
527	Moraceae	Morus alba L.	ak dut	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
528	Moraceae	Morus nigra L.	kara dut	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
529	Myrtaceae	Myrtus communis L.	mersin	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
530	Hydrocharitaceae	Najas minor ALL.	küçük superisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
531	Oleaceae	Fraxinus angustifolia Vahl	sivri dişbudak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
532	Oleaceae	Fraxinus angustifolia Vahl	anadolu dişbudacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
533	Oleaceae	Ligustrum vulgare L.	kurtbağrı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
534	Onagraceae	Circaea alpina L.	merhamor	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
535	Onagraceae	Circaea lutetiana L.	kankurutan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
536	Onagraceae	Epilobium anatolicum Hausskn.	ana yakısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
537	Onagraceae	Epilobium angustifolium L.	yakıotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
538	Onagraceae	Epilobium hirsutum L.	hasanhüseyin çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
539	Onagraceae	Epilobium montanum L.	dağyakısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
540	Onagraceae	Epilobium parviflorum Schreb.	ıraz yakıotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
541	Onagraceae	Epilobium tetragonum L.	ezberyakısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
542	Orchidaceae	Cephalanthera kotschyana Renz Et Taub.	koç salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
543	Orchidaceae	Cephalanthera rubra (L.) L. M. C. Richard.	çamçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
544	Orchidaceae	Corallorrhiza trifida Chatel.	kurbağa salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
545	Orchidaceae	Dactylorhiza nieschalkiorum H.Baumann & Künkele	kocadudaklı	Arazi + Literatür	LC	Endemik
546	Orchidaceae	Dactylorhiza romana (Sebast.) Soó	çamkökü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
547	Orchidaceae	Dactylorhiza saccifera (Brongn.) Soó	keseli salep	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
548	Orchidaceae	Dactylorhiza urvilleana (Steudel) Baumann Et Künkele	balkaymak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
549	Orchidaceae	Epipactis helleborine (L.) Crantz	bindallıçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
550	Orchidaceae	Epipactis microphylla(Ehrh.) Sw.	minikbindallı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
551	Orchidaceae	Epipactis pontica Taubenheim	incebindallı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
552	Orchidaceae	Gymnadenia conopsea (L.) R. BR.	başaksalebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
553	Orchidaceae	Listera ovata (L.) R. BR.	çalı salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
554	Orchidaceae	Neottia nidus-avis (L.) Rich.	asalak salep	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
555	Orchidaceae	Ophrys apifera Huds.	arı salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
556	Orchidaceae	<i>Ophrys sphegodes</i> Mill.	tavşan salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
557	Orchidaceae	<i>Orchis coriophora</i> L.	pirinççiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
558	Orchidaceae	<i>Orchis provincialis</i> Balb. ex Lam. & DC.	katrancık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
559	Orchidaceae	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	guguk salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
560	Orchidaceae	<i>Serapias orientalis</i>	dilli kulak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
561	Orchidaceae	<i>Serapias vomeracea</i> (Burm. fil.) Briq.	sağirkulağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
562	Orchidaceae	<i>Serapias vomeracea</i> (Burm. Fil.) Briq	sağirkulağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
563	Orchidaceae	<i>Spiranthes spiralis</i> (L.) Chevall.	inci salebi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
564	Orchidaceae	<i>Stenisiella satyroides</i> (Spreng.) Schltr.	takkeli salep	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
565	Orobanchaceae	<i>Euphrasia pectinata</i> Ten.	gözotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
566	Orobanchaceae	<i>Euphrasia rostkoviana</i> Hayne	güzel gözlükotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
567	Orobanchaceae	<i>Lathraea squamaria</i> L.	gizliot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
568	Plantaginaceae	<i>Linaria genistifolia</i> (L.) MILLER	som nevrüzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
569	Orobanchaceae	<i>Melampyrum arvense</i> L.	inekbuğdayı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
570	Orobanchaceae	Orobanche lutea Baumg.	sarı canavarotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
571	Orobanchaceae	Orobanche minor Sm.	göveotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
572	Orobanchaceae	Parentucellia latifolia Caruel	üçdilotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
573	Orobanchaceae	Parentucellia viscosa (L.) Caruel	salgılı üçdiliotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
574	Orobanchaceae	Pedicularis comosa L.	hotozlu bitotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
575	Orobanchaceae	Pedicularis condensata M.Bieb.	kırk bitotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
576	Orobanchaceae	Pedicularis wilhelmsiana Fischer Ex Bieb	telekli bitotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
577	Orobanchaceae	Rhinanthus angustifolius	horozotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
578	Orobanchaceae	Rhynchosorys elephas (L.) Griseb.	filburnu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
579	Osmundaceae	Osmunda regalis L.	kıral eğreltisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
580	Oxalidaceae	Oxalis acetosella L.	ekşiyonca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
581	Papaveraceae	Chelidonium majus L.	kırlangıçotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
582	Papaveraceae	Papaver rhoeas L.	gelincik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
583	Phytolaccaceae	Phytolacca americana L.	şekerciboyası	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil

Sıra No	Famlyla*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
584	Pinaceae	Abies nordmanniana (Steven) Spach	kafkas göknarı	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil
585	Pinaceae	Pinuspinaster	sahil çamı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
586	Pinaceae	Pinus nigra J.F.Arnold	karaçam	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
587	Pinaceae	Pinus sylvestris L.	sarıçam	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
588	Plantaginaceae	Digitalis ferruginea L.	arıkovanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
589	Plantaginaceae	Digitalis ferruginea L.	ayımısırı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
590	Plantaginaceae	Digitalis lamarckii Ivan.	yüksükotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik
591	Plantaginaceae	Globularia trichosantha Fisch. & C.A.Mey.	köse yayılımı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
592	Plantaginaceae	Kickxia elatine (L.) Dumort.	fukaraotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
593	Plantaginaceae	Kickxia commutata (Bernh. Ex Reichb.) Fritsch subsp.	tarla fukaraotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
594	Plantaginaceae	Kickxia spuria (L.) Dumort.	sivri fukaraotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
595	Plantaginaceae	Linaria genistifolia (L.) Mill.	som nevrüzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
596	Plantaginaceae	Linaria simplex Desf.	yalın nevrüzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
597	Plantaginaceae	Linaria vulgaris Mill.	nevrüzotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Famulya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
598	Plantaginaceae	Plantago bellardii All	babadeşen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
599	Plantaginaceae	Plantago lanceolata L.	damarlıca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
600	Plantaginaceae	Plantago major L.	yedidamarotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
601	Plantaginaceae	Plantago major L.	sinirotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
602	Plantaginaceae	Plantago media L.	şimşekyaprağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
603	Plantaginaceae	Veronica anagallis-aquatica L.	sugedemesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
604	Plantaginaceae	Veronica arvensis L.	ekin mavişi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
605	Plantaginaceae	Veronica beccabunga L.	at teresi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
606	Plantaginaceae	Veronica biloba Schreber	çifte maviş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
607	Plantaginaceae	Veronica chamaedrys L.	cancan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
608	Plantaginaceae	Veronica cymbalaria Bodard.	venüşçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
609	Plantaginaceae	Veronica filiformis Sm.	tel maviş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
610	Plantaginaceae	Veronica gentianoides Vahl	kandilçiçeği	Arazi + Literatür	EN	Endemik
611	Plantaginaceae	Veronica magna M. A. Fischer	tiryal mavişi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
612	Plantaginaceae	Veronica peduncularis Bieb.	ayaklı maviş	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
613	Plantaginaceae	Veronica persica Poir	çircamuk	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
614	Plantaginaceae	Veronica polita Fries	mavişot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
615	Plantaginaceae	Veronica anagallis- aquatica L.	sugedemesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
616	Plantaginaceae	Veronica serpyllifolia L.	güzelnane	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
617	Platanaceae	Platanus orientalis	çınar	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
618	Plumbaginaceae	Acantholimon acerosum (Willd.) Boiss.	pişikkeveni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
619	Poaceae	Aegilops geniculata Roth	konbaş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
620	Poaceae	Agrostis capillaris L.	karahasanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
621	Poaceae	Agrostis gigantea Roth.	koca tavusotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
622	Poaceae	Agrostis stolonifera L.	tavusotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
623	Poaceae	Aira elegantissima Schur	tül çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
624	Poaceae	Alopecurus myosuroides Hudson	tarla tilkikuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
625	Poaceae	Alopecurus myosuroides Hudson	yoz tilkikuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
626	Poaceae	Apera spica-venti (L.) P. Beauv.	ipek çimi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
627	Poaceae	<i>Avena fatua</i> L.	deli yulaf	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
628	Poaceae	<i>Avena fatua</i> L.	deli yulaf	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
629	Poaceae	<i>Bellardiachloa polychroa</i> (Trautv.) Roshev.	kurt çimeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
630	Poaceae	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P.Beauv.	tüylü kılcan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
631	Poaceae	<i>Brachypodium sylvaticum</i> (Huds.) P.Beauv.	koru kılcanı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
632	Poaceae	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P. Beauv.	tüylü kılcan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
633	Poaceae	<i>Briza media</i> L.	zembilotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
634	Poaceae	<i>Bromus diandrus</i> Roth.	kılçıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
635	Poaceae	<i>Bromus erectus</i> Hudson	dik brom	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
636	Poaceae	<i>Bromus hordeaceus</i> L.	başakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
637	Poaceae	<i>Bromus japonicus</i> Thunb.	iyeyotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
638	Poaceae	<i>Bromus ramosus</i> Huds.	kaba brom	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
639	Poaceae	<i>Bromus squarrosus</i> L.	kirpikli damiye	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Famulya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
640	Poaceae	<i>Bromus variegatus</i> Bieb.	sarı brom	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
641	Poaceae	<i>Calamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth	kandıraotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
642	Poaceae	<i>Calamagrostis pseudophragmites</i> (Haller f.) Koeler	sazçimi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
643	Poaceae	<i>Catabrosa aquatica</i> L. P. Beauv.	çipil	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
644	Poaceae	<i>Catapodium rigidium</i> (L.) C. E. Hubbord ex Dony	telekotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
645	Poaceae	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	köpekdişi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
646	Poaceae	<i>Cynosurus cristatus</i> L.	tarakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
647	Poaceae	<i>Cynosurus echinatus</i> L.	top tarakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
648	Poaceae	<i>Dactylis glomerata</i> L.	domuzayrığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
649	Poaceae	<i>Dactylis glomerata</i> L.	kıllı domuzayrığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
650	Poaceae	<i>Deschampsia flexuosa</i> (L.) Trin.	eğri çayırşacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
651	Poaceae	<i>Digitaria sanguinalis</i> L.	kızıl çatalotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
652	Poaceae	<i>Echinochloa crus-galli</i> (L.) P. Beauv.	darıcan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
653	Poaceae	<i>Elymus farctus</i> (Viv.) Runemark Ex Melderis	sahil cicorası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
654	Poaceae	<i>Elymus repens</i> (L.) Gould	sabankıran	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
655	Poaceae	<i>Eragrostis collina</i> Trin.	köse yulaf	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
656	Poaceae	<i>Eragrostis minor</i> Host	bodur yulaf	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
657	Poaceae	<i>Eremopoa altaica</i>	dağ salkımı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
658	Poaceae	<i>Festuca drymeja</i> Mert. & C. Koch	çalı yumağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
659	Poaceae	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill.	koca yumak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
660	Poaceae	<i>Gastridium ventricosum</i> (Gouan) Schinz Et Thell	top bekârotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
661	Poaceae	<i>Holcus lanatus</i> L.	kadifeotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
662	Poaceae	<i>Hordeum murinum</i> L	duvar arpası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
663	Poaceae	<i>Hordeum murinum</i>	pisipisiotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
664	Poaceae	<i>Hordeum brevisubulatum</i>	çayır arpası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
665	Poaceae	<i>Koeleria pyramidata</i> (Lam.) P.Beauv.	kırnal	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
666	Poaceae	<i>Lolium perenne</i> L.	çim	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
667	Poaceae	<i>Lolium rigidum</i> Gaudin	sert çim	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
668	Poaceae	<i>Phalaris arundinacea</i> L.	kanyaş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
669	Poaceae	<i>Oryzopsis</i> <i>coerulescens</i>	gök piriçotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
670	Poaceae	<i>Oplismenus</i> <i>undulatifolius</i> (Ard.) P. Beauv.	fırfırlıot	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
671	Poaceae	<i>Parapholis incurva</i> L. C. E. Hubbarn.	eğri kiremitotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
672	Poaceae	<i>Paspalum dilatatum</i> Poiret.	kürdan darısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
673	Poaceae	<i>Paspalum distichum</i>	yalancı darısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
674	Poaceae	<i>Paspalum thunbergii</i> Kunth ex Steudel	demir darısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
675	Poaceae	<i>Phleum subulatum</i> (Savi) Aschers. Graebn.	tel itkuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
676	Poaceae	<i>Oryzopsis miliacea</i>	yaba piriçotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
677	Poaceae	<i>Poa alpina</i> L.	yayla salkımotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
678	Poaceae	<i>Poa angustifolia</i> L.	dar salkımotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
679	Poaceae	<i>Poa annua</i> L.	salkımotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
680	Poaceae	<i>Poa nemoralis</i> L.	orman salkımı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
681	Poaceae	<i>Poa pratensis</i> L.	çayır salkımotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
682	Poaceae	<i>Poa trivialis</i> L.	kaba salkımotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
683	Poaceae	<i>Puccinellia festuciformis</i> (Host) Parl	deniz tuzçimi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
684	Poaceae	<i>Secale montanum</i> Guss.	dağ çavdarı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
685	Poaceae	<i>Setaria glauca</i> L., P. Beauv.	sıçansaçı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
686	Poaceae	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv.	yeşil sıçansaçı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
687	Poaceae	<i>Sorghum halepense</i> L., PERS.	ekin süpürgesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
688	Poaceae	<i>Vulpia bromoides</i> L., S. F. Gray.	titrek kirkikliçim	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
689	Poaceae	<i>Vulpia muralis</i> (Kunth) Nees	pis kirkikliçim	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
690	Polygalaceae	<i>Polygala vulgaris</i> L.,	sütotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
691	Polygonaceae	<i>Polygonum aviculare</i> L.	köy otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
692	Polygonaceae	<i>Polygonum bistorta</i> L.	dağlahanası	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
693	Polygonaceae	<i>Polygonum cognatum</i> C. F. W. Meissn.	madımak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
694	Polygonaceae	<i>Polygonum convolvulus</i> L.	yayılğan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
695	Polygonaceae	Polygonum hydropiper L.	su biberi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
696	Polygonaceae	Polygonum lapathifolium L.	tirşon	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
697	Polygonaceae	Polygonum setosum	uzun ebemekmeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
698	Polygonaceae	Polygonum persicaria L.	söğütotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
699	Polygonaceae	Polygonum setosum Jacq.	ebemekmeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
700	Polygonaceae	Rumex acetosella L.	kuzukulağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
701	Polygonaceae	Rumex conglomeratus Murray	ekşikulak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
702	Polygonaceae	Rumex crispus L.	labada	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
703	Polygonaceae	Rumex pulcher L.,	ekşilik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
704	Polygonaceae	Rumex scutatus L.	ekşimen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
705	Polypodiaceae	Polypodium vulgare L.	benli eğrelti	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
706	Polypodiaceae	Polypodium australe	Eğrelti	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
707	Portulacaceae	Portulaca oleracea L.	semizotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
708	Potamogetonaceae	Potamogeton nodosus Poir.	düğmeli su otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
709	Potamogetonaceae	Potamogeton perfoliatus L.	sargın susümbülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
710	Primulaceae	Anagallis arvensis L.	farekulağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
711	Primulaceae	Cyclamen coum Mill.	yersomunu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
712	Primulaceae	Cyclamen persicum Mill.,	alayaprak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
713	Primulaceae	Lysimachia verticillaris Sprengel	hilal kargaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
714	Primulaceae	Lysimachia vulgaris L.	karga otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
715	Primulaceae	Primula acaulis	çuhaçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
716	Primulaceae	Primula acaulis	evvelbahar çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
717	Pteridaceae	Pteris cretica L.	girit eğreltisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
718	Ranunculaceae	Ceratocephala falcata (L.) Pers.	yelotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
719	Ranunculaceae	Clematis vitalba L.	akasma	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
720	Ranunculaceae	Helleborus orientalis Lam.	çöpleme	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
721	Ranunculaceae	Ranunculus arvensis L.	mustafaçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
722	Ranunculaceae	Ranunculus brutius Ten.	buladanotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
723	Ranunculaceae	Ranunculus chius DC. Medit. el.	meremcik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
724	Ranunculaceae	Ranunculus constantinopolitanus (DC.) d'Urv.	kâğıthane çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
725	Ranunculaceae	Ranunculus ficaria L. subsp.	buğdaycık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
726	Ranunculaceae	Ranunculus marginatus d'Urv.	çırnıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
727	Resedaceae	Reseda lutea L.	muhabbet çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
728	Rhamnaceae	Frangula dodonei	barut ağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
729	Rhamnaceae	Paliurus spina-christi Mill.	karaçalı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
730	Rosaceae	Agrimonia eupatoria L.	fitik otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
731	Rosaceae	Alchemilla caucasica Buser	kaf şebnemlisi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
732	Rosaceae	Alchemilla orduensis B. PAWL	ordu keltatı	Arazi + Literatür	NE	Endemik
733	Rosaceae	Alchemilla surculosa S.E.Fröhner	dere keltatı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
734	Rosaceae	Aremonia agrimonoides (L.) DC.	kasıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
735	Rosaceae	Aruncus vulgaris Rafarin	hoşkeçisakalı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
736	Rosaceae	Cerasus avium (L.) Moench	kiraz	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
737	Rosaceae	Crataegus microphylla K.Koch	kocakarı armudu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
738	Rosaceae	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	yemişen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
739	Rosaceae	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	çayirmelikesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
740	Rosaceae	<i>Fragaria vesca</i> L.	dağ çileği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
741	Rosaceae	<i>Geum urbanum</i> L.	meryemotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
742	Rosaceae	<i>Laurocerasus officinalis</i> M. J. Roemer	karayemiş	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
743	Rosaceae	<i>Potentilla crantzii</i> (Crantz) G. Beck ex Fritsch	beşparmakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
744	Rosaceae	<i>Potentilla erecta</i> L. Rauschel	kurtpençesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
745	Rosaceae	<i>Potentilla micrantha</i> Ramond Ex Dc	cüce parmakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
746	Rosaceae	<i>Potentilla reptans</i> L	reşatınotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
747	Rosaceae	<i>Prunus x domestica</i> L.	erik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
748	Rosaceae	<i>Pyracantha coccinea</i> M. J. Roemer	ateşdiken	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
749	Rosaceae	<i>Pyrus communis</i> L.	kaf armudu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
750	Rosaceae	<i>Pyrus communis</i> L.	bey armudu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
751	Rosaceae	<i>Rosa canina</i> L	kuşburnu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
752	Rosaceae	Rosa gallica L.	hokka gülü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
753	Rosaceae	Rubus idaeus	ahududu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
754	Rosaceae	Rubus canescens D.C.	çobankösteği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
755	Rosaceae	Rubus caucasicus L.	zarif böğürtlen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
756	Rosaceae	Rubus ibericus	malina	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
757	Rosaceae	Rubus hirtus Waldst. & Kit.	tüntürük	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
758	Rosaceae	Rubus sanctus Schreber	böğürtlen	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
759	Rosaceae	Sanguisorba minor Scop.	çayırduğmesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
760	Rosaceae	Sibbaldia parviflora Willd	fındıkotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
761	Rosaceae	Sorbus umbellata (Desf.) Fritsch	geyik elması	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
762	Rubiaceae	Asperula arvensis L.	tarla belumotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
763	Rubiaceae	Asperula involucrata Wahlenb.	akça belumotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
764	Rubiaceae	Asperula nitida L	belumotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik
765	Rubiaceae	Asperula orientalis Boiss. & Hohen.	gökçe belumotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
766	Rubiaceae	Asperula pontica BOISS.	kaçkar belumu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
767	Rubiaceae	Asperula taurina L.	küçük fevve	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
768	Rubiaceae	Cruciata laevipes Opiz	sarılık otu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
769	Rubiaceae	Cruciata taurica (Pallas ex Willd.) Ehrend.	kırım güzeli	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
770	Rubiaceae	Asperula woronowii KREZ.	çoruh belumotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik
771	Rubiaceae	Galium aparine L.	çobansüzgeci	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
772	Rubiaceae	Galium margaceum Ehrend. & Schönb.- Tem	saman iplikçiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik
773	Rubiaceae	Galium palustre L.	su iplikçiği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
774	Rubiaceae	Galium paschale Forssk.	gök iplik	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
775	Rubiaceae	Galium rotundifolium L.	koru yoğurtotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
776	Rubiaceae	Galium verum L.	boyalık	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
777	Rubiaceae	Sherardia arvensis L.	gökörenotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
778	Rutaceae	Dictamnus albus L.	gazelotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
779	Salicaceae	Populus alba L.,	akkavak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
780	Salicaceae	Populus nigra L.	karakavak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
781	Salicaceae	Populus tremula L.	titrek kavak	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
782	Salicaceae	Salix armeno-rossica A. Skv.	kars söğüdü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
783	Salicaceae	Salix alba L.	ak söğüt	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
784	Salicaceae	Salix babylonica L.	salkım söğüt	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
785	Salicaceae	Salix caprea L.	sorgun	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
786	Sapindaceae	Acer campestre L.	ova akçağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
787	Sapindaceae	Acer cappadocicum Gled	beşparmak ağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
788	Sapindaceae	Acer platanoides L.	çınar akçağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
789	Sapindaceae	Acer tataricum	tatar akçağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
790	Sapindaceae	Acer heldreichii	kafkas akçağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
791	Saxifragaceae	Chrysosplenium dubium Gay Ex Ser.	çağançiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
792	Saxifragaceae	Saxifraga cymbalaria L.	sarı taşkıran	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
793	Scrophulariaceae	Scrophularia libanotica Boiss.	denekutnu	Arazi + Literatür	NE	Endemik
794	Scrophulariaceae	Scrophularia scopolii Hoppe ex Pers.	el köpürten	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
795	Scrophulariaceae	Scrophularia scopolii Hoppe ex Pers.	elköpürten	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
796	Scrophulariaceae	Verbascum blattaria L	tutan sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
797	Scrophulariaceae	Verbascum gnaphalodes BIEB.	uslu sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil
798	Scrophulariaceae	Verbascum phlomoides L.	yünotu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
799	Scrophulariaceae	Verbascum ponticum (Boiss.) O. Kuntze	laz sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
800	Scrophulariaceae	Verbascum pyramidatum Bieb.	arsız sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
801	Scrophulariaceae	Verbascum speciosum Schrader.	zelve	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
802	Scrophulariaceae	Verbascum spectabile M.Bieb.	hoş sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
803	Scrophulariaceae	Verbascum thapsus L	burunca	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
804	Scrophulariaceae	Verbascum varians Freyn Et Sint.	dilim sığırkuyruğu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
805	Smilacaceae	Smilax excelsa L.	dikenucu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
806	Solanaceae	Atropa belladonna L.	güzelavratotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
807	Solanaceae	Datura stramonium L.	boru çiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
808	Solanaceae	Hyoscyamus niger L.	banotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
809	Solanaceae	Solanum dulcamara L.	sofur	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
810	Solanaceae	<i>Solanum luteum</i> Mill.	damat sirkeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
811	Solanaceae	<i>Solanum americanum</i> L.	itüzümü	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
812	Solanaceae	<i>Solanum decipiens</i> L.	eceavlusı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
813	Staphyleaceae	<i>Staphylea pinnata</i> L.	ağızlık çalısı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
814	Tamaricaceae	<i>Tamarix smyrnensis</i>	ılgın	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
815	Tamaricaceae	<i>Myricaria germanica</i> (L.) Desv.	harbakotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
816	Taxaceae	<i>Taxus baccata</i> L.	porsuk	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
817	Thelypteridaceae	<i>Oreopteris limbosperma</i> (All.) Fuch	ifteri	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
818	Thymelaeaceae	<i>Daphne pontica</i> L.	sırımağı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
819	Typhaceae	<i>Sparganium erectum</i> L.	şiritotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
820	Typhaceae	<i>Sparganium emersum</i> Rehmman	kozakamışı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
821	Typhaceae	<i>Typha domingensis</i> Pers.	şeytanmumu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
822	Ulmaceae	<i>Ulmus glabra</i> Huds.	dağ karaağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
823	Ulmaceae	<i>Ulmus minor</i> Mill.	ova karaağacı	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

Sıra No	Familiya*	Tür*	Türkçe Adı	Tespit Şekli*	IUCN	End.
824	Urticaceae	Parietaria judaica L.	duvarfesleğeni	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
825	Urticaceae	Parietaria lusitanica L.	kaya sırçaotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
826	Urticaceae	Urtica dioica L.	ısırgan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
827	Urticaceae	Urtica pilulifera L..	dalağan	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
828	Verbenaceae	Verbena officinalis L.	mineçiçeği	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
829	Violaceae	Viola alba Besser	ak menekşe	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
830	Violaceae	Viola odorata L.	kokulu menekşe	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
831	Violaceae	Viola sieheana W.Becker	çayır menekşesi	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
832	Vitaceae	Vitis sylvestris Gmelin	deli asma	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil
833	Zosteraceae	Zostera marina L	denizotu	Arazi + Literatür	NE	Endemik Değil

D.2. Fauna

Ordu ilinde 18 familyaya ait 45 tür olduğu tespit edilmiştir. Bu Türkiye de yayılış gösteren memeli türlerinin %27'sine denk gelmektedir.

Literatür verilerine göre Ordu ili sınırları içerisinde yayılış gösteren küçük memelilerde IUCN kriterlerine göre 4 tür NT (Yakın tehdit), 3 tür ise VU (Hassas) koruma kriterlerinde oldukları belirlenmiştir.

Geriyeye kalan 38 tür ise LC kriterlerindedir.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İş Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Cizelge D1 Ordu İli Memeli Listesi Tablosu

Sıra No	Famlyla	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
1	Gliridae	<i>Dryomys nitedula</i>	Hasancık-Ağaç Yedi Uyuru	Literatür	LC	Endemik Değil
2	Cricitidae	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Kırmızı-sırtlı Fare	Literatür	LC	Endemik Değil
3	Cricitidae	<i>Microtus majori</i>	Kısa Kulaklı Kır Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
4	Cricitidae	<i>Microtus levis</i>	Kır Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
5	Cricitidae	<i>Chionomys nivalis</i>	Kar Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
6	Cricitidae	<i>Cricetulus migratorius</i>	Cüce Avurtlak	Literatür	LC	Endemik Değil
7	Muridae	<i>Apodemus mystacinus</i>	Büyükdişli Orman Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
8	Muridae	<i>Apodemus uralensis</i>	Cüce Orman Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
9	Muridae	<i>Mus domesticus</i>	Ev Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
10	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Büyük Nal Burunlu Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
11	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Küçük Nal Burunlu Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
12	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus euryale</i>	Akdeniz Nal Burunlu Yarasa	Literatür	NT	Endemik Değil
13	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Mehely Nal Burunlu Yarasa	Literatür	VU	Endemik Değil
14	Vespertilionidae	<i>Myotis blythi</i>	Küçük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Familiya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
15	Vespertilionidae	<i>Myotis myotis</i>	Küçük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
16	Vespertilionidae	<i>Myotis oxygnathus</i>	Büyük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
17	Vespertilionidae	<i>Eptesicus serotinus</i>	Geniş Kanatlı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
18	Vespertilionidae	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Cüce Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
19	Vespertilionidae	<i>Miniopterus schreibersi</i>	Uzun Kanatlı Yarasa	Literatür	NT	Endemik Değil
20	Mustelidae	<i>Vormela peregusna</i>	Alacasansar	Literatür	VU	Endemik Değil
21	Mustelidae	<i>Lutra lutra</i>	Su samuru	Literatür	NT	Endemik Değil
22	Felidae	<i>Felis silvestris</i>	Yabankedisi	Literatür	LC	Endemik Değil
23	Bovidae	<i>Capra aegagrus</i>	Yaban Keçisi	Literatür	VU	Endemik Değil
24	Erinaceidae	<i>Erinaceus concolor</i>	Güney Ak Göğüslü Kirpi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
25	Soricidae	<i>Crocidura suaveolens</i>	Sivri Burunlu Bahçe faresi	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil
26	Talpidae	<i>Talpa levantis</i>	Karadeniz Köstebeği	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
27	Sciuridae	<i>Sciurus anomalus</i>	Sincap	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
28	Gliridae	<i>Glis glis</i>	Yediuyur	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
29	Gliridae	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Fındık Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Familiya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
30	Spalacidae	<i>Nannospalax xanthodon</i>	Kör fare	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
31	Muridae	<i>Rattus rattus</i>	Evsıçanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
32	Muridae	<i>Rattus norvegicus</i>	Norveç Sıçanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
33	Muridae	<i>Apodemus flavicollis</i>	Sarıboyunlu Orman Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
34	Muridae	<i>Mus macedonicus</i>	Sarı Ev Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
35	Leporidae	<i>Lepus europaeus</i>	Yabani Tavşan	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
36	Canidae	<i>Canis lupus</i>	Kurt	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
37	Canidae	<i>Canis aureus</i>	Çakal	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
38	Canidae	<i>Vulpes vulpes</i>	Tilki	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
39	Mustelidae	<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
40	Mustelidae	<i>Martes foina</i>	Kaya Sansarı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
41	Mustelidae	<i>Meles meles</i>	Porsuk	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
42	Ursidae	<i>Ursus arctos</i>	Boz Ayı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
43	Felidae	<i>Lynx lynx</i>	Vaşak	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
44	Suidae	<i>Sus scrofa</i>	Yaban Domuzu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
45	Cervidae	<i>Capreolus capreolus</i>	Karaca	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

D.2.1. Memeliler

Ordu ilinde 18 familyaya ait 45 tür olduğu tespit edilmiştir. Bu Türkiye de yayılış gösteren memeli türlerinin %27'sine denk gelmektedir.

Literatür verilerine göre Ordu ili sınırları içerisinde yayılış gösteren küçük memelilerde IUCN kriterlerine göre 4 tür NT (Yakın tehdit), 3 tür ise VU (Hassas) koruma kriterlerinde oldukları belirlenmiştir.

Geriyeye kalan 38 tür ise LC kriterlerindedir.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İşi Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Çizelge D1 Ordu İli Memeli Listesi Tablosu

Sıra No	Familya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
1	Gliridae	<i>Dryomys nitedula</i>	Hasancık-Ağaç Yedi Uyuru	Literatür	LC	Endemik Değil
2	Cricitidae	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Kırmızı-sırtlı Fare	Literatür	LC	Endemik Değil
3	Cricitidae	<i>Microtus majori</i>	Kısa Kulaklı Kır Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
4	Cricitidae	<i>Microtus levis</i>	Kır Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
5	Cricitidae	<i>Chionomys nivalis</i>	Kar Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
6	Cricitidae	<i>Cricetulus migratorius</i>	Cüce Avurtlak	Literatür	LC	Endemik Değil
7	Muridae	<i>Apodemus mystacinus</i>	Büyükdişli Orman Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
8	Muridae	<i>Apodemus uralensis</i>	Cüce Orman Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
9	Muridae	<i>Mus domesticus</i>	Ev Faresi	Literatür	LC	Endemik Değil
10	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Büyük Nal Burunlu Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
11	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Küçük Nal Burunlu Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Famulya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
12	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus euryale</i>	Akdeniz Nal Burunlu Yarasa	Literatür	NT	Endemik Değil
13	Rhinolophidae	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Mehely Nal Burunlu Yarasa	Literatür	VU	Endemik Değil
14	Vespertilionidae	<i>Myotis blythi</i>	Küçük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
15	Vespertilionidae	<i>Myotis myotis</i>	Küçük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
16	Vespertilionidae	<i>Myotis oxygnathus</i>	Büyük Fare Kulaklı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
17	Vespertilionidae	<i>Eptesicus serotinus</i>	Geniş Kanatlı Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
18	Vespertilionidae	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Cüce Yarasa	Literatür	LC	Endemik Değil
19	Vespertilionidae	<i>Miniopterus schreibersi</i>	Uzun Kanatlı Yarasa	Literatür	NT	Endemik Değil
20	Mustelidae	<i>Vormela peregusna</i>	Alacasansar	Literatür	VU	Endemik Değil
21	Mustelidae	<i>Lutra lutra</i>	Su samuru	Literatür	NT	Endemik Değil
22	Felidae	<i>Felis silvestris</i>	Yabankedisi	Literatür	LC	Endemik Değil
23	Bovidae	<i>Capra aegagrus</i>	Yaban Keçisi	Literatür	VU	Endemik Değil
24	Erinaceidae	<i>Erinaceus concolor</i>	Güney Ak Göğüslü Kirpi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
25	Soricidae	<i>Crocidura suaveolens</i>	Sivri Burunlu Bahçe faresi	Arazi + Literatür	NT	Endemik Değil

Sıra No	Familya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
26	Talpidae	<i>Talpa levantis</i>	Karadeniz Köstebeği	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
27	Sciuridae	<i>Sciurus anomalus</i>	Sincap	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
28	Gliridae	<i>Glis glis</i>	Yediuyur	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
29	Gliridae	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Fındık Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
30	Spalacidae	<i>Nannospalax xanthodon</i>	Kör fare	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
31	Muridae	<i>Rattus rattus</i>	Evsıçanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
32	Muridae	<i>Rattus norvegicus</i>	Norveç Sıçanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
33	Muridae	<i>Apodemus flavicollis</i>	Sarıboyunlu Orman Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
34	Muridae	<i>Mus macedonicus</i>	Sarı Ev Faresi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
35	Leporidae	<i>Lepus europaeus</i>	Yabani Tavşan	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
36	Canidae	<i>Canis lupus</i>	Kurt	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
37	Canidae	<i>Canis aureus</i>	Çakal	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
38	Canidae	<i>Vulpes vulpes</i>	Tilki	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
39	Mustelidae	<i>Mustela nivalis</i>	Gelincik	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
40	Mustelidae	<i>Martes foina</i>	Kaya Sansarı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
41	Mustelidae	<i>Meles meles</i>	Porsuk	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
42	Ursidae	<i>Ursus arctos</i>	Boz Ayı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

Sıra No	Familiya	Tür	Türkçe Adı	Tespit Şekli	IUCN	Endemik
43	Felidae	<i>Lynx lynx</i>	Vaşak	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
44	Suidae	<i>Sus scrofa</i>	Yaban Domuzu	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
45	Cervidae	<i>Capreolus capreolus</i>	Karaca	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

D.2.2. Kuşlar

Ordu ili kuş faunasının tespit edilmesine yönelik yapılan arazi çalışmaları sonucunda 162 adet kuş türü ve bir alt tür belirlenmiştir.

Belirlenen türlerden Şah Kartal (*Aquila heliaca*) ve Üveyik (*Streptopelia turtur*) dünya ölçeğinde tehlike altında olup Hassas (VU) statüsündedirler.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İşi Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Çizelge D2 Ordu İli Kuş Listesi Tablosu

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUCN*	ENDEMİK*
1	Anatidae	<i>Anser albifrons</i>	Sakarca	Literatür	LC	Endemik değil
2	Anatidae	<i>Cygnus cygnus</i>	Ötücü Kuğu	Literatür	LC	Endemik değil
3	Anatidae	<i>Tadorna tadorna</i>	Suna	Literatür	LC	Endemik değil
4	Anatidae	<i>Mergellus albellus</i>	Sütlabi	Literatür	LC	Endemik değil
5	Gaviidae	<i>Gavia stellata</i>	Kızıl Gerdanlı Dalgıç	Literatür	LC	Endemik değil
6	Procellariidae	<i>Puffinus yelkouan</i>	Yelkovan	Literatür	VU	Endemik değil
7	Ardeidae	<i>Botaurus stellaris</i>	Balaban	Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
8	Phalacrocoracidae	<i>Microcarbo pygmeus</i>	Küçük Karabatak	Literatür	LC	Endemik değil
9	Accipitridae	<i>Hieraetus pennatus</i>	Küçük Kartal	Literatür	LC	Endemik değil
10	Accipitridae	<i>Buteo rufinus</i>	Kızıl Şahin	Literatür	LC	Endemik değil
11	Falconidae	<i>Falco tinnunculus</i>	Kerkenez	Literatür	LC	Endemik değil
12	Gruidae	<i>Grus grus</i>	Turna	Literatür	LC	Endemik değil
13	Charadriidae	<i>Vanellus vanellus</i>	Kızkuşu	Literatür	NT	Endemik değil
14	Charadriidae	<i>Pluvialis apricaria</i>	Altın Yağmurcun	Literatür	LC	Endemik değil
15	Scolopacidae	<i>Gallinago gallinago</i>	Suçulluğu	Literatür	LC	Endemik değil
16	Laridae	<i>Chroicocephalus genei</i>	İnce Gagalı Martı	Literatür	LC	Endemik değil
17	Laridae	<i>Ichthyaetus melanocephalus</i>	Akdeniz Martısı	Literatür	LC	Endemik değil
18	Laridae	<i>Larus canus</i>	Küçük Gümüş Martı	Literatür	LC	Endemik değil
19	Laridae	<i>Larus cachinnans</i>	Hazar Martısı	Literatür	LC	Endemik değil
20	Laridae	<i>Larus armenicus</i>	Van Gölü Martısı	Literatür	NT	Endemik değil
21	Laridae	<i>Hydroprogne caspia</i>	Hazar Sumrusu	Literatür	LC	Endemik değil
22	Laridae	<i>Chlidonias hybrida</i>	Bıyıklı Sumru	Literatür	LC	Endemik değil
23	Stercorariidae	<i>Stercorarius parasiticus</i>	Korsan Martı	Literatür	LC	Endemik değil
24	Oriolidae	<i>Oriolus oriolus</i>	Sarıasma	Literatür	LC	Endemik değil
25	Phylloscopidae	<i>Phylloscopus collybita</i>	Çıvgın	Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
26	Acrocephalidae	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Saz Kamışçını	Literatür	LC	Endemik değil
27	Muscicapidae	<i>Muscicapa striata</i>	Benekli Sinekapan	Literatür	LC	Endemik değil
28	Fringillidae	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Çütre	Literatür	LC	Endemik değil
29	Fringillidae	<i>Carduelis cannabina</i>	Ketenkuşu	Literatür	LC	Endemik değil
30	Fringillidae	<i>Loxia curvirostra</i>	Çaprazgaga	Literatür	LC	Endemik değil
31	Fringillidae	<i>Serinus serinus</i>	Küçük İskete	Literatür	LC	Endemik değil
32	Anatidae	<i>Cygnus olor</i>	Kuşu	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
33	Anatidae	<i>Anas strepera</i>	Boz Ördek	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
34	Anatidae	<i>Anas platyrhynchos</i>	Yeşilbaş	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
35	Anatidae	<i>Anas acuta</i>	Kilkuyruk	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
36	Anatidae	<i>Anas crecca</i>	Çamurcun	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
37	Gaviidae	<i>Gavia arctica</i>	Kara Gerdanlı Dalgıç	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
38	Podicipedidae	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Küçük Batağan	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
39	Podicipedidae	<i>Podiceps cristatus</i>	Bahri	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
40	Podicipedidae	<i>Podiceps nigricollis</i>	Kara Boyunlu Batağan	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
				ür		
41	Ardeidae	<i>Ardea cinerea</i>	Gri Balıkçıl	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
42	Ardeidae	<i>Ardea alba</i>	Büyük Ak Balıkçıl	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
43	Ardeidae	<i>Egretta garzetta</i>	Küçük Ak Balıkçıl	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
44	Phalacrocoracidae	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Tepeli Karabatak	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
45	Phalacrocoracidae	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Karabatak	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
46	Accipitridae	<i>Accipiter nisus</i>	Atmaca	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
47	Accipitridae	<i>Buteo buteo</i>	Şahin	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
48	Rallidae	<i>Gallinula chloropus</i>	Saztavuğu	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
49	Rallidae	<i>Fulica atra</i>	Sakarmeke	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
50	Scolopacidae	<i>Actitis hypoleucos</i>	Dere Düdükçünü	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
51	Laridae	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Karabaş Martı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
52	Laridae	<i>Ichthyaeetus ichthyaeetus</i>	Büyük Karabaş Martı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
53	Laridae	<i>Larus michahellis</i>	Gümüş Martı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
				ür		
54	Laridae	<i>Larus fuscus</i>	Kara Sırtlı Martı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
55	Laridae	<i>Thalasseus sandvicensis</i>	Kara Gagalı Sumru	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
56	Columbidae	<i>Columba livia</i>	Kaya Güvercini	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
57	Columbidae	<i>Streptopelia decaocto</i>	Kumru	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
58	Picidae	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Alaca Ağaçkakan	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
59	Corvidae	<i>Corvus frugilegus</i>	Ekin kargası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
60	Corvidae	<i>Corvus cornix</i>	Leş Kargası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
61	Corvidae	<i>Corvus corax</i>	Kuzgun	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
62	Paridae	<i>Periparus ater</i>	Çam Baştankarası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
63	Paridae	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Mavi Baştankara	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
64	Paridae	<i>Parus major</i>	Büyük Baştankara	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
65	Alaudidae	<i>Galerida cristata</i>	Tepeli Toygar	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
66	Aegithalidae	<i>Aegithalos caudatus</i>	Uzun Kuyruklu Baştankara	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
				ür		
67	Sylviidae	<i>Sylvia atricapilla</i>	Kara Başlı Ötleğen	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
68	Sylviidae	<i>Sylvia communis</i>	Ak Gerdanlı Ötleğen	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
69	Sylviidae	<i>Sylvia melanocephala</i>	Maskeli Ötleğen	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
70	Regulidae	<i>Regulus regulus</i>	Çalikuşu	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
71	Sturnidae	<i>Sturnus vulgaris</i>	Sığırcık	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
72	Turdidae	<i>Turdus merula</i>	Karatavuk	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
73	Turdidae	<i>Turdus philomelos</i>	Öter Ardiç	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
74	Muscicapidae	<i>Erithacus rubecula</i>	Kızılgerdan	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
75	Motacillidae	<i>Motacilla cinerea</i>	Dağ Kuyruksallayanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
76	Motacillida	<i>Motacilla alba</i>	Ak Kuyruksallayan	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
77	Fringillidae	<i>Fringilla coelebs</i>	İspinoz	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
78	Fringillidae	<i>Carduelis chloris</i>	Florya	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
79	Fringillidae	<i>Carduelis carduelis</i>	Saka	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
				ür		
80	Fringillidae	<i>Carduelis spinus</i>	Kara Başlı İskete	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
81	Anatidae	<i>Tadorna ferruginea</i>	Angıt	Arazi	LC	Endemik değil
82	Anatidae	<i>Aythya ferina</i>	Elmabaş Patka	Arazi	VU	Endemik değil
83	Anatidae	<i>Aythya fuligula</i>	Tepeli Patka	Arazi	LC	Endemik değil
84	Anatidae	<i>Mergus serrator</i>	Tarakdiş	Arazi	LC	Endemik değil
85	Phoenicopteridae	<i>Phoenicopus roseus</i>	Flamingo	Arazi	LC	Endemik değil
86	Ciconiidae	<i>Ciconia nigra</i>	Kara Leylek	Arazi	LC	Endemik değil
87	Ciconiidae	<i>Ciconia ciconia</i>	Leylek	Arazi	LC	Endemik değil
88	Ardeidae	<i>Ixobrychus minutus</i>	Küçük Balaban	Arazi	LC	Endemik değil
89	Ardeidae	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Gece Balıkçılı	Arazi	LC	Endemik değil
90	Ardeidae	<i>Ardeola ralloides</i>	Alaca Balıkçıl	Arazi	LC	Endemik değil
91	Ardeidae	<i>Bubulcus ibis</i>	Siğir Balıkçılı	Arazi	LC	Endemik değil
92	Ardeidae	<i>Ardea purpurea</i>	Erguvani Balıkçıl	Arazi	LC	Endemik değil
93	Accipitridae	<i>Pernis apivorus</i>	Arı Şahini	Arazi	LC	Endemik değil
94	Accipitridae	<i>Aquila heliaca</i>	Şah Kartal	Arazi	VU	Endemik değil
95	Falconidae	<i>Falco subbuteo</i>	Delice Doğan	Arazi	LC	Endemik değil
96	Falconidae	<i>Falco peregrinus</i>	Gökdoğan	Arazi	LC	Endemik değil
97	Rallidae	<i>Rallus aquaticus</i>	Sukılavuzu	Arazi	LC	Endemik değil
98	Rallidae	<i>Crex crex</i>	Bıldırcınkılavuzu	Arazi	LC	Endemik değil
99	Recurvirostridae	<i>Himantopus himantopus</i>	Uzunbacak	Arazi	LC	Endemik değil
100	Charadriidae	<i>Charadrius dubius</i>	Halkalı Küçük Cılıbit	Arazi	LC	Endemik değil
101	Scolopacidae	<i>Tringa ochropus</i>	Yeşil Düdükün	Arazi	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
102	Laridae	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	Küçük Martı	Arazi	LC	Endemik değil
103	Columbidae	<i>Columba palambus</i>	Tahtalı	Arazi	LC	Endemik değil
104	Columbidae	<i>Streptopelia turtur</i>	Üveyik	Arazi	VU	Endemik değil
105	Cuculidae	<i>Cuculus canorus</i>	Guguk	Arazi	LC	Endemik değil
106	Tytonidae	<i>Tyto alba</i>	Peçeli Baykuş	Arazi	LC	Endemik değil
107	Strigidae	<i>Otus scops</i>	İshakkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
108	Strigidae	<i>Strix aluco</i>	Alaca Baykuş	Arazi	LC	Endemik değil
109	Strigidae	<i>Athene noctua</i>	Kukumav	Arazi	LC	Endemik değil
110	Caprimulgidae	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Çobanaldatan	Arazi	LC	Endemik değil
111	Apodidae	<i>Apus apus</i>	Ebabil	Arazi	LC	Endemik değil
112	Apodidae	<i>Tachymarptis melba</i>	Ak Karınlı Ebabil	Arazi	LC	Endemik değil
113	Meropidae	<i>Merops apiaster</i>	Arıkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
114	Upupidae	<i>Upupa epops</i>	İbibik	Arazi	LC	Endemik değil
115	Alcedinidae	<i>Alcedo atthis</i>	Yalıçapkını	Arazi	LC	Endemik değil
116	Picidae	<i>Jynx torquilla</i>	Boyunçeviren	Arazi	LC	Endemik değil
117	Picidae	<i>Dendrocopos minor</i>	Küçük Ağaçkakan	Arazi	LC	Endemik değil
118	Picidae	<i>Dendrocopos major</i>	Orman Alaca Ağaçkakan	Arazi	LC	Endemik değil
119	Picidae	<i>Picus viridis</i>	Yeşil Ağaçkakan	Arazi	LC	Endemik değil
120	Laniidae	<i>Lanius collurio</i>	Kızıl Sırtlı Örümcekkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
121	Laniidae	<i>Lanius minor</i>	Kara Alınlı Örümcekkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
122	Corvidae	<i>Garrulus glandarius</i>	Alakarga	Arazi	LC	Endemik değil
123	Corvidae	<i>Pica pica</i>	Saksağan	Arazi	LC	Endemik değil
124	Corvidae	<i>Coloeus monedula</i>	Küçük Karga	Arazi	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
125	Corvidae	<i>Pyrrhonorax pyrrhonorax</i>	Kırmızı Gagalı Dağkargası	Arazi	LC	Endemik değil
126	Paridae	<i>Poecile palustris</i>	Kayın Baştankarası	Arazi	LC	Endemik değil
127	Alaudidae	<i>Alauda arvensis</i>	Tarlakuşu	Arazi	LC	Endemik değil
128	Alaudidae	<i>Eremophila alpestris</i>	Kulaklı Toygar	Arazi	LC	Endemik değil
129	Alaudidae	<i>Melanocorypha bimaculata</i>	Küçük Boğmaklı Toygar	Arazi	LC	Endemik değil
130	Alaudidae	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Boğmaklı Toygar	Arazi	LC	Endemik değil
131	Hirundinidae	<i>Riparia riparia</i>	Kum Kırlangıç	Arazi	LC	Endemik değil
132	Hirundinidae	<i>Hirundo rustica</i>	Kırlangıç	Arazi	LC	Endemik değil
133	Hirundinidae	<i>Delichon urbicum</i>	Ev Kırlangıcı	Arazi	LC	Endemik değil
134	Hirundinidae	<i>Ptyonoprogne rupestris</i>	Kaya Kırlangıcı	Arazi	LC	Endemik değil
135	Cettidae	<i>Cettia cetti</i>	Kamış Bülbülü	Arazi	LC	Endemik değil
136	Phylloscopidae	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Söğüt Bülbülü	Arazi	LC	Endemik değil
137	Acrocephalidae	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Büyük Kamışçın	Arazi	LC	Endemik değil
138	Acrocephalidae	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Kındıra Kamışçın	Arazi	LC	Endemik değil
139	Acrocephalidae	<i>Iduna pallida</i>	Ak Mukallit	Arazi	LC	Endemik değil
140	Sylviidae	<i>Sylvia borin</i>	Boz Ötleğen	Arazi	LC	Endemik değil
141	Sylviidae	<i>Sylvia nisoria</i>	Çizgili Ötleğen	Arazi	LC	Endemik değil
142	Sylviidae	<i>Sylvia curruca</i>	Küçük Ak Gerdanlı Ötleğen	Arazi	LC	Endemik değil
143	Troglodytidae	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Çıtkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
144	Sittidae	<i>Sitta europaea</i>	Sıvacı	Arazi	LC	Endemik değil
145	Certhiidae	<i>Certhia brachydactyla</i>	Bahçe Tırnaşıkkuşu	Arazi	LC	Endemik değil

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUC N*	ENDEMİK*
146	Turdidae	<i>Turdus viscivorus</i>	Ökse Ardıç	Arazi	LC	Endemik değil
147	Muscicapidae	<i>Monticola solitarius</i>	Gökardıç	Arazi	LC	Endemik değil
148	Muscicapidae	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Bülbül	Arazi	LC	Endemik değil
149	Muscicapidae	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Kara Kızılkuyruk	Arazi	LC	Endemik değil
150	Muscicapidae	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Kızılkuyruk	Arazi	LC	Endemik değil
151	Muscicapidae	<i>Saxicola rubetra</i>	Çayır Taşkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
152	Muscicapidae	<i>Saxicola torquatus</i>	Taşkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
153	Muscicapidae	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Kuyrukkakan	Arazi	LC	Endemik değil
154	Muscicapidae	<i>Oenanthe isabellina</i>	Boz Kuyrukkakan	Arazi	LC	Endemik değil
155	Muscicapidae	<i>Oenanthe hispanica</i>	Kara Kulaklı Kuyrukkakan	Arazi	LC	Endemik değil
156	Passeridae	<i>Passer domesticus</i>	Serçe	Arazi	LC	Endemik değil
157	Passeridae	<i>Passer montanus</i>	Ağaç Serçesi	Arazi	LC	Endemik değil
158	Prunellidae	<i>Prunella modularis</i>	Dağbülbülü	Arazi	LC	Endemik değil
159	Motacillidae	<i>Motacilla flava</i>	Sarı Kuyruksallayan	Arazi	LC	Endemik değil
160	Motacillida	<i>Anthus trivialis</i>	Ağaç İncirkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
161	Motacillida	<i>Anthus spinoletta</i>	Dağ İncirkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
162	Fringillidae	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Kocabaş	Arazi	LC	Endemik değil
163	Fringillidae	<i>Phrrhula phyrhula</i>	Şakrak	Arazi	LC	Endemik değil
164	Emberizidae	<i>Emberiza calandra</i>	Tarla Çintesi	Arazi	LC	Endemik değil
165	Emberizidae	<i>Emberiza cia</i>	Kaya Çintesi	Arazi	LC	Endemik değil
166	Emberizidae	<i>Emberiza hortulana</i>	Kirazkuşu	Arazi	LC	Endemik değil
167	Emberizidae	<i>Emberiza cirrus</i>	Bahçe Çintesi	Arazi	LC	Endemik değil
168	Fringillidae	<i>Serinus pusillus</i>	Kara İskete	Arazi	LC	Endemik değil

D.2.3. İç Su Balıkları

Ordu ili iç su balık faunası için bölgeden 5 familyaya dahil (Cyprinidae, Salmonidae, Mugilidae, Blennidae, Gobiidae) toplam 14 balık türü belirlenmiştir.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İş Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Çizelge D3 1 Ordu İli İç Su Balıkları Listesi Tablosu

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TURKCE ADI	TESPİT SEKİLİ*	IUCN*	ENDEMİK*
1	Gobiidae	<i>Neogobius kessleri</i>	Kaya Balığı	Literatür	LC	Endemik değil
2	Gobiidae	<i>Neogobius melanostomus</i>	Kum Kaya Balığı	Literatür	LC	Endemik değil
3	Cyprinidae	<i>Alburnus chalcoides</i>	Tatlısu Kolyoz Balığı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
4	Cyprinidae	<i>Barbus tauricus</i>	Bıyıklı Balık	Arazi + Literatür	VU	Endemik değil
5	Cyprinidae	<i>Capoeta banarescui</i>	Siraz Balığı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
6	Cyprinidae	<i>Squalius cephalus</i>	Tatlısu Kefali	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
7	Cyprinidae	<i>Vimba vimba</i>	Eğrez Balığı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
8	Cyprinidae	<i>Carassius gibelio</i>	Havuz Balığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik değil
9	Cyprinidae	<i>Rhodeus amarus</i>	Acı Balık	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
10	Cyprinidae	<i>Cyprinus carpio</i>	Sazan	Arazi + Literatür	VU	Endemik Değil
11	Blennidae	<i>Salaria fluviatilis</i>	Horozbina Balığı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
12	Salmonidae	<i>Salmo labrax</i>	Deniz Alası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
13	Salmonidae	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	Gökkuşluğu Alabalığı	Arazi + Literatür	NE	Endemik değil
14	Gobiidae	<i>Neogobius fluviatilis</i>	Tatlısukayası Balığı	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
15	Mugilidae	<i>Mugil cephalus</i>	Has Kefal	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
16	Salmonidae	<i>Salmo abanticus</i>	Abant Alası	Arazi	NE	Endemik değil

D.2.4. Sürüngenler

Ordu İli sınırları içerisinde sürdürülen çalışmalar genel hatlarıyla aşağıda ifade edilmiştir. Ordu ili içerisinde dağlar, yaylalar, step alanlar, orman, vadi gibi yeryüzü şekilleri ile akarsu, baraj ve göl sistemleri, küçük bataklıklar gibi birçok farklı alana sahip olması nedeniyle farklı özellikte sürüngen türlerinin yaşayabilmesi için birbirinden farklı ve uygun alanlar sunduğu görülmektedir.

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İş Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Çizelge D3 2 Ordu İli Sürüngen Listesi Tablosu

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TÜRKÇE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUCN*	ENDEMİK*
1	Colubridae	<i>Zamenis longissimus</i>	Eskülap Yılanı	Literatür	LC	Endemik Değil
2	Emydidae	<i>Emys orbicularis</i>	Benekli Kaplumbağa	Literatür	LR/nt	Endemik Değil
3	Lacertidae	<i>Darevskia rudis</i>	Trabzon kertenkelesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
4	Lacertidae	<i>Darevskia saxicola</i>	Kaya kertenekesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
5	Lacertidae	<i>Lacerta viridis</i>	Yeşil kertenkele	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
6	Anguidae	<i>Anguis fragilis</i>	Yılan Kertenkele	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
7	Colubridae	<i>Natrix natrix</i>	Yarısucul Yılan	Arazi + Literatür	LR / nt	Endemik Değil
8	Colubridae	<i>Natrix tessellata</i>	Damalı Su Yılanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
9	Colubridae	<i>Coronella austriaca</i>	Avusturya Yılanı	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
10	Viperidae	<i>Vipera transcaucasiana</i>	Kafkas Burunlu Engereği	Arazi + Literatür	LR / nt	Endemik
11	Viperidae	<i>Vipera (Pelias) barani</i>	Baran Engereği	Arazi + Literatür	NT	Endemik
12	Scincidae	<i>Ablepharus chernovi</i>	Çernov Kertenkelesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil
13	Lacertidae	<i>Darevskia bithynica</i>	Bithynica Kaya kertenkelesi	Arazi + Literatür	LC	Endemik Değil

D.2.5. Çift Yaşarlar

Ordu İli sınırları içerisinde amfibi (çiftyaşar) çalışmaları genel hatlarıyla aşağıda ifade edilmiştir

Not: “Ordu İli Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme İş Projesi” devam etmekte olup; bu kapsamda arazi ve literatörden ele edilen tür kayıtları güncellenecektir

Çizelge D3 3Ordu İli Çift Yaşarlar Listesi Tablosu

SIRA NO	FAMİLYA*	TÜR*	TÜRKÇE ADI	TESPİT ŞEKLİ*	IUCN*	ENDEMİK*
1	Salamandridae	<i>Triturus karelini</i>	Pürtüklü Semender	Literatür	LC	Endemik değil
2	Salamandridae	<i>Ommatotriton</i>	Şeritli Karadeniz	Arazi + Literatür	NT	Endemik değil
3	Hylidae	<i>Hyla arborea</i>	Ağaç Kurbağası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
4	Bufoidea	<i>Bufo viridis</i>	Gece Kurbağası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
5	Bufoidea	<i>Bufo bufo</i>	Kara Kurbağası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
6	Ranidae	<i>Rana ridibunda</i>	Ova Kurbağası	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
7	Ranidae	<i>Rana dalmatina</i>	Çevik Kurbağa	Arazi + Literatür	LC	Endemik değil
8	Ranidae	<i>Rana camerani</i>	Şeritli Kurbağa	Arazi	LC	Endemik Değil
9	Pelodytidae	<i>Pelodytes caucasicus</i>	Kafkas Kurbağası	Arazi	NT	Endemik Değil

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

Ordu ili genelinde orman varlığı yayılışına bakıldığında farklı ekolojik değişimler görülmez. Ancak bazı bitki türlerinin yayılış bölgeleri sınırlarının il coğrafyasında bulunması nedeniyle istisna sayılacak ekolojik bazı değişiklikler görülür. Ülkemiz ormanlarının önemli meşçerelerinden, Doğu Ladininin meşçere sınırı olan Melet havzasının doğu kısmı il genelinin ekolojik yapısından farklılık arz eder. Ayrıca Tokat ve Sivas illerine yakın dağlık ve platoların oluşturduğu orman ekolojisi kıyı bandından farklı ekolojik yapıya sahiptir. Bu ekolojik çeşitlilikten dolayı il orman varlığı ve alt örtü diye tabir edilen otsu ve odunsu yapı çeşitlilik bakımından oldukça zengindir.

Ordu ili genelinde orman alanlarının mülkiyeti devlete ait olup özel şahsa ait oluşan orman alanları yok denecek kadar azdır. Orman alanlarının mülkiyetiyle ilgili olarak Kadastro Genel Müdürlüğüne bağlı birimler ve Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne ait elemanlarca ölçüm çalışmaları halen yürütülmektedir. Bu bağlamda orman alanlarının mülkiyet durumları ölçüm sonuçlarına göre daha iyi değerlendirilip mutlak bir sonuç verilebilecektir.

D.4. Çayır ve Mera

İlde mevcut ayır ve mera alanlarından, bunların özelliklerinden [isimleri ve alanları (ha)], kullanımlarından, ayır ve mera alanlarının yıllar bazında azalmasından veya artmasından söz edilmelidir.

Çizelge D3 4 İlçelere Göre Mera Varlığı

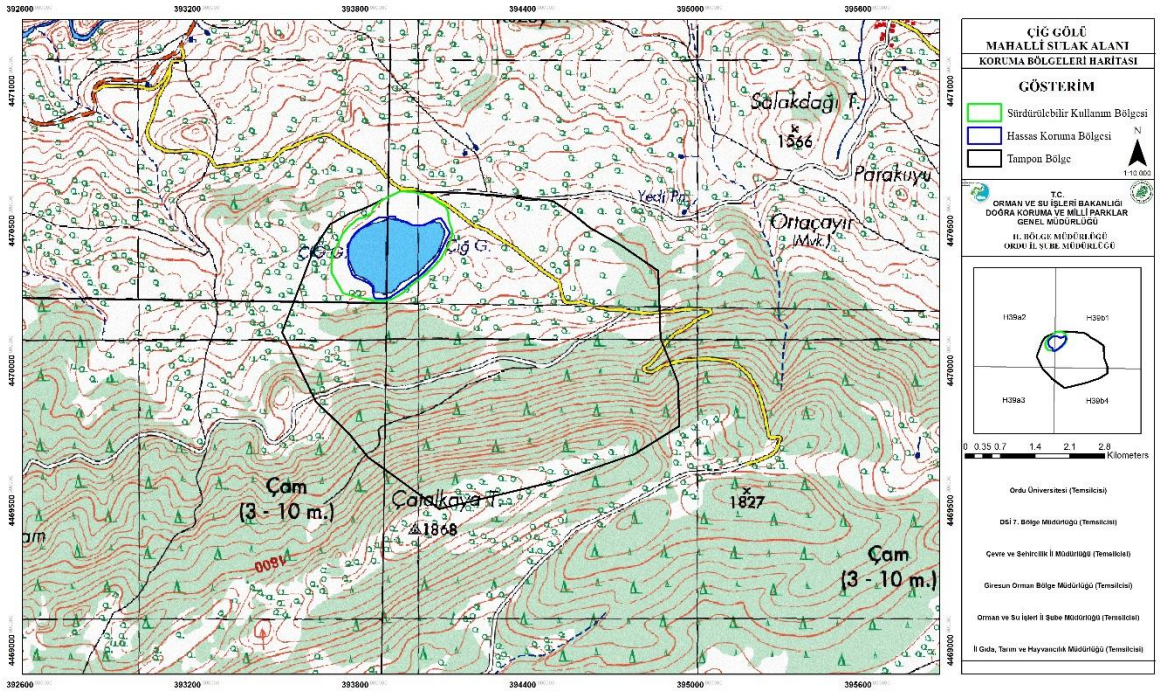
İLÇESİ	MERA VARLIğI (ha.)
Akkuş	1.297,87
Altınordu	0,57
Aybastı	4.417,65
Fatsa	1,83
Gölköy	3.904,40
Kabadüz	16.151,94
Korgan	5.078,80
Kumru	3.875,08
Mesudiye	14.361,02
Ulubey	194,24
nyes	0,87

D.5. Sulak Alanlar

Çiğ Gl Mahalli Sulak Alanı, Ordu İli, Mesudiye İlçesi, Dayılı Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

118,789 hektarlık tampon bölge alanına sahip iğ Gl Mahalli Sulak Alanı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 120 km. Mesudiye İlçe Merkezine yaklaşık 23 km. Dayılı Mahallesine ise yaklaşık 6 km. mesafede bulunmaktadır.

1560 – 1578 rakımları arasında bulunan iğ Gl Mahalli Sulak Alanı; kuzeyde Dayılı Köyü Köyü, güneyde Sarıkaya Köyü, batıda avdar Köyü ve Yenisan Köyü ile çevrilidir. Alanın merkez koordinatları Y:393958 / X:4470370 ‘dir.

Resim 1 Çiğ Gölü Mahalli Sulak Alanı

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

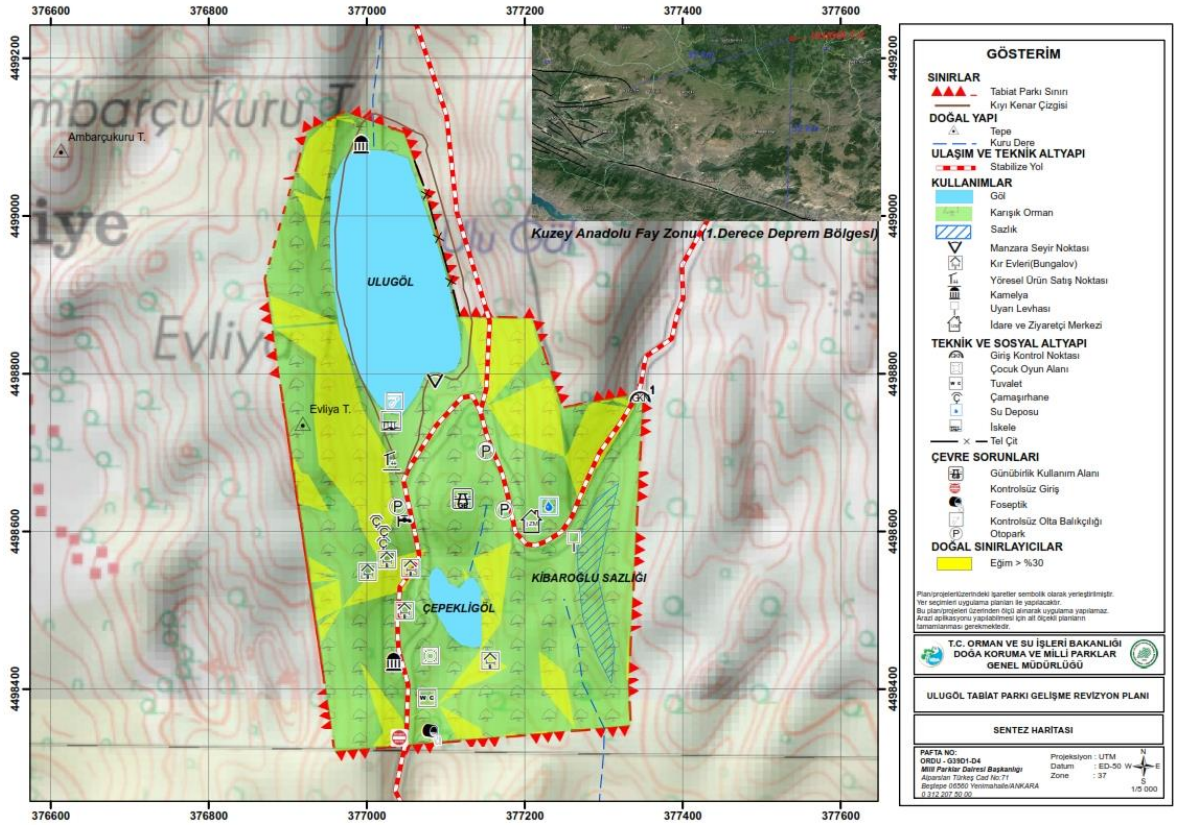
D.6,1 Tabiat Parkları

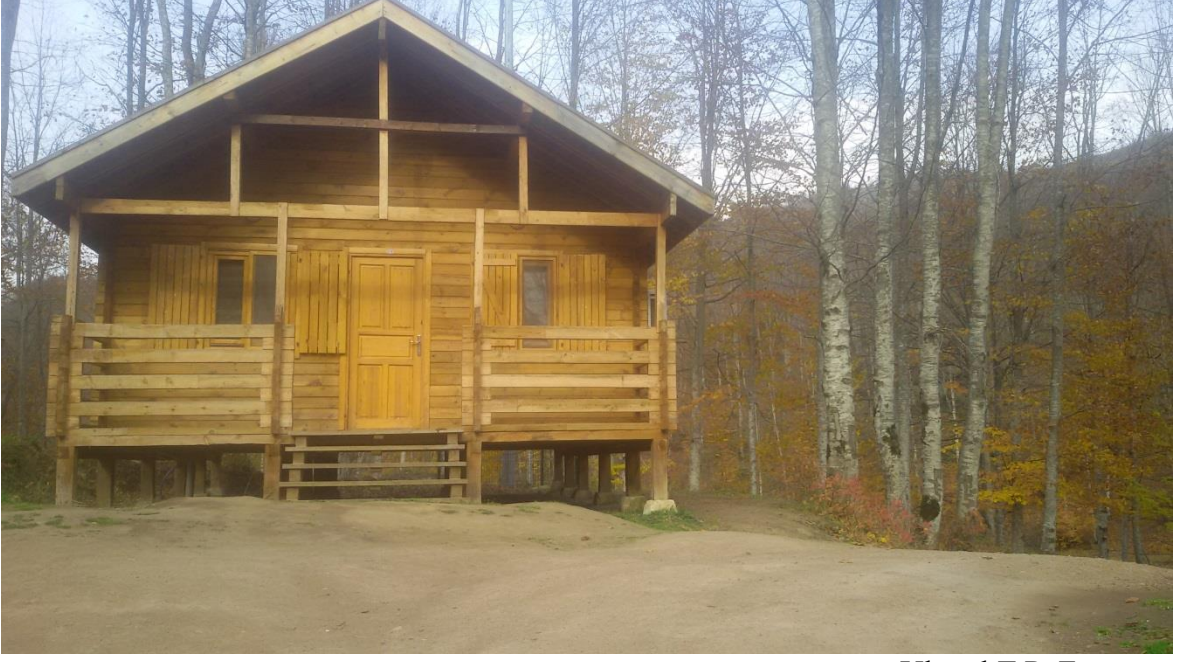
İlimizde iki adet Tabiat Parkı bulunmakta olup;

Ulugöl Tabiat Parkı, Ordu İli, Gökçöy İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır.

26,56 hektarlık alana sahip Ulugöl Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 74 km. Gökçöy İlçe Merkezine yaklaşık 15 km. mesafede bulunmaktadır.

1198 – 1277 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Süleymaniye Köyü, güneyde Yuvapınar Köyü, batıda Haruniye Köyü ve Uzuneriş Yaylası ile çevrilidir.

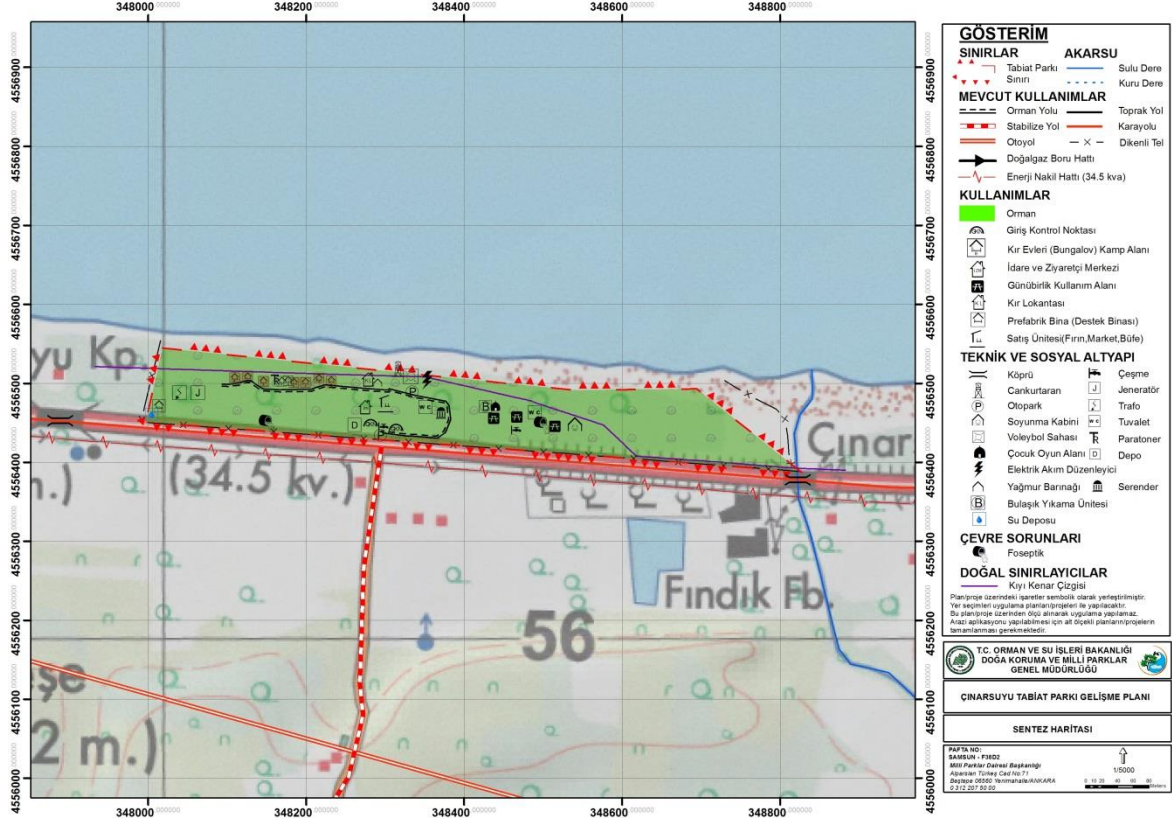

Resim 2 Ulugöl T.P. Foto

Resim 3Ulugöl T.P.

Çınarsuyu Tabiat Parkı, Ordu İli, Ünye İlçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. 6,72 hektarlık alana sahip Çınarsuyu Tabiat Parkı, Ordu İl Merkezine yaklaşık 73 km. Ünye İlçe Merkezine yaklaşık 10 km. mesafede bulunmaktadır. 1.5 – 2.5 rakımları arasında bulunan Ulugöl Tabiat Parkı; kuzeyde Karadeniz, güneyde Samsun – Ordu Karayolu, batıda Atmaca Deresi, doğuda Çınarsuyu Deresi ile çevrilidir.

Resim 4 Çınarsuyu T.P.

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

İlimiz doğal güzellikleri ve yaşama alanı açısından oldukça güzel bir Karadeniz ilidir. İlimizde pek çok sit alanı, tabiat parkı, mesire yerleri mevcuttur. İlimizdeki tabiat parkları ve doğal sit alanlarıyla ilgili bilgiler konuyla ilgili başlıkta verilmiştir. İlimizin daha çok gelişmesi ve insanlarda farkındalık yaratması için çalışmalar yapılarak Ordu ilinin daha çok tanınması sağlanabilir.

Kaynaklar

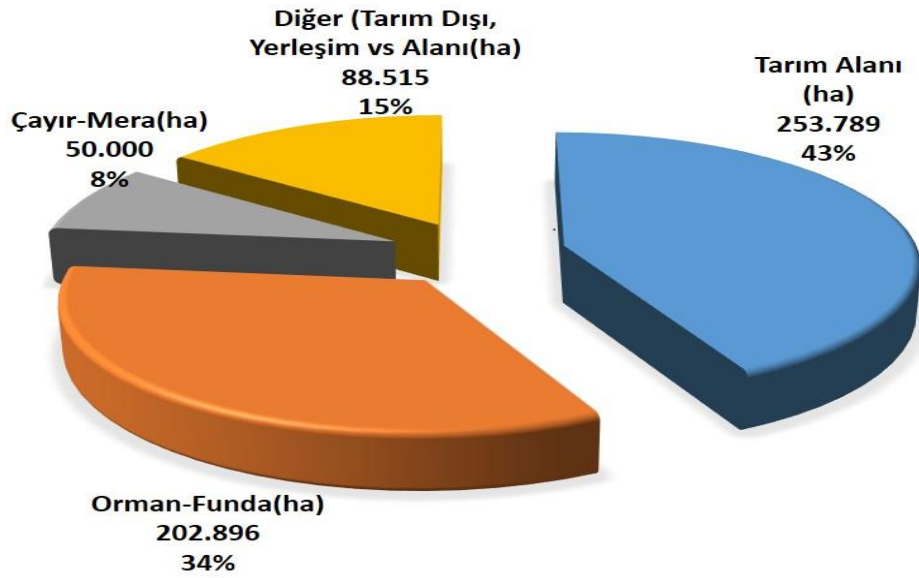
Ordu İli, Karasal ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi,
Ulugöl Tabiat Parkı Gelişme Planı,
Çınarsuyu Tabiat Parkı Gelişme Planı,
Ordu İli Mahalli Sulak Alan Komisyon Kararı,

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Çizelge E 1 Ordu İli Arazi Sınıflandırması

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler	16.750	0,28
2. Sınıf Araziler	74.545	1,25
3. Sınıf Araziler	218.653	3,67
4. Sınıf Araziler	658.619	11,07
5. Sınıf Araziler	0	0
6. Sınıf Araziler	2.525.756	42,44
7. Sınıf Araziler	2.429.442	40,82
8. Sınıf Araziler	28.235	0,47
TOPLAM	595.200	100

Şekil E.12 – Ordu ilinde 2017 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması (OGTHM,2016)

Çizelge E.26 – 2017 yılı için Ordu ilinde arazi sınıflandırması

(Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Corine Veritabanı)

ORDU	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ							
	1990		2000		2006		2012	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	4250,22	0,73	6194,29	1,06	6876,28	1,17	7194,96	1,23
2) Tarımsal Alanlar	285879,58	48,80	283897,57	48,46	321003,07	54,77	320438,1	54,67
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	294012,06	50,19	294055,54	50,19	256809,53	43,82	256758,33	43,81
4) Sulak Alanlar	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00
5) Su Yapıları	1693,23	0,29	1687,7	0,29	1414,34	0,24	1711,85	0,29
TOPLAM	585835,09	100,00	585835,1	100,00	586103,22	100,00	586103,24	100,00

E.2. Mekânsal Planlama

Ordu ili genelinde yerleşmelerin formunu deniz, göller, akarsular, engebeli yeryüzü şekilleri, tarım, orman arazileri, arazinin jeolojik durumu gibi doğal eşikler belirlemektedir. İl genelinde en yoğun yerleşmeler kıyı kesimde yer almaktadır. Kuzeyde yer alan Karadeniz sınırlayıcı bir faktör olduğundan Ordu ilinin sahil ilçelerinde yerleşmeler, Samsun-Giresun güzergâhı yönünde ilerlemektedir. Yatırımlar ve planlamalar bu güzergâh üzerinde yoğunlaşmaktadır. İç kesimde yer alan yerleşmeler ise daha çok engebeli arazilere, akarsulara göre şekillenmiş, çok fazla büyüme imkanı bulamamıştır. İlimizin kırsal kesimde, engebeli arazilerin varlığına bağlı olarak dağınık yerleşmeler çoğunluktadır. Ordu ilinin ilk kuruluş yeri Boztepe'nin doğuya bakan yamaçlarıdır. 1927 yılından günümüze kadar Ordu'da birçok plan yapılmış ve plan kararları alınmıştır, bu kararlar Ordu'nun gelişim yönünü belirlemiştir. Ordu ili Merkez ilçenin bilinen en eski planı 1927 yılında yapılmış plandır. 1949 yılında yapılan imar planında; yerleşme özelliği bakımından ikinci bölge, şehrin bugünkü ticaret merkezi olan Düz Mahalle ve Şarkıye Mahallesi olarak karşımıza çıkmıştır. Ticaret alanı kentin düz alanına konumlanmış, ızgara sistemine benzer, birbirini kesen yollar şeklinde planlanmıştır. Ulaşım konusunda sahil kesimindeki yol (günümüzdeki Karadeniz sahil yolunun Ordu-Samsun kolu) ana arter olarak görülmüştür. Planda sahil ve kıyı kullanımının yanı sıra sanayi alanlarına dair 44% 34% 8% 14% Tarım Orman-Funda Çayır-Mera Diğer(yerleşim vb.) 102 herhangi bir oluşum gözlenmemekte iken kentin daha çok günümüzdeki merkez alanının (Şarkıye mahallesinin) batısında geliştiği görülmüştür. 1961 yılında yapılan imar planı ile kentin Civil Deresi yakınlarına kadar genişlediği gözlemlenmiş olup bir önceki plana göre bu alanların da imara açıldığı ve kentin gelişme yönünün doğuya doğru kaydığı görülmektedir. Bu gelişmede günümüzdeki Ordu-Giresun yolunun önerilmesinin etkisi büyüktür. Plan kentin imarlı büyümesine kısmen cevap verebilmiş olup diğer planda eksikliği hissedilen kıyı kesimindeki atıl alanlar yerini

bu planla birlikte turistik tesislere bırakmış ve dolayısıyla kıyı kesimine bir işlev yüklenmiştir. 1983 yılında yapılan imar planı, kenti doğu ve batı doğrultusunda gelişmeye yöneltmiştir. Bu planın Ordu'nun imarlı büyümesine en iyi cevap veren plan olduğu gözlenmektedir. Sahil kesimi bir önceki plandaki gibi rekreasyon ve turistik alanlara ayrılmış ve sahil boyunca uzanan bir koridor şeklinde planlanmıştır. 1992 yılında onaylanan imar planında önceki imar planı ana kararları aynen korunmuş olmakla birlikte, oldukça geniş alanların ilave imar planı yapılmıştır. Bu planla birlikte toplam planlama alanı yaklaşık olarak 2400 ha'yı bulmuştur.

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

İlimizin de içerisinde yer aldığı Ordu-Trabzon-Rize-Giresun-Gümüşhane-Artvin Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca 24.06.2011 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Planın amacı, Planlama Bölgesinin ulusal ve uluslararası önemini arttıracak, çevre korumayı öncelik olarak seçmiş, bölgesel dengesizlikleri gidermeye yönelik, bilgi toplumunun gereklerine uygun ve toplumsal meşruiyeti olan bir iktisadi kalkınma modeli çerçevesinde yerel kaynakların optimum ve sürdürülebilir gelişimini/kullanımını sağlayacak, geleceğe yönelik arazi kullanım kararlarını uygulama politikaları ile birlikte geliştirmektir. İlimiz genelinde özellikle turizm ve tarım sektörlerinin kalkındırılması ve geliştirilmesi öncelikli hedefler arasında yer almaktadır.

Çevre Düzeni Planı plan kararları ile Ordu ilini bölgenin kültür ve turizm merkezi haline getirmek, mevcut hammaddelere ve yenilikçi sektörlerle yönelik sanayi gelişimini desteklemek, ulaşım ve altyapı olanaklarını artırmak, orman ve özel ürün tarım arazisi (fındık) olarak tahsisli alanların sürdürülebilirliğini sağlamak, kırsalda hayvancılık ve tarım sektörünü kalkındırmak hedeflenmektedir.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Geçmişten günümüze kent makroformu çoğunlukla doğal eşiklere göre şekillenen Ordu iline yönelik mekânsal planlama çalışmalarının kenti geliştirici ve mevcut yapıyı iyileştirici yönde yapıldığı görülmektedir. Alınan plan kararları ile İlimizin kıyı kesiminde yer alan yerleşmenin doğu-batı-güney yönde geliştiği, iç kesimde yer alan yerleşmelerin ise çok fazla büyümediği gözlemlenmektedir. İlimiz için yapılan Çevre Düzeni Planları ile de öncelikli olarak tarım ve turizm sektörlerini kalkındırmaya ve geliştirmeye yönelik mekânsal planlama kararları alındığı görülmektedir. 6360 sayılı Kanun gereği Büyükşehir Belediyesi olan Ordu iline yönelik alınacak plan kararları ile bütüncül bir planlamaya gidileceği, 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planları olmayan ilçeler için çalışmalar yapılacağı, kenti geliştirici ve iyileştirici yönde planlama çalışmalarına gidileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

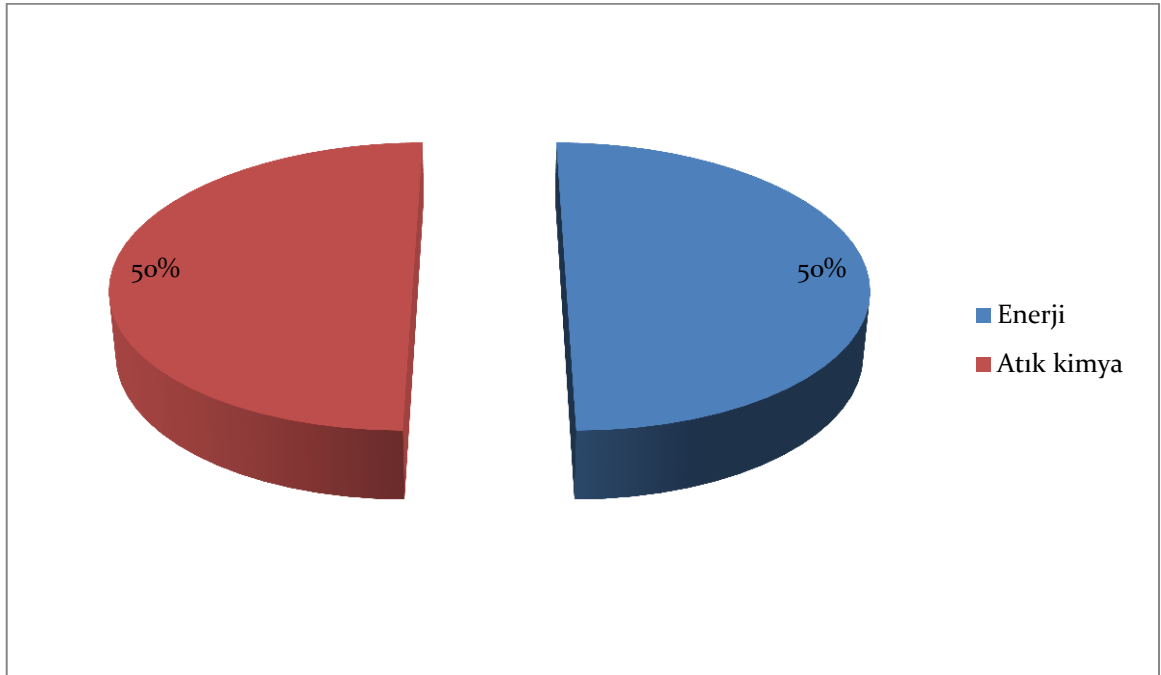
Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

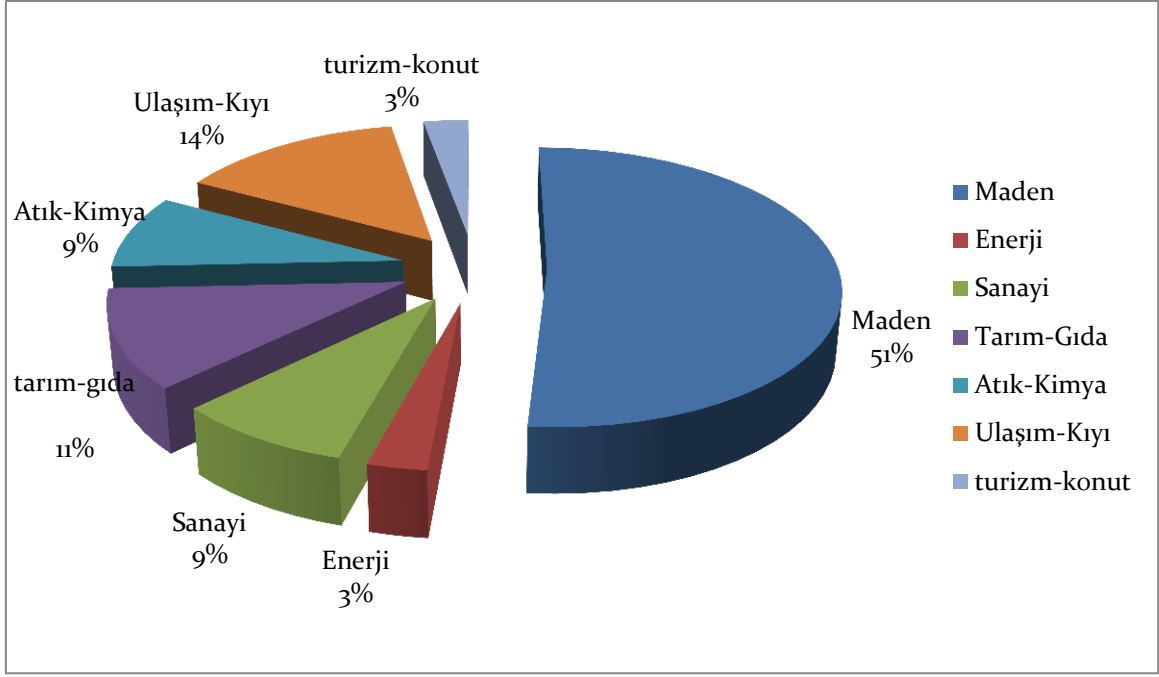
F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.27 – Ordu İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı (ÇŞİM,2018)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım- Gıda	Atık- Kimya	Ulaşım- Kıyı	Turizm- Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	18	1	3	4	3	5	1	35
ÇED Gereklidir	1							1
ÇED Olumlu Kararı		1			1			2

Şekil F.13 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı (ÇŞİM,2018)

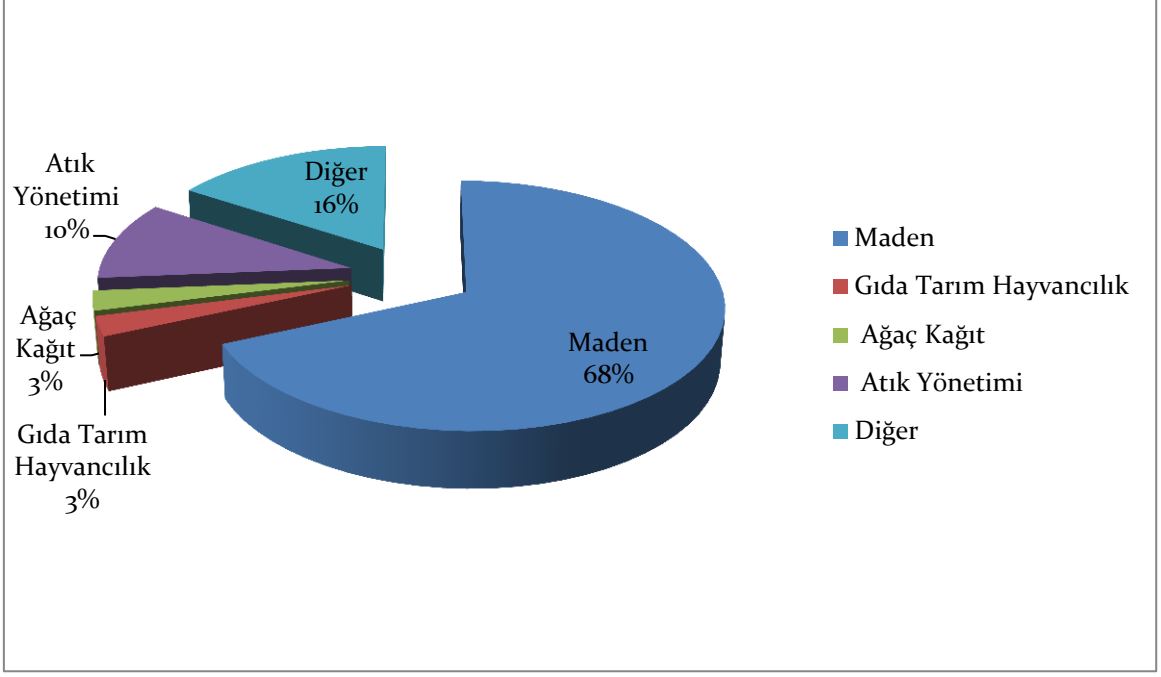

Şekil F.14 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı
(ÇŞİM,2018)

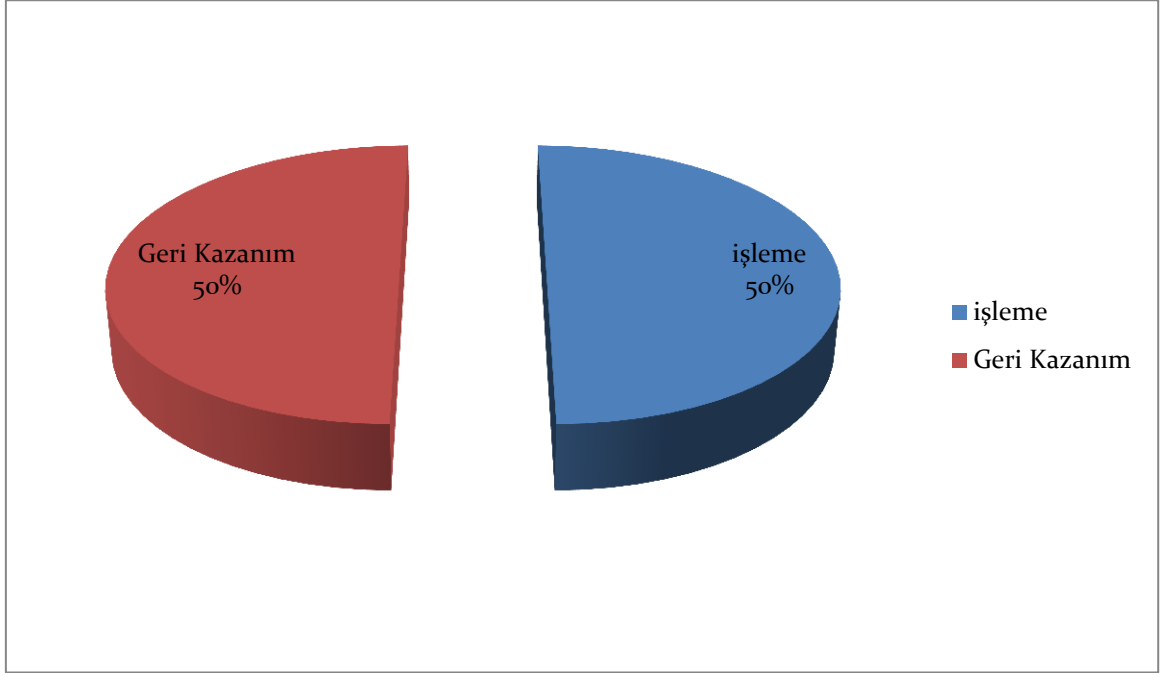
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.28 – Ordu ilinde 2017 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları
(ÇŞİM,2018)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	2	25	27
Çevre İzni Belgesi		35	35
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	1	8	9
TOPLAM	3	68	71

Şekil F.15 – Ordu ilinde 2017 yılında verilen Çevre İzni veya Çevre İzni ve Lisans Belgelerinin sektörlere göre dağılımı
(ÇŞİM,2018)

Şekil F.16 - Ordu ilinde 2017 yılında verilen lisansların konuları
(ÇŞİM,2018)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde kırma eleme tesisleri faaliyeti için (ÇED gerekli değildir kararı) Müdürlüğümüze başvurular olmaktadır. Ordu'nun gelişen bir olması dolayısıyla pek çok proje yapımı yıl içerisinde gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlere ilişkin ÇED kararları ve İzin Lisans konuları mevzuatlarımız dahilinde takip edilmektedir.

Kaynaklar

-Ordu evre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü Envanter Bilgileri.

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Bu rapor kapsamında denetim faaliyetleri değerlendirilirken, gerçekleştirilen denetimler planlı (rutin) ve ani (plansız-rutin olmayan) denetimler olarak ikiye ayrılmıştır. Planlı denetimler, bir ya da çok yıllık bir program çerçevesinde İl Müdürlüğü tarafından haberli veya habersiz olarak gerçekleştirilen denetimlerdir. Plansız denetimler ise;

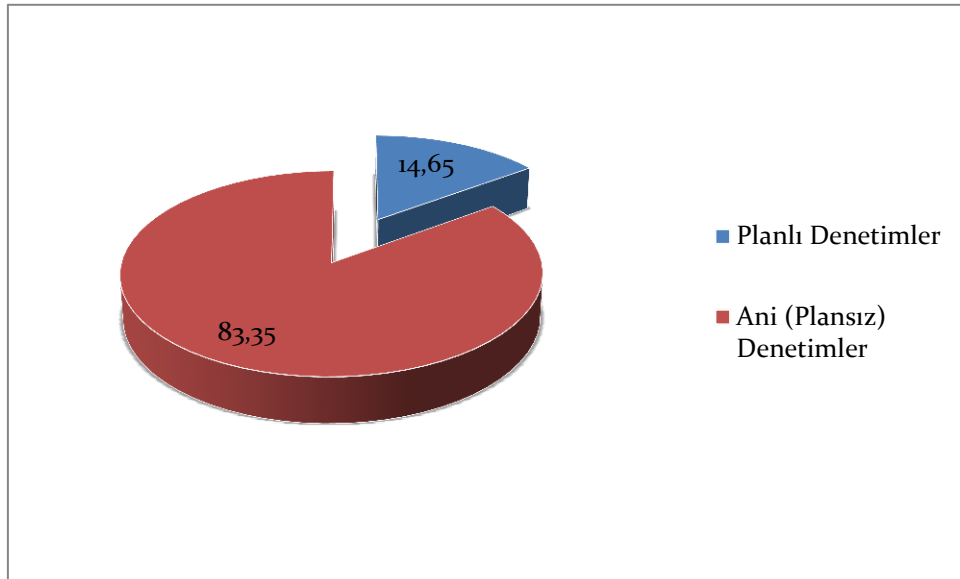
- izin yenileme prosedürünün bir parçası olarak,
- yeni izin alma prosedürünün bir parçası olarak,
- kaza ve olaylar sonrasında (yangın ve aniden ortaya çıkan kirlilikler gibi),
- mevzuata uygunsuzluğun fark edildiği durumlarda,
- Bakanlık ya da ÇŞİM tarafından gerek görülen durumlarda,
- ihbar veya şikâyet sonrasında

ani olarak gerçekleşen ve herhangi bir programa bağlı kalınmaksızın ÇŞİM tarafından yapılan denetimlerdir.

Çizelge G.29 - Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı

(Çevre Denetim Uygulaması, 2018)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	131
Ani (plansız) denetimler	763
Genel toplam	894

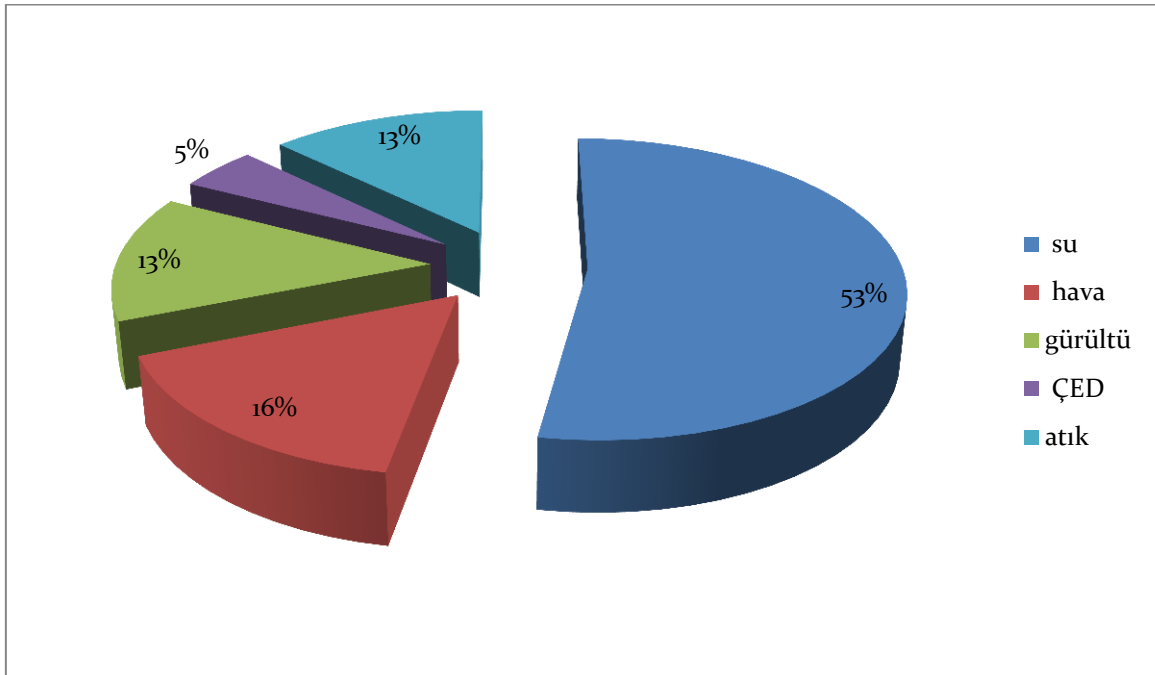

Şekil G.17- Ordu ilinde ÇŞİM tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı (Çevre Denetim Uygulaması, 2018)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.30 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları
(ÇŞİM,2018)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	62	202	-	49	-	52	18	383
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	62	202	-	49	-	52	18	383
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	% 100	%100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100	% 100

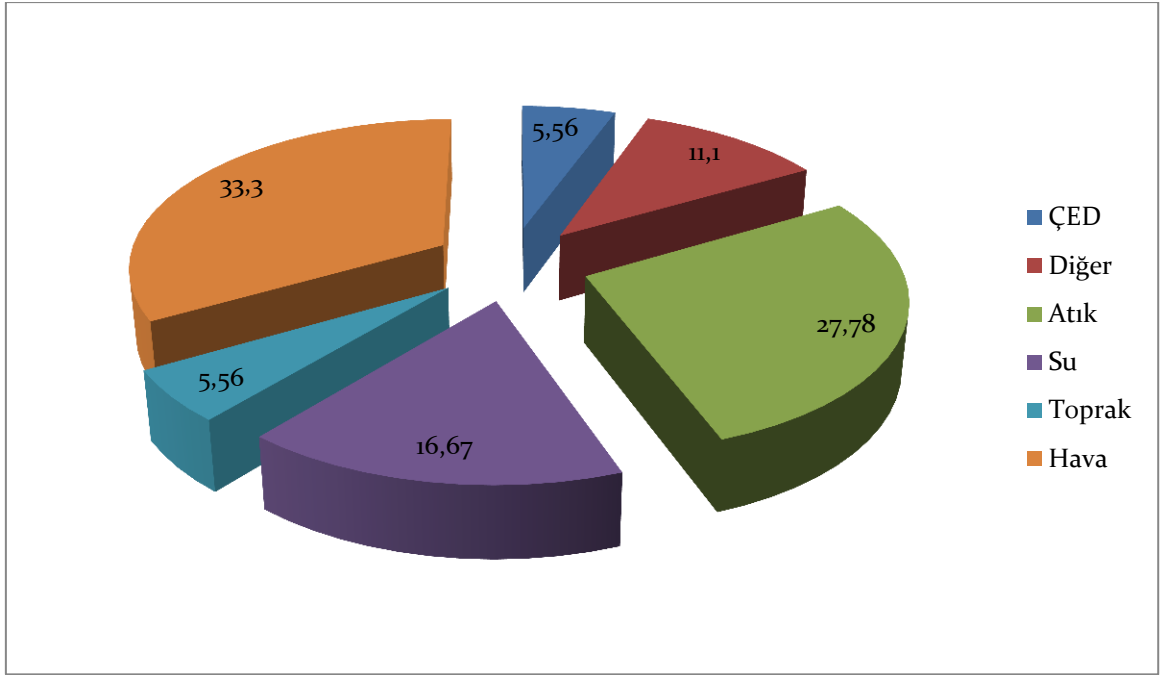
Şekil G.18 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(ÇŞİM,2018)

G.3. İdari Yaptırımlar

İldeki bilgiler kapsamında Çizelge G.46, Şekil G.31 oluşturulmalıdır. İdari yaptırım kararı verilen firmaların isimleri rapor metninde verilmemelidir.

Çizelge G.31 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı
(ÇŞİM,2018)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	208.344	103.217	203	298.567	-	-	42.470	51.711,41	704.512,41
Uygulanan Ceza Sayısı	6	3	1	5	-	-	1	2	18

Şekil G.19 – Ordu ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı
(ÇŞİM,2018)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2017 yılı içerisinde 3 adet tüzel kişi ve 2 adet gerçek kişi olmak üzere 5 işletmeye mevzuata aykırı çalışmaları gerekçesi ile durdurma kararı uygulanmıştır.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

İlimizde evre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nün yürüttüğü denetim çalışmaları doğrultusunda daha temiz bir evre için Planlı, Ani ve Şikayet türünde denetimler gerçekleştirilmekte olup mevzuat doğrultusunda idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Kaynaklar

-Ordu evre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü Envanter Bilgileri.

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2017 yılında ilimizde Tıbbi Atıklarla ilgili Sağlık Kuruluşlarına eğitim verilmiştir.

EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM ₁₀ [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120 ^L	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100 ^L
3 (Hassas)	101 – 150	251-500 ^L	201-500	10001-16000 ^L	161-180 ^B	101-260 ^U
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850 ^U	501-1000	16001-24000	181-240 ^U	261-400 ^U
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100 ^U	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520 ^U
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

I.1.1. İlinize ait 2017 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerlerini yukarıdaki Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak, aşağıdaki çizelgede uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

AYLAR	Stadyum İstasyonu Aylık Ortalama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK	X							X				
ŞUBAT	X							X				
MART	X							X				
NİSAN	X							X				
MAYIS	X						X					
HAZİRAN	X						X					
TEMMUZ	X						X					
AĞUSTOS	X						X					
EYLÜL	X							X				
EKİM	X						X					
KASIM	X							X				
ARALIK	X							X				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

AYLAR	Karşıyaka İstasyonu Aylık Ortalama (µg/m ³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK	X							X				X								X				
ŞUBAT	X							X				X								X				
MART	X						X					X								X				
NİSAN	X					X						X						X						
MAYIS	X					X						X						X						
HAZİRAN	X					X						X						X						
TEMMUZ	X					X						X						X						
AĞUSTOS	X					X						X						X						
EYLÜL	X					X						X						X						

	Karşıyaka İstasyonu Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	x							x						x							x			

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

	Ünye İstasyonu Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	x								x					x							x			

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

	Fatsa İstasyonu Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																	
	SO ₂						NO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	x						x							x				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

I.1.3. İlinize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2017 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı "X" ile işaretleyiniz.

	Stadyum İstasyonu Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma											
	SO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	x						x					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

	Karşıyaka İstasyonu Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						CO						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	x						x						x							x				

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

	Ünye İstasyonu Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO ₂						NO ₂						O ₃						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	x						x						x						x					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

	Fatsa İstasyonu Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																	
	SO ₂						NO ₂						PM ₁₀					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	x						x						x					

* Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)

Kaynak:www.havaizleme.gov.tr

I.2. İlinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

I.2.'de ilinizde hava kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. Varsa “e. Diğer Sanayi Faaliyetleri” ve “g. Diğer Kaynaklar” ın ne olduğu ayrıca belirtilmelidir. Çevre Durum Raporunun “Hava” bölümündeki SO₂, PM, NO_x, CO gibi ölçüm sonuçlarının il bazındaki aylık ortalaması veya konsantrasyonu en yüksek olan istasyonun aylık ortalama değerleri esas alınır.

KAYNAK	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ ¹	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	2	2	
c. Maden İşletmeleri	4	4	
d. Termik Santraller			
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri (Belirtiniz).....			
f. Karayolu Trafik	3	3	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz).....			

¹En önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirleri "X" ile işaretleyiniz.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL	1.ALTINORDU	X	X	X	X	X	X	X	X	
İLÇELER	1.AKKUŞ	X		X		x	X		X	
	2.AYBASTI	X		X		x	X		X	
	3.ÇATALPINAR	X		X		x	X	x	X	
	4.ÇAMAŞ	X		X		x	X		X	
	5.ÇAYBAŞI	X		X		x	X		X	
	6.FATSA	X	X	X		X	X	X	X	
	7.GÖLKÖY	X		X		x	X		X	
	8.GÜRGENTEPE	X		X		x	X		X	
	9.GÜLYALI	X		X		X	X		X	
	10.KABADÜZ	X		X		x	X		X	
	11.KABATAŞ	X		X		x	X		X	
	12.KORGAN	X		X		x	X		X	
	13.KUMRU	X		X		x	X		X	
	14.MESUDİYE	X		X		x	X		X	
	15.PERŞEMBE	X		X		X	X		X	
	16.ÜNYE	X	X	X		X	X	X	X	
	17.İKİZCE	X		X		x	X		X	
	18.ÇAYBAŞI	X		X		x	X		X	

Kaynaklar: Ordu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü

Tedbirler:

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükleri önem sırasına göre rakam ile belirtiniz.

Karşılaşılan Güçlükler	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	6	6	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	3	3	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	2	2	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	7	7	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	8	8	
f. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
g. Meteorolojik faktörler	5	5	
h. Topografik faktörler	4	4	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. İl sınırlarında bulunan yerüstü sularının kalite sınıflarını Yerüstü Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yerüstü Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Altınordu –Topçam HES									x				X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Gölköy Kozören Yaylası+Ayı Kayası													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Güzelyurt –erik Deresi Mevkii					x	x			x	x			
Gürgentepe Kozören Yaylası													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Gürgentepe-Işıktepe Kozören Yaylası													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Kabadüz-Kelek Yatağı Mevkii													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Perşembe Anaç+Kacalı Dere Terfi									x	x			
Ulubey Sayaca+Konak+Kadıncık Terfi					x	x			x	x			
Aybastı Kızılot Yaylası													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Fatsa Aslancami-Eskiköy Cinderesi Mevkii													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Fatsa Hatıpli-Kumru Ayıyalağı (Küçükgeriş Deresi)					x	x			x	x			
Korgan Regülatör-Gölet (Asut Deresi)													X (Baraj çalışmalarından kaynaklanan kirlilik)
Korgan Çiftlik													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Kumru Çatılı Mah.(Yayla) Pösküden Terfi													X (Baraj çalışmalarından kaynaklanan kirlilik)

Yerüstü Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
	1	2	3	4	a	b	c	d	e	f	g	h	i
					Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Ünye Yeşilkent										x	x		
Ünye Tekkiraz Çayıralan													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Ünye Pelitli Yatak-Kurtboğaz-Keltepe-Taz Yaylası 1-2													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Akkuş Baraj Kepekli Deresi													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Akkuş Salman Düздаğ													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
Çaybaşı İlküvez-İlküvez Askeri Hatıra Ormanı													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
İkizce Başönü Mah. Kurtluca Irmağı									x	x			
İkizce Yoğunluk													X (yabani hayvanlardan kaynaklanan kirlilik)
İkizce Şenbolluk					x	x			x	x			

Kaynaklar: OSKİ,2017

II.1.2. İl sınırlarında bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Bu konu hakkındaki verilere ulaşamamıştır.

II.1.3. İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtiniz ve muhtemel kirlenme nedenlerini işaretleyiniz.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
	Var	Yok	A	B	C	D	a	b	c	d	e	f	g
							Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai ilaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Altınordu – Kumbaşı Plajı	x		X					x					
Fatsa-Bolaman	x		X					x					
Altınordu-Cumhuriyet Plajı	x			x				x					
Ünye Kırkeçler - Plajı	x		x					x					

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: OSKİ,2018

II.2. Yıl içinde, il sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri “X” ile işaretleyerek belirtiniz.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri													
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	
ii	Merkezi	1.Altınordu					x		x				x		
		1.Ünye					x		x				x		
ilçeler	2.Fatsa					x		x				x			
	3.Perşembe					x		x				x			
	4.Kumru	x				x		x			x				
	5.Korgan	x				x		x		x		x			
	6.Gölköy					x		x							
	7.Aybastı	x				x		x				x			
	8.Akkuş	x				x		x				x			
	9.Mesudiye				x	x		x	x			x			
	10.Ulubey		x			x		x	x			x			
	11.İkizce				x	x			x			x			
	12.Çatalpınar	x		x		x		x	x			x			
	13.Gürgentepe					x		x	x			x			
	14.Çaybaşı					x		x	x			x			
	15.Kabataş	x	x			x		x	x			x			
	16.Çamaş	x	x			x		x	x			x			
	17.Gülyalı					x			x			x			
	18.Kabadüz	x	x			x		x	x			x			

Kaynaklar: OSKİ,2018

Kirlilik Nedenleri:

- a. Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
- b. Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
- c. Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
- d. Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
- e. Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
- f. Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
- g. Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı
- h. Kimyasal gübre kullanımı
- i. Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
- j. Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
- k. Hayvancılık atıkları
- l. Maden atıkları
- m. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) işareti koyarak belirtiniz.

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Deniz									
1.Karadeniz(Durugöl AAT)		x	x	x	x		x	x	
2. Karadeniz(Fatsa Doğu DDD)		x	x	x	x		x	x	
3. Karadeniz(Fatsa Batı DDD)		x	x	x	x		x	x	
4. Karadeniz(Gülyalı AAT)		x	x	x	x		x	x	
Akarsular									
1.Cevizdere Irmağı (Ünye Doğu AAT)							x	x	
2.Curi Irmağı(Ünye Batı AAT)							x	x	
3.Akçaova Irmağı (Kumbaşı AAT)									
4.Eski Şerif Deresi (İnkur AAT)				x				x	

Kaynaklar: OSKİ,2017

Alınan Tedbirler:

- Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
- Aritma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
- Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
- Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
- Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
- Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
- Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
- Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
- Yabani hayvanların girmesi önlenecek şekilde su ortamlarının korunmaya alınması.

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırları içerisinde karşılaşılan güçlükleri en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,...) işaretleyiniz.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	4	4	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	3	3	
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	2	2	
d. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,...şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlinizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtiniz.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	3	3	
b. Madencilik atıkları	8	8	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	1	1	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	2	2	
e. Plansız kentleşme	4	4	
f. Aşırı gübre kullanımı	7	7	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	6	6	
h. Hayvancılık atıkları	5	5	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: ÇŞİM

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtiniz.

III.2'de, toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırları içerisinde belirtilen tedbirlerden hangileri alınıyor ise, bunların önem sırasına göre, en önemliden, az önemliye doğru, 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırılması istenmektedir. Maddelerin hepsinin işaretlenmesi zorunlu olmayıp, ilinize uygun maddelerin numaralandırılması gerekmektedir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	2	2	
c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	3	3	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	5	5	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	4	4	
f. Diğer (Belirtiniz).....	1		

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: ÇŞİM;2017

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Aşağıdaki Konu Başlıklarını Dikkate Alarak, yıl sonu itibariyle, İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) Vererek Sıralayınız. Tüm sorunları numaralandırmak zorunlu olmayıp, iliniz için geçerli olan sorunları öncelik sırasına göre numaralandırmanız yeterlidir.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKI ÖNEM SIRANIZ	BU YILKI ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	3	3	
b. Su kirliliği	2	2	
c. Toprak kirliliği			
d. Atıklar	1	1	
e. Gürültü kirliliği			
f. Erozyon			
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

**IV.2. İl Sınırları İçerisinde IV.1'de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak;
Yukarıda IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;**

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Vahşi depolanan evsel katı atıklar ilimizin öncelikli çevre sorunu nedenidir. Katı Atıkların Düzenli depolanması için arazi seçimi çalışmaları devam etmektedir.

II. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

SU KİRLİLİĞİ:

Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması ikinci öncelikli çevre sorunumuzdur. Birçok belde ve ilçe belediyesine Bakanlığımız tarafından atıksu arıtma tesisi kurmaları için yardım yapılmaktadır.

Varsa, IV.1’de, “3” ve Sonrası Numara Verdiğiniz Öncelikli Çevre Sorunlarını, IV.1’de Belirlemiş Olduğunuz Sırayla Açıklayınız

ORDU İLİ ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

HAVA KİRLİLİĞİ:

İlimizde hava kalitesi üzerinde etkili olan kaynaklar; sanayi, ısınma ve motorlu araçlardan kaynaklanmaktadır. Isınma kaynaklı hava kirliliğini daha aza indirebilmek için; -Kaliteli yakıt kullanımı, - Binalara ısı yalıtımının yapılması, -Soba ve kaloriferlerin doğru yakma teknikleri ile yakılması, -Bireysel ısınmadan merkezi ısıtma sistemlerine geçilmesi, -Doğalgaz kullanımının teşvik edilmesi, -Kalorifer ve bacaların temizliğinin rutin olarak yapılması, önlemleri alınarak hava kirliliği minimum seviyeye indirilmeye çalışılmaktadır.

TEŞEKKÜR EDERİZ...